

ZARZĄDZENIE NR ..... 220/19 .....
BURMISTRZA CHOSZCZNA

z dnia 30 KWIETNIA 2019 r.

w sprawie Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla Urzędu Miejskiego w Choszcznie

Na podstawie art. 30 ust. 2 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 506) oraz § 6 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 r. Nr 109, poz. 719 ze zm.) zarządzam, co następuje:

§ 1. Ustalam Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego dla Urzędu Miejskiego w Choszcznie stanowiącą załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zobowiązuję pracowników Urzędu Miejskiego w Choszcznie do zapoznania się z jej treścią oraz do przestrzegania jej postanowień.

§ 3. Traci moc Zarządzenie Nr 1349/17 Burmistrza Choszczna z dnia 31 maja 2017 r. w sprawie Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla Urzędu Miejskiego w Choszcznie.

§ 4. Wykonanie zarządzenia powierzam Naczelnikowi Wydziału Organizacyjno-Prawnego.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

BURMISTRZ
[Podpis]
mgr Wacław Adamczyk

Otrzymują:

1. Wydział Organizacyjno-Prawny

Oczekiwano 100% zgodności
30 K 19
mgr Wacław Adamczyk

INSTRUKCJA

Bezpieczeństwa Pożarowego

dla

URZĘDU

MIEJSKIEGO

ul. WOLNOŚCI Nr 24

W CHOSZCZYNIE

ZATWIERDZAM:

BURMISTRZ

Robert Adamczyk

(BURMISTRZ)

DO UŻYTKU WEWNĄTRZZAKŁADOWEGO

AKTUALIZACJA INSTRUKCJI

DATA ~~SPORZĄDZENIA/ AKTUALIZACJI~~ INSTRUKCJI	DATA NASTĘPNEJ AKTUALIZACJI	Pieczęć i podpis osoby sporządzającej upoważnionej
AKTUALIZACJA KWIECIEŃ 2019	KWIECIEŃ 2021	<p>PUH KALETA-POŻ CENTRUM DORADZTWA USŁUG SZKOLEŃ P-POŻ I BHP KALETA JAROSŁAW ul. Sucharskiego 3A, 73-200 Choszczyno NIP 594-117-07-89, tel. kam: 605 841 888 email: akzakzaha@tlen.pl</p> <p>PUH KALETA-POŻ Jarosław Kaleta TECHNIK POŻARNICTWA</p>

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata (przez osobę opracowującą poniższą instrukcję - prawa autorskie), a także po zmianach sposobu użytkowania obiektu, które wpływają na zmianę warunków bezpieczeństwa pożarowego (np. po przeprowadzeniu prac budowlanych, instalacyjnych, montażowych lub zmianie funkcji pomieszczeń w budynku czy przepisów).

ZARZĄDZENIE NR ...../2019

z dnia ..... 2019 r.

w sprawie: wprowadzenia w życie “Instrukcji bezpieczeństwa
pożarowego” dla Urzędu Miejskiego w Choszczynie.

Na podstawie:

- Art. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2018 r., poz. 620),
- § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. nr 109, poz. 719).

Burmistrz zarządza co następuje:

§ 1

Wprowadzić w życie Instrukcję stanowiącą załącznik do Zarządzenia.

§ 2

Zobowiązuję wszystkich pracowników do zapoznania się z jej treścią oraz do stałego przestrzegania jej postanowień.

§ 3

Wykonanie Zarządzenia powierzam dla Wydziału Organizacyjnego.

§ 4

Traci moc Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego opracowana w miesiącu kwietniu 2017 r..

§ 5

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

.....
Burmistrz

PRAKTYCZNE SPRAWDZENIE PLANU:**1. Ćwiczenia:**

- data ..... godz. .... zarządzający ćwiczenia .....
- temat ćwiczeń .....
- data ..... godz. .... zarządzający ćwiczenia .....
- temat ćwiczeń .....
- data ..... godz. .... zarządzający ćwiczenia .....
- temat ćwiczeń .....

2. Szkolenie:

- data ..... prowadzący szkolenie .....
- ilość pracowników biorących udział w szkoleniu .....
- data ..... prowadzący szkolenie .....
- ilość pracowników biorących udział w szkoleniu .....
- data ..... prowadzący szkolenie .....
- ilość pracowników biorących udział w szkoleniu .....

Definicje i pojęcia podstawowe występujące w Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego dla Urzędu Miejskiego w Choszcznie:

Bezpieczeństwo pożarowe - rozumie się przez to stan eliminujący zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, uzyskiwany przez funkcjonowanie systemu norm prawnych i technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz prowadzonych działań zapobiegawczych przed pożarem,

Zarządzający obiektem - osoba fizyczna, prawna, organizacja lub instytucja korzystające ze środowiska, budynku, obiektu lub terenu jest zobowiązana zabezpieczyć je przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem. Właściciel, zarządca lub użytkownik (Prezes, Dyrektor, Burmistrz, Wójt, Kierownik,) budynku, obiektu lub terenu, a także podmioty, o których mowa powyżej, ponoszą odpowiedzialność za naruszenie przepisów przeciwpożarowych, w trybie i na zasadach określonych w innych przepisach.

Prace niebezpieczne pod względem pożarowym - są to prace, których prowadzenie może powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru, lub wybuchu. Prowadzone są przy użyciu ognia otwartego i są to między innymi spawanie, cięcie przy użyciu palnika, zgrzewanie itp.

Materiały niebezpieczne pożarowo - rozumie się przez to ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 55⁰C, wszystkie gazy palne, materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne, materiały zapalające się samorzutnie w powietrzu, materiały wybuchowe i pirotechniczne, materiały ulegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji, materiały mające skłonności do samozapalenia oraz materiały których sposób składowania, przetwarzania lub innego wykorzystania może spowodować powstanie pożaru.

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu - jest to wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru,

Strefa pożarowa - jest to przestrzeń wydzielona w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie przeniósł się na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej przestrzeni,

Techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowych - są to techniczne urządzenia, sprzęt, instalacje lub rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów.

Urządzenia przeciwpożarowe - są to urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do wykrywania i zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków w obiektach, w których lub przy których są zainstalowane, a w szczególności: stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia wchodzące w skład systemu sygnalizacji pożarowej i dźwiękowego systemu ostrzegawczego, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty, zawory hydrantowe, pompy w pompowniach przeciwpożarowych, przeciwpożarowe kłapy odcinające, urządzenia oddymiające oraz drzwi i bramy przeciwpożarowe, o ile są wyposażone w systemy sterowania

Odpowiednie warunki ewakuacji - to zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniający szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem.

Budynek - należy przez to rozumieć taki obiekt budowlany, który jest trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych oraz posiada fundamenty i dach.

Budynek zamieszkania zbiorowego - należy przez to rozumieć budynek przeznaczony do okresowego pobytu ludzi, w szczególności hotel, motel, pensjonat, dom wypoczynkowy, dom wycieczkowy, schronisko młodzieżowe, schronisko, internat, dom studencki, budynek koszarowy, budynek zakwaterowania na terenie zakładu karnego, aresztu śledczego, zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich, a także budynek do stałego pobytu ludzi, w szczególności dom dziecka, dom rencistów i dom zakonny.

Budynek użyteczności publicznej - należy przez to rozumieć budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, świadczenia usług pocztowych lub telekomunikacyjnych oraz inny ogólnodostępny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji, w tym także budynek biurowy i socjalny.

Wysokość budynku - mierzy się od poziomu terenu przy najniższym położonym wejściu do budynku lub jego części pierwszej kondygnacji nadziemnej budynku do górnej płaszczyzny stropu bądź najwyższej położonej krawędzi stropodachu nad najwyższą kondygnacją użytkową, łącznie z grubością izolacji cieplnej i warstwy ją osłaniającej, albo do najwyższej położonej górnej powierzchni innego przekrycia.

Ewakuacja - ma na celu wyniesienie lub wyprowadzenie poza strefę zagrożoną ludzi lub mienia. Obiekt **Urzędu Miejskiego w Choszczynie** zakwalifikowany do ZL III powinien spełniać poniższe wymagania w zakresie warunków ewakuacji, przez co należy rozumieć nie tylko odpowiednią ilość i szerokość wyjść ewakuacyjnych, nie przekroczenie dopuszczalnej długości przejść i dojść ewakuacyjnych, ale również zastosowanie takich rozwiązań, które umożliwią wszystkim osobom obecnym w budynku w trakcie powstania pożaru, jego opuszczenie przed obniżeniem się warstwy wolnej od dymu poniżej granicznej wysokości 1,8 m, wzrostem temperatury powyżej 60 °C lub zmniejszeniem widzialności poniżej 10 m.

Przejście ewakuacyjne – jest to droga ewakuacyjna w pomieszczeniu od najdalszego miejsca w którym może przebywać człowiek, do wyjścia ewakuacyjnego na drogę ewakuacyjną lub do innej strefy albo na zewnątrz budynku.

Dojście ewakuacyjne - jest to droga ewakuacyjna od wyjścia z pomieszczenia na tę drogę do wyjścia do innej strefy pożarowej lub na zewnątrz budynku mierzona wzdłuż osi drogi ewakuacyjnej.

I. WSTĘP.

Opracowanie poniższej aktualizacji instrukcji bezpieczeństwa pożarowego wykonano na zlecenie **Wydział Organizacyjny UM**, w celu zapewnienia właściwego stanu bezpieczeństwa i ochrony pożarowej w obiekcie **Urzędu Miejskiego w Choszcznie przy ulicy Wolności nr 24**.

Instrukcja stanowi dokument opracowany indywidualnie na potrzeby obiektu Urzędu Miejskiego w Choszcznie, umożliwiający pracownikom i użytkownikom zapoznanie się zobowiązującymi przepisami z zakresu bezpieczeństwa pożarowego i zasadami postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

Dla osiągnięcia zamierzonego celu, którym jest wyeliminowanie możliwości powstania pożaru oraz ograniczenia do minimum jego skutków, koniecznym jest zaznajomienie pracowników i innych użytkowników obiektu z treścią instrukcji oraz zasadami profilaktyki przeciwpożarowej.

W tym celu opracowano niniejsza instrukcję obejmująca następujące zagadnienia:

- 1) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania;
- 2) określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym;
- 3) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- 4) sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym;
- 5) warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania;
- 6) sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji;
- 7) zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;
- 8) plany obiektu, obejmujące także ich usytuowanie, oraz terenu przyległego, z uwzględnieniem graficznych danych dotyczących w szczególności:
  - a) powierzchni, wysokości i liczby kondygnacji budynku,
  - b) odległości od obiektów sąsiadujących,
  - c) parametrów pożarowych występujących substancji palnych,
  - d) występującej gęstości obciążenia ogniowego w strefie pożarowej lub w strefach pożarowych,
  - e) kategorii zagrożenia ludzi, przewidywanej liczby osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach,
  - f) podziału obiektu na strefy pożarowe,
  - g) warunków ewakuacji, ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych,
  - h) miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, kurków głównych instalacji gazowej, materiałów niebezpiecznych pożarowo oraz miejsc usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
  - i) hydrantów zewnętrznych oraz innych źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
  - j) dróg pożarowych i innych dróg dojazdowych, z zaznaczeniem wjazdów na teren ogrodzony;
- 9) wskazanie osób lub podmiotów opracowujących instrukcję.

W czasie zagrożenia pożarem budynku kwestia bezpiecznej ewakuacji ludzi pojawia się jako kluczowy element w prowadzonej akcji ratowniczo-gaśniczej, zarówno dla osób znajdujących się w zagrożonych częściach budynku jak i dla ekip ratowniczych.

Nie bez przyczyny już w art. 1 obowiązującej ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej¹ określa się ochronę przeciwpożarową jako – „realizację przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem” – wymieniając ochronę życia i zdrowia w pierwszej kolejności, jako cel nadrzędny.

Obowiązujący aktualnie w naszym kraju stan prawny określa jednoznacznie odpowiedzialność za realizację zadań związanych z szeroko rozumianym bezpieczeństwem pożarowym. Zgodnie z brzmieniem cytowanej ustawy – *osoba fizyczna, osoba prawna, organizacja lub instytucja korzystające ze środowiska, budynku, obiektu lub terenu są obowiązane zabezpieczyć je przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem*. Jako realizację zakresu i specyfiki zadań ciążyących na właścicielu i zarządzającym budynkiem ustawa określa zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia jako:

- ✓ zapewnienie koniecznych warunków ochrony technicznej nieruchomościom i ruchomościom,
- ✓ tworzenie warunków organizacyjnych i formalno-prawnych zapewniających ochronę ludzi i mienia, a także przeciwdziałających powstawaniu lub minimalizujących skutki pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Ustawodawca nakładając wspomniane powyżej obowiązki uznaje ponadto za celowe sprecyzowanie: *Właściciel, zarządzający lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, obowiązany jest w szczególności:*

- ✓ przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- ✓ wyposażyć budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach,
- ✓ zapewnić konserwację i naprawy sprzętu oraz urządzeń określonych wyżej, zgodnie z zasadami i wymaganiami gwarantującymi sprawne i niezawodne ich funkcjonowanie,
- ✓ zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- ✓ przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- ✓ zaznajomić pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- ✓ ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Szczegółowe zasady ochrony przeciwpożarowej i zabezpieczenia przeciwpożarowego budynków oraz wyposażenia ich w sprzęt, urządzenia przeciwpożarowe i ratownicze, wynikają z rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów².

W oparciu o przytoczone akty prawne, całokształt przedsięwzięć w zakresie organizacyjnym jak i również technicznym, związany z ochroną przeciwpożarową, spoczywa na zarządcy i użytkowniku obiektu.

¹ Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2018 r., poz. 620 ze zm.).

² Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719 z dnia 22.06.2010 r.).

W związku z powyższym zarządca, użytkownik odpowiedzialny jest nie tylko za sprawne funkcjonowanie instytucji i za jej zabezpieczenie przed bezpośrednimi i pośrednimi skutkami pożaru, innego miejscowego zagrożenia, ale przede wszystkim za zapewnienie bezpieczeństwa pracownikom i innym użytkownikom podległych Mu obiektów, pomieszczeń w obliczu pożaru lub innego zagrożenia.

Dlatego też podstawowym celem „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego” jest ustalenie wymagań przeciwpożarowych w zakresie organizacyjnym, technicznym i porządkowym oraz innych, które muszą być zachowane w czasie eksploatacji pomieszczeń budynku.

Do zapoznania się z instrukcją oraz przestrzegania ustaleń w niej zawartych bezwzględnie zobowiązani są wszyscy pracownicy zatrudnieni w obiekcie, ponieważ problemy związane z pożarami budynków użyteczności publicznej wywołane są i dotyczą ludzi przebywających w tym obiekcie. Osobami przebywającymi w przedmiotowych pomieszczeniach mogą być ludzie różnie reagujący w przypadku zagrożenia znajdując się dodatkowo w nieznanym im pomieszczeniach.

Pracownicy omawianych pomieszczeń budynku znający swe środowisko, stanowiący zorganizowaną zbiorowość i mający warunki do doskonałego poznania obiektu poszerzone o znajomość zasad działania i postępowania w przypadku powstania pożaru (w oparciu o Instrukcję), zapewnią sprawne przeprowadzenie akcji ratowniczej oraz zminimalizowanie skutków ewentualnego pożaru.

Postanowienia zawarte w instrukcji nie naruszają przepisów szczegółowych dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz innych przepisów i aktów normatywnych.

Podstawą do wykonania Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego dla obiektu Urzędu Miejskiego w Choszczynie przy ulicy Wolności nr 24 jest:

1. podstawa formalna:

§ 6 ust.1 Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 07czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów².

2. podstawa merytoryczna:

określenie wymagań ochrony przeciwpożarowej jakie obowiązują w obiekcie, zasad postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia, sposobu prowadzenia ewakuacji oraz zadań związanych z tymi czynnościami dla osób pracujących i przebywających w obiekcie, zasad praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji, zasad na jakich poddawane są przeglądom i konserwacjom urządzenia przeciwpożarowe, sposobu zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji.

Rozpoczęcie eksploatacji nowej, przebudowanej lub wyremontowanej budowli, obiektu lub terenu, maszyny, urządzenia lub instalacji albo innego wyrobu może nastąpić wyłącznie gdy:

- 1. Zostały spełnione wymagania przeciwpożarowe.*
- 2. Sprzęt, urządzenia pożarnicze i ratownicze oraz środki gaśnicze zapewniają skuteczną ochronę przeciwpożarową.*

Zgodnie z art. 60 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane (Dz. U. z 2018 r., poz. 1202) inwestor, oddając do użytkowania obiekt budowlany, przekazuje właścicielowi lub zarządcy obiektu dokumentację budowy i dokumentację powykonawczą. Przekazaniu podlegają również inne dokumenty i decyzje dotyczące obiektu, a także w razie potrzeby instrukcje obsługi i eksploatacji obiektu, instalacji i urządzeń związanych z tym obiektem.

W oparciu o przytoczone akty prawne, całokształt przedsięwzięć w zakresie organizacji ochrony przeciwpożarowej, jak również zapewnienie wymagań techniczno-budowlanych spoczywa na zarządcy obiektu, którego funkcję w rozumieniu zapisu ustawy sprawuje – Burmistrz Choszczna.

2.CHARAKTERYSTYKA BUDOWLANA OBIEKTU. INSTALACJE TECHNICZNE I UŻYTKOWE W OBIEKCIE UM.

2.1. Charakterystyka budowlana obiektu.

Budynek Urzędu Miejskiego w Choszczynie to obiekt wolnostojący IV-kondygnacyjny stały, podpiwniczony z płaskim dachem o podłużnym układzie ścian nośnych, posiadający trzy kondygnacje nadziemne i piwnicę.

-ławy i stopy fundamentowe monolityczne, betonowe i żelbetowe wylewane z betonu żwirowego „110”,

-ściany nadziemia zewnętrzne murowane z cegły pełnej na zaprawie cementowo-wapiennej o grubości 51 cm, 38 cm i 25 cm. ,

-ściany konstrukcyjne nośne wewnętrzne murowane z cegły pełnej o grubości 25 i 12cm na zaprawie cementowo-wapiennej,

-ścianki działowe murowane z cegły dziurawki o grubości 12 i 25 cm na zaprawie cementowo-wapiennej. Ściany wewnętrzne otynkowano zaprawą wapienną wygładzono gładzią tynkowa i pomalowano farbami akrylowymi i emulsyjnymi. Ściany korytarza obłożono panelami wykonanymi z prasowanych wiór drewnianych powlekanych politurą do wys. 3 m, takie same panele zastosowano na klatce schodowej do wys. 1,25 m, Obiekt po częściowym remoncie na III piętrze.

-schody wykonano z płyty Kleina, a stopnie wylano z betonu żwirowego „110” i obłożono terakotą. Podłogi na ciągach komunikacji i w sanitariatach obłożono terakotą natomiast w pomieszczeniach biurowych zastosowano wykładziny dywanowe (w obiektach zaliczonych do kategorii ZL wykładziny powinny posiadać atest o niepalności i nie wydzielaniu toksycznych produktów spalania),

-stolarka drzwiowa typowa wykonana z drewna oraz z profili aluminiowych, w otwory okienne wstawiono okna wykonane z PCV,

-na korytarzach i częściowo na klatce schodowej (drogi ewakuacyjne) zastosowano drewnopodobne panele ścienne które należy zabezpieczyć środkiem ognioochronnym w celu opóźnienia momentu zapalenia (powinny posiadać atest o niepalności i nie wydzielaniu toksycznych produktów spalania).

-stropy nad kondygnacjami żelbetowe typu WPS na dźwigarach stalowych w układzie podłużnym, stropodach belkowo-pustakowy wentylowany z pustakami żużlobetonowymi typu DZ-3, ocieplony supremą oparty na wieńcach obłożony płytami korytkowymi pokryty papą na lepiku na gorąco.

-korytarz na III piętrze zamknięto drzwiami w klasie odporności ogniowej EI 30, takie same zabezpieczenie korytarzy należy zastosować na wszystkich kondygnacjach i wyposażać w zamykające się automatycznie urządzenia połączone z czujkami dymowymi i centralą sygnalizacji pożaru na wszystkich kondygnacjach.

W celu dostosowania obiektu do wymagań ochrony przeciwpożarowej w miesiącu grudniu 2007 r. opracowano OPINIĘ w zakresie spełnienia wymagań ochrony przeciwpożarowej na terenie budynku UM w Choszczynie oraz określenia zakresu i sposobu dostosowania obiektu do wymagań obowiązujących przepisów przeciwpożarowych przez Rzecznawcę ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych bryg. w st. spocz. Bogdana Krukala. Zalecenia należy wykonać w całości.

Cały obiekt ze względu na swoją funkcję, kwalifikuje się do kategorii zagrożenia ludzi ZL III. Sala konferencyjna w piwnicy przystosowana na około do 30 osób.

ZL III - strefy pożarowe przeznaczone dla użyteczności publicznej, z wyjątkiem przeznaczonych przede wszystkim dla ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się oraz zawierających pomieszczenie dla ponad 50 osób, nie będących jego stałymi użytkownikami; obejmuje także te strefy pożarowe, które nie są ogólnodostępne, ale mają przeznaczenie biurowe lub socjalne.

Budynek użyteczności publicznej - należy przez to rozumieć budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, świadczenia usług pocztowych lub telekomunikacyjnych oraz inny ogólnodostępny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji, w tym także budynek biurowy i socjalny.

Budynek zaliczony do obiektów średniowysokich (SW) – od 12 do 25 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 4 kondygnacje nadziemne do 9 włącznie.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie³, minimalną klasą odporności pożarowej, dla obiektów zaliczanych do ZL III winna być klasa „B”.

Poszczególne elementy budynku powinny posiadać klasę odporności ogniowej:

Klasa odporności i pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku ^{1)*}					
	Główna konstrukcja nośna	Konstrukcja dachu	Strop ¹⁾	Ściana zewnętrzna ²⁾²⁾	Ściana wewnętrzna ³⁾³⁾	Przekrycie dachu ⁴⁾
"A"	R 240	R 30	REI 120	E I 120 (o↔i)	EI 60	RE 30
"B"	R 120	R 30	REI 60	E I 60 (o↔i)	EI 30⁴⁾	RE 30
"C"	R 60	R 15	REI 60	E I 30 (o↔i)	EI 15 ⁴⁾	RE 15
"D"	R 30	(-)	REI 30	E I 30 (o↔i)	(-) ⁵⁾	(-)
"E"	(-)	(-)	(-)	(-)	(-) ⁵⁾	(-)

*) Z zastrzeżeniem § 219 ust. 1.

Oznaczenia w tabeli:

R nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z **Polską Normą**, dotyczącą zasad ustalania klas odporności

ogniowej elementów budynku,

E szczelność ogniowa (w minutach), określona jw.,

I izolacyjność ogniowa (w minutach), określona jw.,

(-) nie stawia się wymagań.

¹⁾ Jeżeli przegroda jest częścią głównej konstrukcji nośnej, powinna spełniać także kryteria nośności ogniowej (R) odpowiednio do wymagań zawartych w kol. 2 i 3 dla danej klasy odporności pożarowej budynku.

²⁾ Klasa odporności ogniowej dotyczy pasa między kondygnacyjnego wraz z połączeniem ze stropem.

³⁾ Wymagania nie dotyczą naswietli dachowych, świetlików, lukarn i okien połaciowych (z zastrzeżeniem §218), jeśli otwory w połaci dachowej nie zajmują więcej niż 20% jej powierzchni, nie dotyczą także budynku, w którym nad najwyższą kondygnacją znajduje się strop albo inna przegroda, spełniająca kryteria określone w kol. 4.

⁴⁾ Dla ścian komór zsypu wymaga się EI 60, a dla drzwi komór zsypu - EI 30.

⁵⁾ Klasa odporności ogniowej dotyczy elementów wraz z uszczelnieniami złączy i dylatacjami.

³ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2002 r. Nr 75, poz. 690 ze zmianami).

Zestawienie powierzchni Urzędu Miejskiego w Choszczynie (19,77x14,48x16,2 m):

✓ powierzchnia zabudowy	- 294,00 m ² ,
✓ powierzchnia użytkowa	- 1.260,00 m ² ,
✓ kubatura	- 5.136,40 m ³ ,

Powyższą charakterystykę przedstawiono na podstawie danych uzyskanych od przedstawiciela UM.

Budynek powinien być wykonany z elementów nie rozprzestrzeniających ognia. Dlatego też powinny być one całkowicie wykonane z materiałów niepalnych albo niezapalnych, tj. takich, które w obszarze działania źródła ognia mogą lokalnie ulegać spalaniu wg przyjętych kryteriów, natomiast poza tym obszarem lub po usunięciu źródła ognia nie ulegają spalaniu. Dopuszcza się stosowanie materiału palnego pod warunkiem zabezpieczenia go do granicy niezapalności środkiem ogniochronnym, w sposób określony w jego aprobacie technicznej (świadectwie dopuszczenia), ale pod warunkiem, że dany element będzie miał wymaganą odporność ogniową.

Pomieszczenie produkcyjne, magazynowe lub inne pomieszczenie technologiczne powinno być wydzielone ścianami i stropami oddzieleń przeciwpożarowych o odporności ogniowej wynikającej z obciążenia ogniowego występującego w tym pomieszczeniu, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

W obiekcie nie występują pomieszczenia zagrożone wybuchem w związku z powyższym nie wyznacza się stref zagrożenia wybuchem..

Pomieszczenie kotłowni gazowej jest wydzielone pożarowo od pozostałej części obiektu. Ściany i stropy wydzielające kotłownię o wydajności powyżej 30 kW opalane olejem lub gazem powinny mieć odporność ogniową E I 60, a zamknięcia otworów w ścianach (drzwi wejściowe) i stropach E I 30 oraz powinny być zaopatrzone w urządzenia zapewniające zamknięcie otworu w czasie pożaru. Należy też zapewnić możliwość ręcznego otwierania drzwi służących do ewakuacji.

Przejścia instalacyjne przez ściany i strop z pomieszczenia kotłowni, o średnicy powyżej 4 cm należy zabezpieczyć do odporności ogniowej EI 60 przez uszczelnienie masami ogniochronnymi firmy PROMAT lub HILTI.

2.2. Wyznaczenie stref pożarowych.

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie³ (Dz.U. nr 75 poz. 690 z 2002 r) § 226 ust. 1 i 2 oraz § 256 ust 2 i 3 i § 227 - dopuszczalna wielkość strefy pożarowej dla tego obiektu wynosi **5.000 m²** (nie jest przekroczona) w związku z powyższym obiekt stanowi jedną strefę pożarową.

2.3. Przeciwożarowe zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru.

1) Określenie "Przeciwożarowe zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru" oznacza wodę do gaszenia pożarów i osłony obiektów zagrożonych przetrznięciem ognia, która może być czerpana przez pompy lub sprzęt straży pożarnej z sieci wodociągowej zewnętrznej przeciwpożarowej (hydrantów zewnętrznych).

Wymagana ilość wody do zewnętrznego gaszenia pożaru zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów wynosi 20 dcm³/s.

2) Budynek zabezpieczony jest w wodę do celów przeciwpożarowych przy wykorzystaniu: hydrantów zewnętrznych podziemnych Ø80 miejskiej sieci hydrantowej na ulicy Wolności obok UM na chodniku przed KEBABEM w odległości

33 m oraz po drugiej stronie ulicy przy budynku nr 23 w odległości 48 m jak również z naturalnego zbiornika wodnego jeziora Klukom w odległości 97 m.

Hydranty zewnętrzne przeciwpożarowe muszą być rozmieszczone przy zachowaniu odległości:

- * od chronionego obiektu – do 75 m,
- * od ściany budynku – co najmniej 5 m,
- * od zewnętrznej krawędzi jezdni, drogi lub ulicy – do 15 m,
- * między hydrantami – do 150 m,

Odnosnie zaopatrzenia wodnego i dróg p-poż mówi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych⁴.

2.4 Drogi dojazdowe dla potrzeb PSP.

Dojazd dla jednostek Państwowej Straży Pożarnej - bezpośrednio na teren **Urzędu Miejskiego w Choszczynie** z możliwością podjazdu pod obiekt.

Najbliższa jednostka ratowniczo-gaśnicza, tj. **JRG PSP Choszczno** znajduje się w odległości ok. 900 m od przedmiotowego obiektu. Droga dojazdowa jest utwardzona na całej długości i przejezdna bez względu na porę roku i warunki atmosferyczne. Ewakuacja ludzi z obiektu przy użyciu sprzętu specjalistycznego podnośnika hydraulicznego SH-25D będzie utrudniona z uwagi na brak możliwości wjazdu na chodnik gdzie wymurowano gazony z krzewami ozdobnymi.

2.5. Instalacje użytkowe na terenie obiektu.

Budynek posiada instalacje: elektryczną, wodną, kanalizacyjną, odgromową, telefoniczną, grzewczą gazową.

-Instalacja elektryczna - 230V i 400 V.

-instalacja elektryczna 400V służy do zasilania urządzeń oraz muf wtykowych 16 A i 32A w części zaplecza technicznego i kotłowni przedmiotowego budynku.

-instalacja elektryczna 230V służy do zasilania punktów oświetlenia podstawowego oraz gniazd wtykowych we wszystkich pomieszczeniach przedmiotowego obiektu.

Główny wyłącznik prądu znajduje się w tablicy energetycznej na parterze naprzeciwko klatki schodowej. Zgodnie z § 183 ust 1 pkt 6 oraz ust 2 i 3 w obiekcie należy zainstalować przeciwpożarowy wyłącznik prądu, który powinien być zainstalowany przy głównym wejściu do budynku lub złącza i odpowiednio oznakowany.

-instalacja alarmowa oparta na systemie czujek ruchu.

-instalacja sygnalizacji pożaru (wykrywania dymu) z czujkami i centralką (CSP) planuje się po remoncie założenie i podłączenie monitoringu do PSK (przewody instalacji ułożono i przygotowano do montażu).

-instalacja oświetlenia awaryjnego,

-Instalacja grzewcza – z wewnątrzzakładowej sieci centralnego ogrzewania zasilanego kotłem gazowym typu RMG 100 MK I- o mocy 0,100 MW na gaz ziemny GZ 50.

-Instalacja gazowa – na gaz ziemny GZ-50 zasila piec gazowy C.O.

-zawór odcinający gaz do pieca znajduje się na ścianie budynku od strony zachodniej przy parkingu bocznym.

Dla właściwego bezpieczeństwa pomieszczeń z odbiornikami gazu (kotłownia) należy stosować aktywny system bezpieczeństwa instalacji gazowej chroniący

⁴Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz.U. nr 124, poz. 1030 z 2009 r.).

przed wypływem gazu (odcinającym automatycznie dopływ gazu po wykryciu przez czujkę wypływu gazu do pomieszczenia) i stworzeniem strefy zagrożenia wybuchem.

Instalacja gazowa musi być chroniona przed wypływem gazu detektorami zainstalowanymi w kotłowni odcinającymi automatycznie dopływ gazu w przypadku awarii instalacji.

- Instalacja wodociągowa i kanalizacyjna - zasila w wodę sanitariaty, krany czerpalne, łazienki i 5 hydrantów wewnętrznych Ø 25 z węzłem półsztywnym na klatce schodowej każdej kondygnacji natomiast instalacja kanalizacyjna odprowadza nieczystości do sieci miejskiej.
  - Instalacja odgromowa chroniąca obiekt przed skutkami wyładowań atmosferycznych.
  - Instalacja wentylacyjna grawitacyjna zapewnia sprawną wymianę powietrza w pomieszczeniach, wentylacja mechaniczna zapewnia sprawną wymianę powietrza. W pomieszczeniu serwerowi zamontowano klimatyzator.
- Na klatce schodowej zamontowano okna oddymiające do usuwania dymów pożarowych.

2.5.1. Wskazania przeciwpożarowe w odniesieniu do urządzeń elektrycznych.

1. Instalacje i urządzenia elektroenergetyczne, będące wyposażeniem obiektu, powinny pod względem bezpieczeństwa pożarowego odpowiadać warunkom technicznym określonych w Polskich Normach oraz w przepisach szczegółowych.
2. Instalacje i urządzenia elektryczne należy użytkować i utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, a w szczególności należy poddawać szczegółowej kontroli i konserwacji co najmniej co 5 lat, w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń oraz w zakresie oporności izolacji przewodów oraz uzemień instalacji i aparatów.
3. Podstawowe wskazania przeciwpożarowe w odniesieniu do instalacji i urządzeń elektrycznych:
  - a) obiekty zagrożone wybuchem oraz inne obiekty o kubaturze przekraczającej 1000 m³, należy wyposażyć w **przeciwpożarowe wyłączniki prądu**, które powinny być umieszczane w pobliżu głównego wejścia do obiektu lub głównego przyłącza sieciowego i odpowiednio oznakowane,
  - b) aby nie dopuścić do nadmiernego nagrzewania przewodów i palenia izolacji, należy dobrać przekrój przewodu elektrycznego odpowiednio do obciążenia,
  - c) w zależności od warunków przewody powinny być odporne na uszkodzenia mechaniczne, podwyższoną temperaturę, zawilgocenia, wyziewy chemiczne itp.,
  - d) każdy przewód doprowadzający prąd do odbiornika powinien być zabezpieczony odpowiednimi bezpiecznikami w głównej tablicy rozdzielczej, w tablicy licznikowej oraz w samych odbiornikach energii elektrycznej,
  - e) w miejsce uszkodzonego bezpiecznika topikowego należy każdorazowo założyć nowy bezpiecznik,
  - f) na przewodach nawet ułożonych w rurkach izolacyjnych, nie wolno nic wieszać, opierać drabin ani przygniatać ciężkimi przedmiotami,
  - g) nie należy używać przewodów elektrycznych z uszkodzoną izolacją,
  - h) nie należy używać przenośnych punktów świetlnych w pomieszczeniach produkcyjnych, magazynowych, warsztatowych bez klosza ochronnego,
  - i) sznurów do punktów świetlnych oraz innych odbiorników przenośnych nie wolno układać pod palnymi wykładzinami oraz na drogach i przejściach bez specjalnych osłon zabezpieczających przez zgnieceniem,

- j) przerwanego przewodu elektrycznego nie można łączyć przez zwykłe skręcenie końców drutów, muszą być one lutowane, albo połączone za pomocą zacisków, skuwek lub w inny technicznie dozwolony sposób; miejsce połączenia musi być zaizolowane odpowiednio do izolacji przewodu,
  - k) punkty oświetleniowe wewnątrz budynku powinny być zakończone łączem świecznikowym oraz haczykiem do zawieszania, lampa nie może wisieć na przewodzie elektrycznym,
  - l) w pomieszczeniach, gdzie mogą występować pary cieczy łatwo zapalnych lub gazy palne, nie wolno instalować gniazd wtykowych i wyłączników, cała instalacja musi być wykonana w wykonaniu przeciwwybuchowym,
4. Wszelkiego typu prace konserwacyjno-remontowe oraz naprawcze przy instalacjach i urządzeniach elektroenergetycznych mogą prowadzić jedynie elektrycy posiadający stosowne uprawnienia i kwalifikacje zawodowe.

Budynek, w którym zanik napięcia w elektrycznej sieci zasilającej może spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, poważne zagrożenie środowiska, a także znaczne straty materialne, należy zasilać co najmniej z dwóch niezależnych, samoczynnie załączających się źródeł energii elektrycznej oraz wyposażyć w samoczynnie załączające się oświetlenie awaryjne (bezpieczeństwa i ewakuacyjne).

Na terenie obiektu oświetlenie awaryjne jest wymagane na korytarzach na poszczególnych kondygnacjach oraz na klatce schodowej. Ponadto lampy oświetlenia awaryjnego należy zapewnić za wszystkimi drzwiami wyjściowymi na zewnątrz obiektu.

Oświetlenie awaryjne (bezpieczeństwa i ewakuacyjne) - jest to oświetlenie przewidziane do stosowania w niektórych przypadkach, podczas zaniku oświetlenia podstawowego.

Oświetlenie bezpieczeństwa – jest to rodzaj oświetlenia awaryjnego umożliwiający bezpieczne dokończenie, a w niektórych wypadkach kontynuację wykonywanych czynności.

Oświetlenie ewakuacyjne – jest to rodzaj oświetlenia awaryjnego umożliwiający łatwe i pewne wyjście z budynku w czasie zaniku oświetlenia podstawowego.

Średnie natężenie oświetlenia bezpieczeństwa na płaszczyznach roboczych (wymagających obsługi lub decydujących o bezpieczeństwie osób w pomieszczeniach), nie powinno być mniejsze od 10 % wymaganego oświetlenia podstawowego. Załączenie oświetlenia bezpieczeństwa powinno nastąpić w czasie nie dłuższym niż 15 sekund po zaniku oświetlenia podstawowego.

Natężenie oświetlenia ewakuacyjnego w żadnym punkcie powierzchni dróg ewakuacyjnych nie powinno być mniejsze niż 1 luks. Oświetlenie ewakuacyjne powinno pojawić się w czasie nie dłuższym niż 2 sekundy po zaniku oświetlenia podstawowego.

Dopuszczalne jest zrezygnowanie z oświetlenia ewakuacyjnego w obiektach i pomieszczeniach, w których oświetlenie bezpieczeństwa spełnia wymagania oświetlenia ewakuacyjnego.

Oprawy oświetlenia bezpieczeństwa i ewakuacyjnego należy przyłączać do obwodów na stałe. **Zabrania się stosowania gniazd wtyczkowych w obwodach oświetlenia bezpieczeństwa i ewakuacyjnego.**

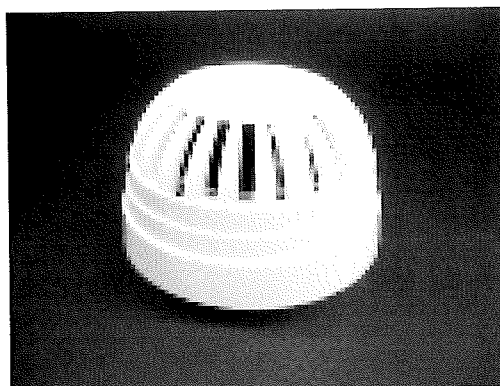
Urządzenia wchodzące w skład systemu oświetlenia awaryjnego podlegają obowiązkowi zgłoszenia do certyfikacji na znak bezpieczeństwa i oznaczenia tym znakiem. Dotyczy to w szczególności akumulatorów i baterii galwanicznych oraz źródeł światła elektrycznego.

System oświetlenia awaryjnego powinien być poddawany przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych, w odnośnej dokumentacji techniczno-

ruchowej oraz instrukcjach obsługi. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż **raz w roku**.

Instalacja wykrywania pożaru.

Czujki dymu.

System sygnalizacji pożarowej jest to zbiór współpracujących ze sobą urządzeń (czujki, centralka, urządzenia transmisyjne, wykonawcze i zasilające), mogące w sposób samoczynny (automatyczny) wykrywać pożary we wczesnym stadium ich rozwoju, powiadamiać (sygnalizować) o wykryciu mieszkańców budynku, a gdy istnieje potrzeba – automatycznie włączyć urządzenia np. oddymiające.

Wszystkie punkty wykrywcze pożaru, czujki dymowe i przyciski alarmowe są kontrolowane przez system wykrywania pożaru wyświetlany na centralce umieszczonej na klatce schodowej na III piętrze. Załączenie jednego z powyższych urządzeń spowoduje włączenie alarmu wizualnego i dźwiękowego.

Wszystkie alarmy są natychmiast kontrolowane i zostają podjęte odpowiednie działania zgodnie z procedurami określonymi zawartymi w instrukcjach wewnętrznych.

W przypadku uruchomienia alarmu pożarowego system zabezpieczający zadziała następująco:

- czujka przekaże sygnał do centrali odnośnie powstania pożaru.
- uruchomi system wyciągu dymu z klatki schodowej poprzez okna dymowe w celu zabezpieczenia klatki schodowej przed rozprzestrzenianiem się dymu,
- załączy się sygnalizacja alarmowa akustyczna (dźwiękowa),

Czujka dymu przeznaczona jest do wykrywania obecności dymu w powietrzu, w początkowej fazie powstawania pożaru. Parametry elektryczne czujki umożliwiają stosowanie jej z powodzeniem w systemach sygnalizacji pożaru oraz w zintegrowanych systemach usuwania dymu (kłapy dymowe). Czujka jest przystosowana do pracy w pomieszczeniach zamkniętych, w których w normalnych warunkach nie występuje dym, kurz i skraplanie pary wodnej.

KONSERWACJA I PRZEGLĄDY

Zgodnie z zaleceniami CENTRUM NAUKOWO-BADAWCZEGO OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ stosuje się następujące czasookresy konserwacji optycznych czujek dymu:

- raz na miesiąc w pomieszczeniach zapyłonych
- raz na kwartał w pomieszczeniach o średnim zapyleniu
- raz na pół roku w pomieszczeniach o znikomym zapyleniu np.: pomieszczenia biurowe bez wykładzin.

Stopień zapylenia pomieszczeń określa każdorazowo projektant systemu wraz z inwestorem oraz inspektorem nadzoru wizji lokalnej w nadzorowanym obiekcie.

Wszelkiego typu prace konserwacyjno-remontowe oraz naprawcze przy instalacjach i urządzeniach elektroenergetycznych mogą prowadzić jedynie elektrycy posiadający stosowne uprawnienia i kwalifikacje zawodowe.

2.5.2. Instalacja gazowa

Dla pomieszczeń z kotłami o mocy cieplnej powyżej 60 kW obowiązują wymagania:
-usytuowanie kotłowni powinno być możliwe centralnie w stosunku do ogrzewanych pomieszczeń na kondygnacji najniższej lub najwyższej jako specjalnie wydzielone pomieszczenie z co najmniej jedną ścianą zewnętrzną.

-wysokość kotłowni powinna wynosić minimum 2,5 m,

-kotłownia powinna mieć zapewnioną wentylację nawiewną i wywiewną grawitacyjną. Wentylacja ta służy dostarczeniu odpowiedniej ilości powietrza do spalania oraz utrzymaniu świeżości powietrza w pomieszczeniu. Strumień powietrza niezbędnego do spalania paliwa gazowego wynosi 1,6 m³/h na 1 kW zainstalowanej mocy kotłów. Strumień objętości powietrza wywiewanego powinien wynosić minimum 0,5 m³/h na 1 kW zainstalowanej mocy kotłów. Powierzchnia otworów lub kanałów nawiewnych powinna być równa co najmniej 5 cm² na kW nominalnej mocy cieplnej, lecz nie mniej niż 300 cm².

Drzwi do kotłowni z zewnątrz obiektu w klasie odporności ogniowej EI 30.

Gaz wysokometanowy GZ-50 ma ciepło spalania wynoszące 38,147 MJ/m³, jego wartość opałowa to 34,43 MJ/m³. Ten rodzaj gazu ziemnego składa się z: metanu (CH₄) - 98,14%, etanu, propanu, butanu, które stanowią 0,91%, azotu (N₂) - 0,84%, dwutlenku węgla (CO₂) - 0,11%.

Warunki bezpiecznej eksploatacji instalacji gazowej.

Problem bezpieczeństwa eksploatacji instalacji gazowej, z punktu widzenia jednego z jej elementów składowych, czyli przewodów gazowych, związany jest z racjonalnym rozwiązaniem instalacji gazowej na etapie projektowania, zastosowaniem właściwych materiałów oraz systematycznie przeprowadzaną kontrolą instalacji. Jak wynika z doświadczeń eksploatacyjnych, głównym zagrożeniem dla przewodów gazowych nie jest ich fizyczne starzenie się, co przejawia występowaniem widocznych ognisk korozji materiałów i rozszczelnianiem połączeń gwintowanych lecz samowolna przebudowa instalacji i jej dewastacja przez użytkowników .

Zlokalizowane podczas kontroli niewielkie nieszczelności, występujące najczęściej w miejscach połączeń gazomierzy z instalacją, można usuwać albo przez dokręcenie poluzowanych złączy, albo wymianę materiału uszczelniającego. Nieszczelności występujące na zaworach stożkowych najbezpieczniej jest usunąć przez wymianę zaworu na kurek kulisty. W przypadku licznych i dużych nieszczelności instalacja powinna być zdemonstrowana i wykonana powtórnie.

Kontrola połączeń urządzeń gazowych do kanałów spalinowych i stanu technicznego tych kanałów.

W trakcie kontroli należy sprawdzić:

- czy długość przewodu spalinowego nie przekracza określonej przepisami długości 2 m. oraz czy zamontowany jest dostatecznie długi odcinek pionowy przewodu,
- prawidłowość nachylenia przewodu w kierunku urządzenia,
- czy średnica przewodu nie jest mniejsza niż średnica króćca wylotowego spalin z urządzenia,
- stan techniczny przewodu (korozja przewodu, perforacja ścianek ze szczególnym uwzględnieniem kolan),
- prawidłowość podłączenia do kanału spalinowego, zamontowanie rozety metalowej i sprawdzenie szczelności połączenia,

- czy materiał, z którego wykonano przewód spalinowy posiada certyfikat dopuszczający go do stosowania w urządzeniach gazowych.

Gazy są substancją w postaci oddzielnych cząsteczek jeno lub wieloatomowych, między którymi siły oddziaływania są bardzo słabe. Gazy nie mają własnego kształtu i objętości, które zależne są od czynników zewnętrznych, a głównie od kształtu i objętości naczynia.

Parametrami określającymi gaz jako stan skupienia materii są ciśnienie, temperatura, objętość i masa.

Kryterium podziału gazów na poszczególne grupy jest stopień niebezpieczeństwa pożarowego, wynikający ze stopnia ich zdolności do wybuchu i stopnia palności.

Aby zapobiec pożarom i wybuchom mieszanin gazu z powietrzem należy bezwzględnie przestrzegać: **terminowości przeglądów instalacji gazowych (nie rzadziej niż raz do roku)**, stanu technicznego połączeń instalacji z odbiornikami, zakazu użytkowania odbiorników gazu do innych celów niż są przeznaczone, zakazu własnoręcznych napraw i przeróbek instalacji i odbiorników gazowych.

Zgodnie z ustawą Prawo Budowlane właściciel lub zarządca obiektu budowlanego, w którym zlokalizowana jest instalacja gazowa winien, przy współudziale osób posiadających kwalifikacje wymagane przy wykonywaniu dozoru lub usług w zakresie naprawy lub konserwacji urządzeń gazowych, dokonać:

- przeglądu dostępu do zaworów i kurków;
- sprawdzenia przejść przewodów przez zewnętrzne ściany budynku;
- kontroli szczelności połączeń gwintowych i kurków;
- sprawdzenia stężenia gazu, przy pomocy eksplozometra, na górnych piętrach w budynkach wyposażonych w sanitarne kanały zbiorcze;
- sprawdzenia stężenia gazu we wnękach gazomierzowych, szczelności połączeń i stanu gazomierza;
- sprawdzenia stanu elastycznych połączeń przyborów gazowych pod kątem zgodności z wymaganymi atestami;
- sprawdzenia stanu przewodów spalinowych;
- sprawdzenia funkcjonowania przewodów wentylacyjnych;

Z przeprowadzonego przeglądu należy sporządzić protokół i załączyć go do książki obiektu budowlanego.

2.5.4. Instalacja wentylacyjna, klimatyzacyjna i oddymiania.

Zadania instalacji wentylacyjnej i klimatyzacyjnej

Aby w pomieszczeniach zapewnić warunki dobrego samopoczucia człowieka, należy stworzyć właściwy mikroklimat. Zmienność obciążeń cieplnych w pomieszczeniu, składu powietrza oraz jego parametrów mogą wpłynąć pozytywnie, bądź negatywnie na samopoczucie człowieka.

Do głównych czynników wpływających na stan samopoczucia człowieka przebywającego w pomieszczeniach należą:

- temperatura powietrza,
- prędkość ruchu powietrza,
- wilgotność względna powietrza,
- temperatura powierzchni przegród,
- stężenie zanieczyszczeń.

Podstawowe procesy życiowe organizmu człowieka wymagają powietrza, a właściwie tlenu, który jest jednym z jego składników. Powietrze pozwala organizmowi utrzymać właściwą temperaturę ciała, wilgotność i ciśnienie. Zaburzenie parametrów powietrza, jego niedobór, nadmiar, zła jakość – mogą być przyczyną obniżenia sprawności funkcjonowania organizmu człowieka, a nawet śmierci.

WENTYLACJA (łac. ventilatio = przewietrzanie) jest to wymiana powietrza w pomieszczeniach, polegająca na usuwaniu powietrza zanieczyszczonego lub gorącego i doprowadzeniu powietrza świeżego lub chłodnego.

Zadaniem wentylacji jest usuwanie z pomieszczeń zamkniętych (użyteczności publicznej, biurowych, mieszkalnych, produkcyjnych i innych) powietrza zanieczyszczonego, a dostarczenie powietrza świeżego, czystego o określonej temperaturze, tzn. jego oczyszczenie i podgrzanie do wymaganej temperatury przed wprowadzeniem do pomieszczeń.

W zależności od sposobu wymiany powietrza rozróżnia się wentylację **mechaniczną i naturalną**:

- a) w wentylacji naturalnej wymiana powietrza wywołana jest działaniem wiatru i/lub sił grawitacji,
- b) w wentylacji mechanicznej wymiana powietrza jest niezależna od jakichkolwiek wpływów atmosferycznych.

KLIMATYZACJA (od rzeczownika klimat) to regulowanie w pomieszczeniach zamkniętych czynników wpływających na stan powietrza (temperatury, wilgotności, zapachu, jonizacji) oraz usuwanie z powietrza składników szkodliwych (kurzu, gazów trujących, bakterii).

Klimatyzacja to procesy nadawania powietrzu w pomieszczeniu określonych właściwości pożądanych ze względów higienicznych oraz ze względu na dobre samopoczucie ludzi lub też parametrów wymaganych ze względów technologicznych (np. nawilżanie, osuszanie, podgrzewanie, ochładzanie).

Przewody wentylacyjne prowadzone przez pomieszczenia, których nie obsługują, powinny być obudowane elementami (ściankami, okładzinami itp.) o odporności ogniowej przewidzianej dla ścianek działowych tych pomieszczeń.

Prowadzenie przez pomieszczenia przewodów wentylacyjnych z materiałów palnych jest zabronione. Palne izolacje termiczne i akustyczne oraz inne palne okładziny przewodów wentylacyjnych mogą być stosowane tylko na zewnętrznej ich powierzchni w sposób zabezpieczający przed rozprzestrzenianiem ognia.

W takich budynkach, jak:

1. niski (N), zawierający strefę pożarową ZL II,
2. średniowysoki (SW), zawierający strefę pożarową ZL I, ZL II, ZL III lub ZL V (wymaganie to nie dotyczy budynków i pomieszczeń przeznaczonych do zakwaterowania osób osadzonych),
3. niski (N) lub średniowysoki (SW), zawierający strefę pożarową PM o gęstości obciążenia ogniowego powyżej 500 MJ/m² lub pomieszczenie zagrożone wybuchem, należy stosować klatki schodowe obudowane i zamykane drzwiami oraz wyposażone w urządzenia zapobiegające zadymieniu lub służące do usuwania dymu (w UM na klatce schodowej zastosowano okna do usuwania dymu).

Zabezpieczenie przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych.

W obiekcie UM należy zastosować system oddymiania firmy MERCOR uruchamiany automatycznie z centrali p-poż (wykrycie przez czujki pożarowe) oraz ręcznie przy użyciu przycisków do oddymiania. Okna w ścianach na klatce schodowej uchylne do których zamontowano urządzenia do oddymiania (siłowniki łańcuchowe MERCOR w obudowie aluminiowej o wysięgu 500 mm).

Wymagana powierzchnia czynna oddymiania okna zamontowanego na klatce schodowej wynosi 0,66 m² (kłapa dymowa firmy MERCOR typu mcr proligh plus C110). Okno oddymiające (o pow. otwarcia 1,35 m² otwierane na zewnątrz pod kątem 90°) dolna krawędź okna musi się znajdować na wysokości min. 1,8 m nad poziomem spocznika schodów na III piętrze. Sterowanie okien oddymiających automatyczne przez centralkę z zasilaniem awaryjnym, a uruchamianie systemu oddymiającego przez

czujkę dymu zlokalizowaną na stropie najwyższej kondygnacji oraz z przycisków ręcznych zlokalizowanych na każdej kondygnacji przy wejściu na klatkę schodową.

W przypadkach, kiedy klatki schodowe powinny być obudowane i oddzielone co najmniej drzwiami od poziomych dróg komunikacji ogólnej oraz pomieszczeń (§245 i 246 "warunków technicznych"), należy wyposażać je w urządzenia zabezpieczające przed zadymieniem ich przestrzeni. W zależności od rodzaju budynku mogą to być urządzenia zapobiegające zadymieniu lub służące do usuwania dymu. Ten sam wymóg dotyczy klatek schodowych, do których wejście powinno być równoważne wyjściu do innej strefy pożarowej (§256).

Powierzchnia czynna klap dymowych na klatce schodowej budynków niskich i średniowysokich powinna wynosić co najmniej 5% powierzchni rzutu poziomego podłogi tej klatki schodowej, przy czym powierzchnia jednego otworu pod klapę dymową nie może być mniejsza niż $1,0 \text{ m}^2$.

Na klatce schodowej zainstalowano klapy dymowe (okna) ze sterowaniem ręcznym (przyciskiem) lub automatycznym połączonym z czujką wykrywania dymu.

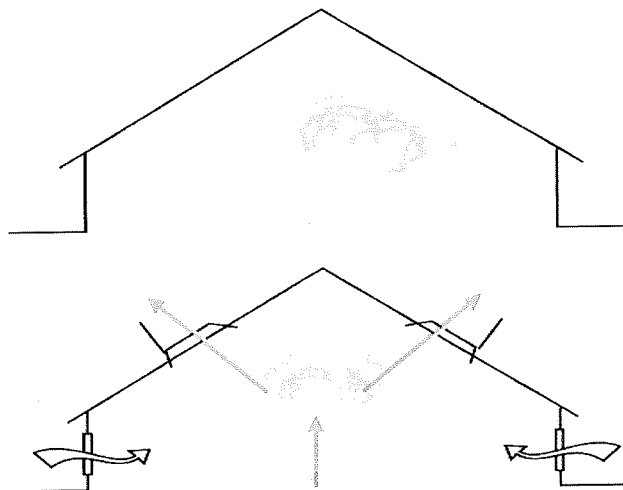
Klatkę schodową na wszystkich kondygnacjach należy zamknąć drzwiami o odporności ogniowej EI 30 (drzwi z pomieszczeń prowadzące bezpośrednio na klatkę schodową również muszą spełniać takie wymagania) – drzwi muszą być wyposażone w samozamykacze i pozostawać stale w pozycji zamkniętej, lub mogą pozostawać w pozycji otwartej mocowane do ściany na trzymaczach elektrycznych sterowanych przez system sygnalizacji pożaru (w takim przypadku zwolnienie trzymaczy winno nastąpić w przypadku wykrycia pożaru przez dowolną czujkę pożarową na terenie obiektu).

Drzwi wejściowe na klatce schodowej (wejściowe główne i przy schodach z piwnicy) należy wyposażyć w nóżki blokujące, które umożliwią po otwarciu pozostawienie drzwi w pozycji otwartej w celu napowietrzenia i wytworzenia tzw. ciągu kominowego (napływu świeżego powietrza dołem a wypływ gazów spalin przez okna do oddymiania).

Urządzenia do odprowadzania dymu i gorąca umożliwiają usuwanie, względnie zmniejszają koncentrację trujących, lotnych związków w zagrożonych strefach. Znacząco zostaje podniesione bezpieczeństwo ludzi przebywających w zagrożonym budynku, poprzez umożliwienie ich ewakuacji, wprowadzenie jednostek ratunkowych, szybkie zlokalizowanie ognia i skuteczne jego gaszenie.

O zastosowaniu drzwi EI 30 oraz systemu oddymiania klatki schodowej decyduje dojsięcie pożarowe przekraczające odległość 10 m.

BUDYNEK BEZ SYSTEMU ODDYMIANIA

BUDYNEK Z ZASTOSOWANYM SYSTEMEM ODDYMIANIA

Przy grawitacyjnym systemie odprowadzania dymu i gorąca, w czasie pożaru za pomocą elektrycznych napędów otwarte zostają otwory oddymiające w fasadach lub w dachu budynku. Przez te otwory wydostają się na zewnątrz trujące gazy, dym i gorące powietrze, dzięki czemu drogi ewakuacji spełniają swoją rzeczywistą funkcję w kompleksowym zabezpieczeniu przeciwpożarowym budynku.

System zostaje wyzwolony przy pomocy czujki dymowej, przycisku oddymiania lub zewnętrznych urządzeń wyzwalających. Całością systemu zarządza centrala.

Kłapy są samoczynnymi urządzeniami oddymiającymi, ich podstawową funkcją jest doprowadzanie z zamkniętych pomieszczeń (hale produkcyjne, magazynowe, budynki użyteczności publicznej) dymów, gazów pożarowych i energii cieplnej na zewnątrz obiektu. Zastosowanie kłap oddymiających przyczynia się do ochrony życia i mienia, ponieważ dzięki tym urządzeniom możliwe jest:

- utrzymanie dróg ewakuacyjnych bez dymu ułatwienie zwalczania ognia przez wytworzenie dolnej warstwy bez dym
- ułatwienie prowadzenia akcji gaśniczej
- zapewnienie ochrony konstrukcji budynku oraz jego wyposażenia
- ograniczenie szkód pożarowych spowodowanych dymem, gorącymi gazami pożarowymi oraz produktami rozkładu termicznego.

Instalacja wentylacyjno – kominowa.

Przejścia i przepusty przechodzące przez przegrody o odporności EI/REI 60 i wyżej zabezpieczono do klasy EI danej przegrody.

Przewody wentylacyjne prowadzone przez pomieszczenia, których nie obsługują, powinny być obudowane elementami (ściankami, okładzinami itp.) o odporności ogniowej przewidzianej dla ścianek działowych tych pomieszczeń.

Prowadzenie przez pomieszczenia przewodów wentylacyjnych z materiałów palnych jest zabronione. Palne izolacje termiczne i akustyczne oraz inne palne okładziny przewodów wentylacyjnych mogą być stosowane tylko na zewnętrznej ich powierzchni w sposób zabezpieczający przed rozprzestrzenianiem ognia.

W obiektach, w których odbywa się proces spalania paliwa stałego, ciekłego lub gazowego, **usuwa się zanieczyszczenia z przewodów dymowych i spalinowych:**

- 1) od palenisk zakładów zbiorowego żywienia i usług gastronomicznych - co najmniej raz w miesiącu, jeżeli przepisy miejscowe nie stanowią inaczej;
- 2) od palenisk opalanych paliwem stałym nie wymienionych w pkt. 1 - co najmniej cztery razy w roku;
- 3) od palenisk opalanych paliwem płynnym i gazowym nie wymienionych w pkt. 1 - **co najmniej dwa razy w roku.**

Sprawdzenie stanu technicznego przewodów kominowych dokonuje się **co najmniej raz do roku** powyższą czynność **może dokonywać tylko mistrz kominarski.**

Zanieczyszczenia z przewodów wentylacyjnych usuwa się **co najmniej raz w roku**, jeżeli większa częstotliwość nie wynika z warunków użytkowych.

Powyższe czynności może dokonywać tylko mistrz kominarski.

2.5.4. Instalacja piorunochronna.

Co roku przed okresem burz wiosennych, lecz nie później niż do 15 kwietnia, wszystkie instalacje piorunochronne chroniące obiekty przed skutkami wyładowań atmosferycznych należy poddać oględzinom celem sprawdzenia, czy nie nastąpiło:

- zerwanie lub obluźnienie linki zwodu i położenie się jej na kalenicy lub połaci dachu,
- obluźnienie lub zerwanie śrub w uchwytych lub złączach,
- skorodowanie zarówno zwodów jak i uziomów.

Należy prowadzić okresowe badania instalacji piorunochronnych w zakresie pomiarów oporności uziomów - **nie rzadziej niż co 5 lat.**

Dźwiękowe systemy ostrzegawcze.

Stosowanie systemu nie jest wymagane w obiekcie UM.

UWAGA!

Dobór urządzeń przeciwpożarowych w obiekcie, dostosowany do wymagań wynikających z przyjętego scenariusza zdarzeń w czasie pożaru, a w szczególności system sygnalizacji pożarowej instalacji wodociągowej przeciwpożarowej, urządzeń oddymiających, dźwigów przystosowanych do potrzeb ratowniczych.

3.SPOSOBY PODDAWANIA PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I KONSERWACYJNYM STOSOWANYCH W OBIEKCIE URZĄDZEŃ PRZECIWPOŻAROWYCH I GAŚNIC.

3.1. Gaśnice

Odpowiedzialność za stan techniczny gaśnic, stanowiących wyposażenie obiektów, ponosi właściciel, zarządca obiektu. W związku z powyższym, konsekwencje w stosunku do konserwatorów gaśnic, związane ze świadczeniem usług niezgodnie z wymogami ochrony przeciwpożarowej oraz określonymi przez producenta, powinny wynikać z umowy cywilno-prawnej sporządzonej pomiędzy właścicielem, zarządcą lub użytkownikiem obiektu a konserwatorem.

Zgodnie z § 32 ust.1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów² – wprowadzono obowiązek wyposażania obiektów w takie gaśnice, które spełniają wymagania Polskich Norm wydanych od 1992 r, odpowiedników norm europejskich EN (PN-EN). Dotyczy to nie tylko obiektów nowych, ale także istniejących. O spełnieniu tych wymagań świadczy oznaczenie normy na etykiecie wraz z trwałym oznakowaniem daty produkcji zbiornika – od 1992 r. **Inne gaśnice należy wycofać z eksploatacji.**

Za zgodne z odpowiednikami norm europejskich uważa się gaśnice certyfikowane w CNBOP wg normy PN-92/M-51079 i późniejszych zgodnych z normami europejskimi EN. Najistotniejszym wyróżnikiem zgodności gaśnicy z normami europejskimi jest data produkcji zbiornika. Z uwagi na częste przypadki naklejania etykiet potwierdzających zgodność gaśnicy z normami europejskimi na gaśnice nie spełniające wymagań norm, sprawdzenie zapisów na etykiecie jest niewystarczające.

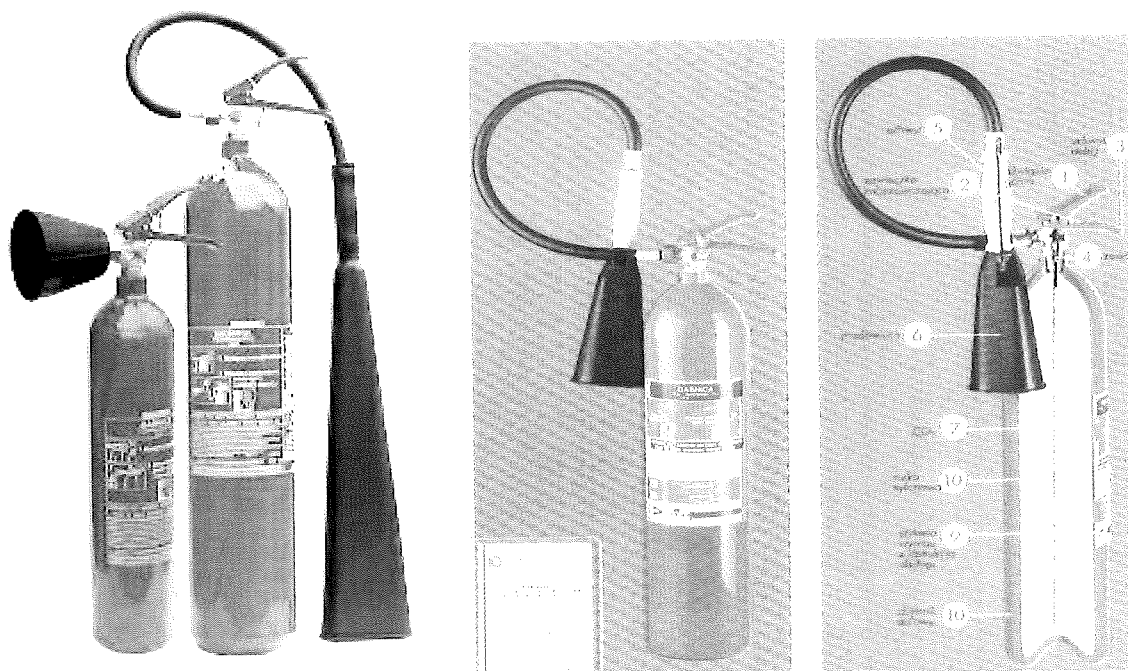
Poniżej podano inne istotne cechy wyróżniające gaśnice zgodnie z normami europejskimi:

- gaśnice śniegowe:
  - masa całej gaśnicy nie przekracza 20 kg
  - aktualne badania UDT zbiornika
  - zawór szybkootwieralny (zawór z pokrętkiem niedopuszczalny)

Gaśnice śniegowe.

gaśnica i agregat śniegowy - działanie gaśnicze dwutlenku węgla polega na silnym krótkotrwałym oziębieniu palących się materiałów oraz zmniejszeniu stopnia mieszaniny palnej z tlenem. Znalazły zastosowanie do gaszenia w zarodku pożarów cieczy palnych i substancji topiących się, gazów palnych oraz pożarów instalacji i urządzeń znajdujących się pod napięciem. Ze względu na lekkość śniegu, gaśnic tych nie zaleca się stosować na wolnym powietrzu.

Działanie gaśnicze dwutlenku węgla znajdującego się w gaśnicy śniegowej polega na silnym oziębieniu palących się materiałów oraz zmniejszeniu stopnia nasycenia mieszaniny palnej z tlenem. Ze względu na lekkość śniegu nie zaleca się stosowania gaśnic śniegowych na otwartym terenie, przy silnym wietrze. W takich przypadkach znacznie skuteczniejsze są agregaty śniegowe, dysponujące znacznym zapasem CO₂. Gaśnice i agregaty śniegowe mogą pracować w temperaturach -25 do +60 °C.

Zdjęcia gaśnicy śniegowej GS-5.

Po dostarczeniu gaśnicy w pobliże pożaru zrywamy plombę zabezpieczającą, wciskamy dźwignię zaworu kierujemy strumień śniegu (kryształków lodu) w ognisko pożaru. Działanie gaśnicy można w każdej chwili przerwać przez zwolnienie dźwigni zaworu. Gaśnicę przenosimy i obsługujemy trzymając wyłącznie za przeznaczone do tego celu uchwyty. Ze względu na swoją budowę syfonową gaśnica prawidłowo pracuje tylko w pozycji pionowej.

Urządzenia gaśnicze śniegowe - UGS-2X (do urządzeń elektronicznych)

Przeznaczenie:

Gaśnice śniegowe UGS 2X przeznaczone są do gaszenia pożarów z grupy **BC** oraz urządzeń będących pod napięciem elektrycznym (sprzętu RTV, urządzeń elektronicznych i informatycznych).

Gasi: **B** - substancje ciekłe tworzące płomienie

C – gazy palne oraz urządzenia elektryczne, informatyczne i RTV.

Urządzenie gaśnicze UGS-2X BC. Gaśnica specjalnie przeznaczona do gaszenia urządzeń elektronicznych (serwery, komputery, drukarki itp.) i elektrycznych pod napięciem. Utrzymanie fazy gazowej dwutlenku węgla podczas całego okresu rozładowywania urządzenia gaśniczego skutecznie zapobiega powstawaniu zjawiska szoku termicznego które występuje podczas rozładowania klasycznej gaśnicy śniegowej. Konstrukcja układu wylotowego z dyszą pozwala na precyzyjne podanie środka gaśniczego na źródło ognia, nie powodując zniszczeń w najbliższym otoczeniu. Ilości i właściwości użytego środka gaśniczego zapewniają bezpieczeństwo osobom używającym urządzenie gaśnicze UGS-2X.

Przeznaczenie gaśnicy, jej wielkości oraz sposób jej użycia określony jest również na etykiecie na niej naklejonej.

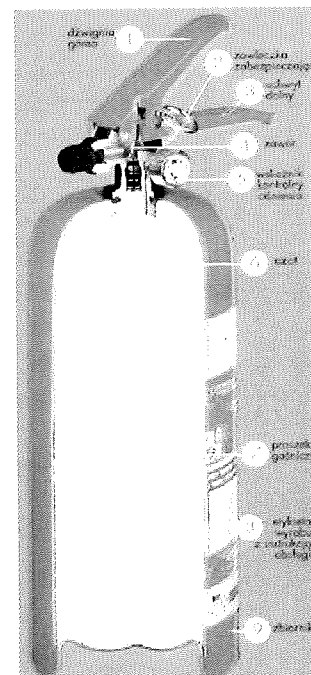
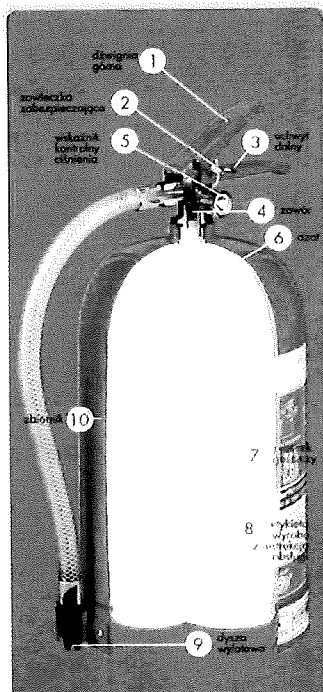
Gaśnice proszkowe i pianowe:

- zbiorniki trwale oznakowane następującymi znakami: znak producenta, data produkcji, numer kolejny lub partii, ciśnienie próbne, data następnego badania (dotyczy zbiorników o pojemności wodnej 6 litrów i powyżej)
- gaśnice pod stałym ciśnieniem wyposażone we wskaźnik ciśnienia z możliwością przeprowadzenia pomiaru kontrolnego lub gaśnice wyposażone tylko w przyłącze umożliwiające niezależny pomiar ciśnienia w zbiorniku.

Gaśnice proszkowe.

gaśnica i agregat proszkowy - cechuje je wysoka skuteczność gaśnicza proszków, opierająca się przede wszystkim na działaniu (inhibującym) przerywającym chemiczny proces reakcji fizykochemicznej jakim jest spalanie. Nadto działanie proszków polega na wydatnym eliminowaniu dostępu powietrza nad płonąca powierzchnię, a wyrzucana pod dużym ciśnieniem chmura proszku powoduje zdmuchnięcie płomieni. Proszki przeznaczone są do gaszenia pożarów cieczy i gazów palnych oraz urządzeń elektrycznych pod napięciem. Ograniczenie stosowania proszków ma miejsce przede wszystkim w aparaturze i urządzeniach precyzyjnych, ponieważ proszek może spowodować zatarcie elementów ruchomych.

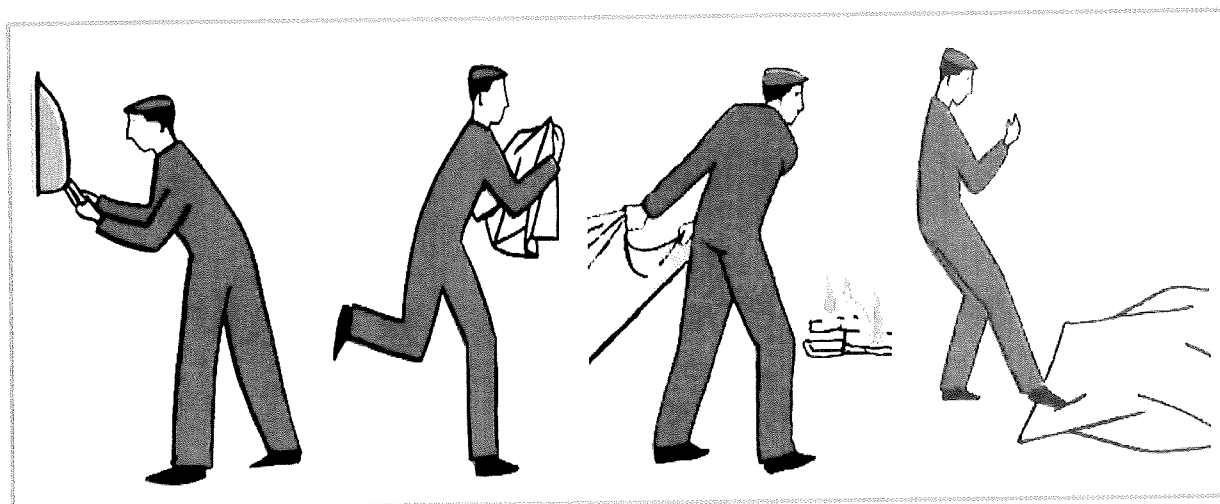
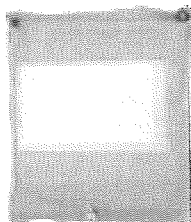
Gaśnice i agregaty proszkowe stosuje się przede wszystkim tam, gdzie zachodzi obawa uszkodzenia materiałów i urządzeń szczególnie cennych, które przy stosowaniu innych środków gaśniczych, a zwłaszcza wody i piany mogą ulec zniszczeniu. Ograniczenie stosowania proszków ma miejsce przede wszystkim w aparaturze i urządzeniach precyzyjnych, ponieważ proszek może spowodować zatarcie elementów ruchomych. Ze względu na wysokie ciśnienie robocze gaśnic i agregatów proszkowych mają one zdolność do zasięgu rzutu strumienia proszku na odległość od 4 +8 m. dla gaśnic i 12 m dla agregatu proszkowego. Mogą być eksploatowane w temperaturach od -30 ÷ +60 °C.

Wygląd gaśnicy proszkowej - GP-6 ABC, GP – 4 ABC, GP – 2 ABC - X ,

Sposób użycia gaśnicy proszkowej : wyciągnąć zawleczkę, nacisnąć dźwignię zaworu, skierować strumień środka gaśniczego na ognisko pożaru.

Koc gaśniczy - przeznaczony jest do gaszenia ognia w jego stadium początkowym, stanowiącym zarzewie pożaru. Działanie gaśnicze polega na izolowaniu płomienia od dostępu tlenu z powietrza. Szczególnie bywa przydatny do gaszenia palącego się ubrania na człowieku.

Zgodnie z § 3 ust. 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów² – przeglądy i konserwacje gaśnic należy przeprowadzać zgodnie z instrukcją producenta, *nie rzadziej jednak niż raz w roku przez osoby do tego uprawnione!*

Zbiorniki gaśnic proszkowych, wodno-pianowych i śniegowych o pojemności powyżej 6 dm³, są pod pełnym dozorem technicznym i podlegają badaniom okresowym. Zbiorniki te po 5 latach eksploatacji należy wycofać z eksploatacji i przedstawić do badania w uznanym przez organ dozoru technicznego zakładzie naprawczym. Po badaniu z wynikiem pozytywnym, zbiornik jest odpowiednio oznakowany z podaniem daty następnej rewizji. Ponieważ urządzenia te nie są rejestrowane, dlatego konserwator w trakcie sprawdzania gaśnic ma obowiązek wycofać stosownie gaśnice z eksploatacji, a zbiorniki przekazać do badania.. Należy wycofać z eksploatacji te zbiorniki gaśnic, których stan techniczny budzi zastrzeżenia.

3.2. Hydranty wewnętrzne

Hydranty wewnętrzne 25

Zgodnie z § 2 ust.1 pkt.7 oraz § 3 ust. 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów – hydranty powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach, w odnośnej dokumentacji techniczno – ruchowej oraz instrukcjom obsługi.

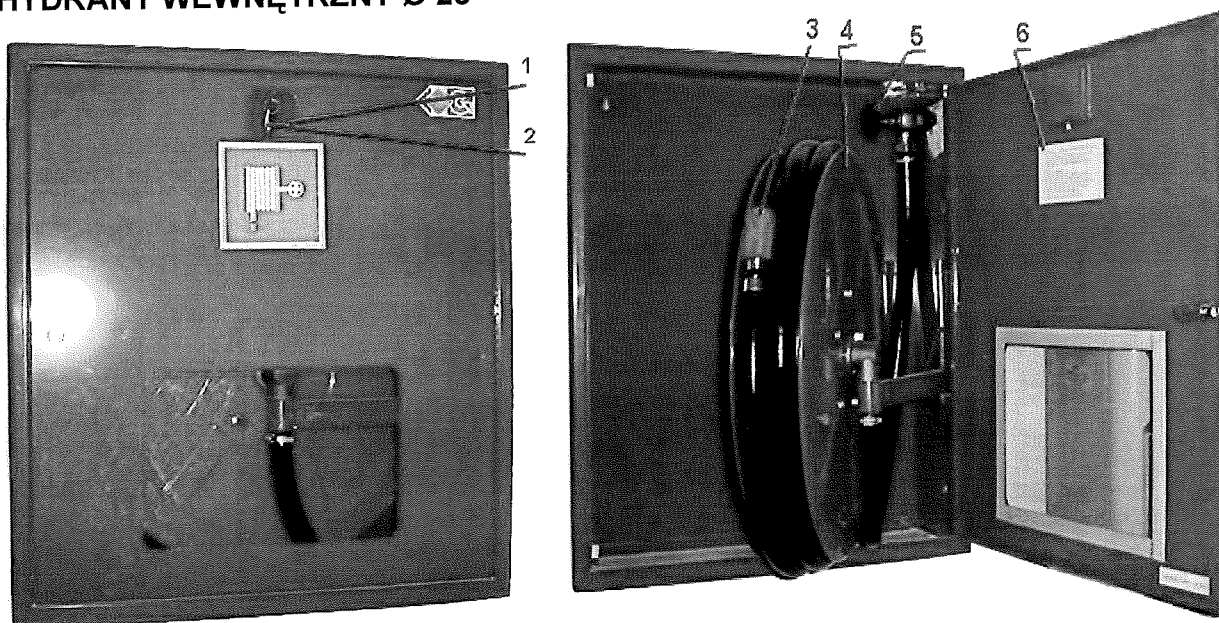
Zgodnie z § 15 ust. 1 pkt. 2 hydranty 25 powinny być stosowane w strefach pożarowych zakwalifikowanych do kategorii zagrożenia ludzi ZL:

- 1) na każdej kondygnacji budynku wysokiego i wysokościowego, z wyjątkiem kondygnacji obejmującej wyłącznie strefę pożarową zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV;
- 2) na każdej kondygnacji budynku innego niż tymczasowy, niskiego i średniowysokiego:
  - a) w strefie pożarowej o powierzchni przekraczającej 200 m², zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II lub ZL V,
  - b) w strefie pożarowej zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL III:
    - o powierzchni przekraczającej 200 m² w budynku średniowysokim, przy czym jeżeli jest to strefa pożarowa obejmująca tylko pierwszą kondygnację nadziemną, a nad nią znajdują się wyłącznie strefy pożarowe ZL IV, jedynie wtedy, gdy powierzchnia tej strefy pożarowej przekracza 1 000 m²,
    - o powierzchni przekraczającej 1 000 m² w budynku niskim,

Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, *nie rzadziej jednak niż raz w roku.*

Należy zapewnić minimalną wydajność hydrantu wewnętrznego przy ciśnieniu co najmniej 0,2 MPa mierzonym na zaworze hydrantowym podczas poboru wody, która dla hydrantu wewnętrznego DN 25 wynosi 1,0 dm³/s. Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa w obiekcie powinna zapewniać możliwość normatywnego poboru wody z dwóch hydrantów wewnętrznych.

HYDRANT WEWNĘTRZNY Ø 25

Hydrant wewnętrzny z węzłem półsztywnym 25

1 - szybka, 2 - kluczyk, 3 - prądownica wodna, 4 - zwijadło, 5 - pokrętło zaworu hydrantowego, 6 - instrukcja obsługi

Hydranty wewnętrzne służą użytkownikom obiektu do gaszenia pożarów powstałych wewnątrz obiektu w początkowej ich fazie. Urządzenia te służą do gaszenia pożarów grupy A tzn. pożarów ciał stałych.

Zasady użycia hydrantu wewnętrznego.

- zbić szybkę (1),
- przy pomocy kluczyka (2) otworzyć szafkę hydrantową,
- chwycić prądownicę wodną (3),
- odkręcić zawór hydrantowy przy pomocy pokrętła (5),
- trzymając prądownicę wodną udać się do miejsca pożaru rozwijając tym samym odpowiednią ilość węża ze zwijadła (4).

Konstrukcja hydrantu gwarantuje jego prawidłowe działanie przy rozwinięciu węża na każdą długość.

Nie jest konieczne rozwijanie go w całości.

**PRZY POMOCY HYDRANTÓW NIE WOLNO GASIĆ URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH
POD NAPIĘCIEM!!!**

Okresowe przeglądy i konserwacje instalacji

Zgodnie par.3 ust.4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów – węże stanowiące wyposażenie hydrantów wewnętrznych powinny raz na 5 lat poddawane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze, zgodnie z Polską Normą dotyczącą konserwacji hydrantów wewnętrznych.

Po przeglądzie i przeprowadzeniu niezbędnych prac konserwacyjnych hydranty i instalacja powinny być przez kompetentne osoby oznakowane "SPRAWDZONE". Osoby odpowiedzialne powinny przechowywać zapisy o wszystkich przeglądach instalacji.

Książka kontroli powinna zawierać:

- * datę (miesiąc i rok) przeglądu i testów
- * zapis wyników testów
- * wykaz i data zainstalowania części zamiennych
- * data (miesiąc i rok) następnego przeglądu i testów
- * wykaz wszystkich hydrantów i zaworów hydrantowych

Ponieważ przegląd i konserwacja mogą okresowo zmniejszyć efektywność zabezpieczenia przeciwpożarowego należy:

zależnie od przewidywanego zagrożenia pożarowego, tylko określona liczba (ograniczona część) zaworów (hydrantów) powinna podlegać równocześnie remontowi na danej powierzchni należy zapewnić dodatkowe (zastępcze) przedsięwzięcia zabezpieczające oraz przeprowadzić dodatkowy instruktaż na czas remontu oraz na okres braku zasilania w wodę.

Do naprawy instalacji można używać tylko części zamienne (np. węże, prądownice, zawory) posiadające stosowne aprobaty i dopuszczenia pochodzące od dostawcy urządzenia.

Uwaga: Podstawą jest usunięcie wszystkich stwierdzonych usterek w jak najkrótszym czasie, tak by instalacja gaśnicza jak najszybciej była we właściwym stanie.

Konserwacja i przegląd powinny być zapisane na wywieszce (naklejce), która nie może zakrywać żadnych oznaczeń producenta.

Na wywieszce (naklejce) należy umieścić:

- słowo "SPRAWDZONE"
- nazwę i adres dostawcy urządzenia (patrz definicje)
- jednoznaczna identyfikacja osoby kompetentnej (konserwatora)
- datę (miesiąc i rok) ważności przeglądu

Zasady wyposażenia obiektu **UM Choszczno** w podręczny sprzęt gaśniczy:

zgodnie z § 32 ust. 3 obiekt jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać, z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach szczególnych: na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w budynku, nie chronionej stałym urządzeniem gaśniczym, zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL III.

Budynek Urzędu Miejskiego w Choszczynie należy wyposażyć w następujący podręczny sprzęt gaśniczy:

- Piwnica
  - 1 gaśnica śniegowa 5 dm³ BC – w kotłowni,
  - 1 gaśnica proszkowa 4 kg – korytarz piwnicy przy sali konferencyjnej,
  - 1 urządzenie gaśnicze śniegowe UGS 2x BC – w serwerowni,
  - 1 gaśnica proszkowa 4 kg ABC – w archiwum UM,
  - hydrant wewnętrzny Ø 25 z zaworem, węzłem pólstywnym i prądowniczką wodną PW25 na korytarzu obok pom gospodarczego,

➤ Parter

- 1 gaśnica proszkowa 4 kg ABC + koc gaśniczy w informacji,
- 1 gaśnica proszkowa 4 kg ABC – koniec korytarza parteru,
- hydrant wewnętrzny Ø 25 z zaworem, węże półsztywnym i prądowniczką wodną PW25 na klatce schodowej,

➤ I-sze Piętro

- 1 gaśnica proszkowa 4 kg ABC – na korytarzu przy sekretariacie,
- 1 gaśnica proszkowa 4 kg ABC + koc gaśniczy w tajnej kancelarii,
- 1 gaśnica proszkowa 4 kg ABC – w lewej części na końcu I-go piętra,
- hydrant wewnętrzny Ø 25 z zaworem, węże półsztywnym i prądowniczką wodną PW25 na klatce schodowej,

➤ II-gie piętro

- 1 gaśnica proszkowa 4 kg ABC – w prawej części na końcu II-go piętra,
- 1 gaśnica proszkowa 4 kg ABC – w lewej części na końcu II-go piętra,
- hydrant wewnętrzny Ø 25 z zaworem, węże półsztywnym i prądowniczką wodną PW25 na klatce schodowej,

➤ III-cie piętro

- 1 gaśnica proszkowa 4 kg ABC – w prawej części na końcu III-go piętra,
- 1 gaśnica proszkowa 4 kg ABC – w lewej części na końcu III-go piętra,
- hydrant wewnętrzny Ø 25 z zaworem, węże półsztywnym i prądowniczką wodną PW25 na klatce schodowej.

GRUPY POŻARÓW:

Grupa	Rodzaj palącego się materiału	Rodzaj środka gaśniczego
 A	Ciała stałe pochodzenia organicznego, przy spalaniu których występuje zjawisko żarzenia (drewno, papier, słoma, węgiel itp. tkaniny)	Woda, piana gaśnicza, proszek gaśniczy,
 B	Ciecze palne i substancje stałe topniejące wskutek ciepła (etylina, olej napędowy, nafta, alkohole, rozpuszczalniki, pasty do podłogi, topiące się tworzywa sztuczne, wosk, parafina, smoła, polietylen, tłuszcze twarde)	Piana gaśnicza, proszek gaśniczy, dwutlenek węgla, halon (w uzasadnionych przypadkach)
 C	Gazy palne (gaz miejski, metan, propanbutan, acetylen)	Proszek gaśniczy, dwutlenek węgla,
 D	Metale lekkie (magnez, sód, potas, fosfor, aluminium, lit itp.)	Proszek gaśniczy do gaszenia pożarów grupy D
 F	Pożary tłuszczów i olejów w gastronomii i kuchniach.	Piana gaśnicza, (gaśnice płynowe) dwutlenek węgla,

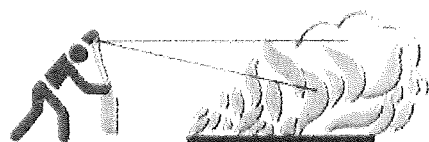
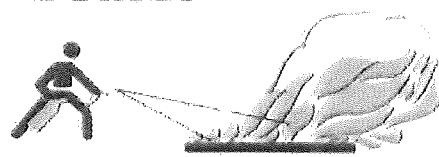
Gaszenie pożarów podręcznym sprzętem gaśniczym.

Źle

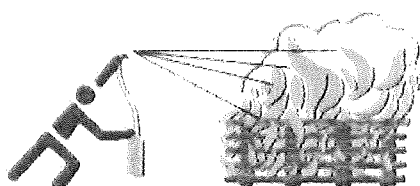
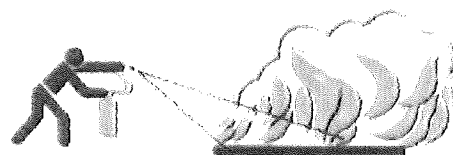

Ogień zaatakować zgodnie z kierunkiem wiatru.

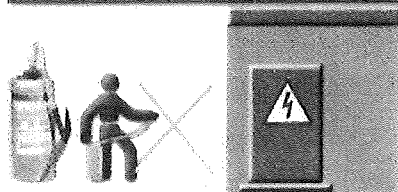
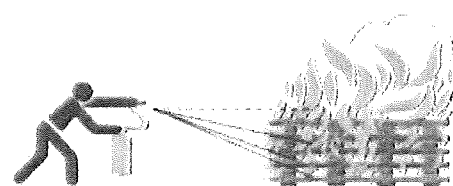
Dobrze

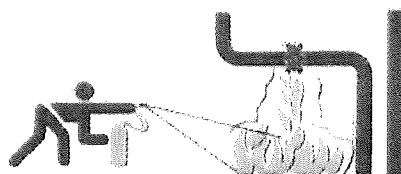
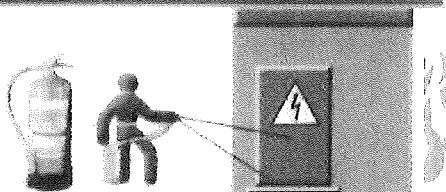
Pożar palącej powierzchni gasić od skrajnej jego części.

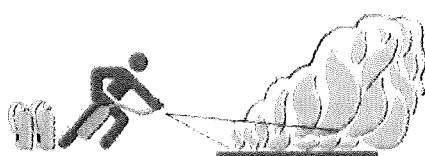
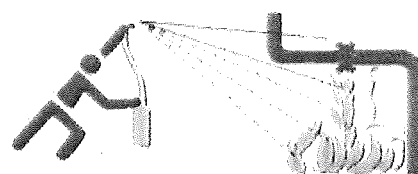
Ciała stałe gasić kierując strumień środka gaśniczego na płomień z dołu, a nie z góry.

Gaśnicami wodnymi nie gasić urządzeń będącymi pod napięciem! Używać gaśnic do tego przeznaczonych.

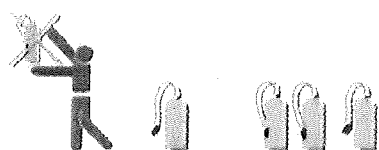
Ciała ciekłe i gazy gasić z góry w dół.

Mając do dyspozycji większą ilość gaśnic uruchomić wszystkie jednocześnie, a nie każdą oddzielnie po jej użyciu.

Po ugaszeniu pożaru uważać na ponowne zapalenie. (nawrót ognia)

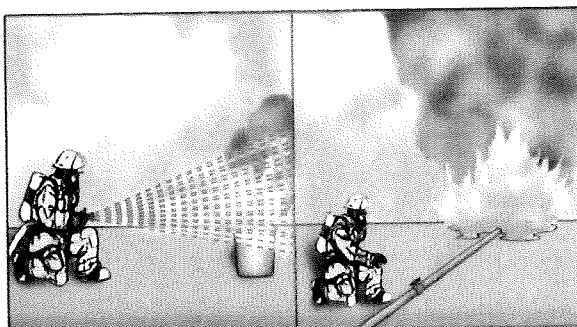

Po użyciu gaśnicy nie zawieszac, tylko ponownie napełnić lub wymienić na nową.

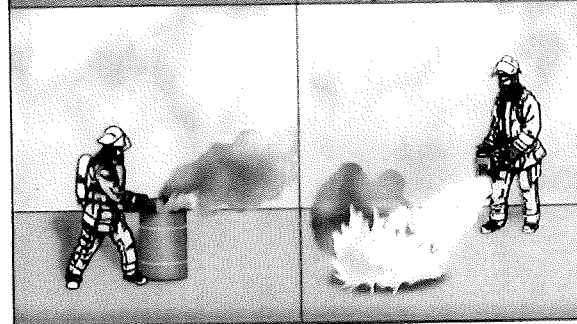

Zasady gaszenia pożarów.

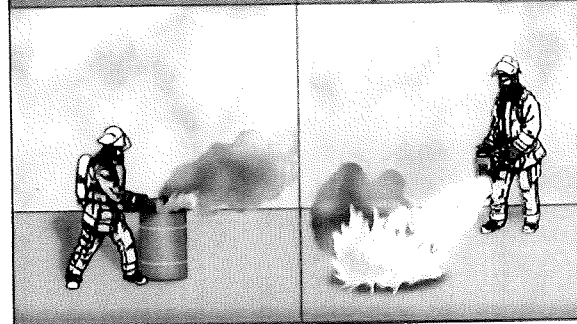
Chłodzenie

Usunięcie
materiału
palnego

Odcięcie
dopływu tlenu

Działanie
antykatalityczne

4. POTENCJALNE ŹRÓDŁA POWSTAWANIA POŻARU I DROGI JEGO ROZPRZESTRZENIANIA.

4.1. Źródła powstawania pożaru.

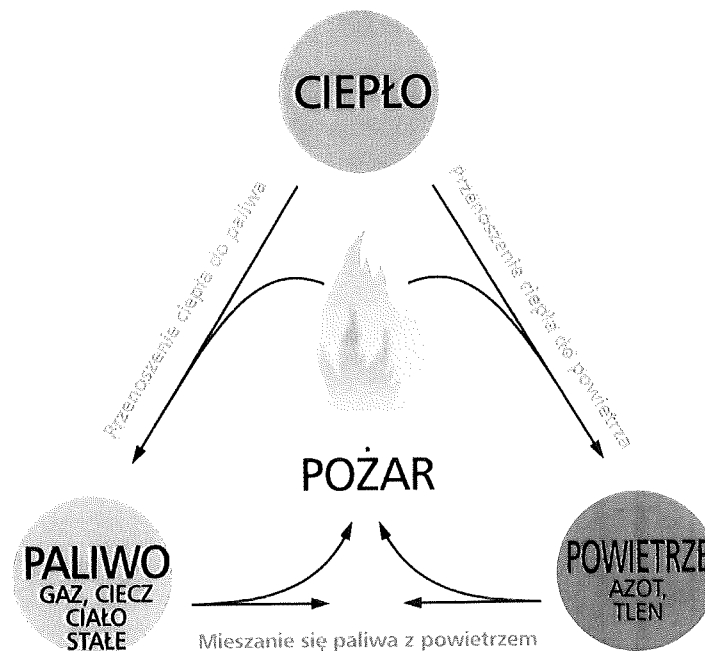
Aby skutecznie zapobiegać powstawaniu pożaru i zagrożeniu pożarem, należy znać mechanizm jego powstawania i rozprzestrzeniania się.

Warunkami niezbędnymi do zaistnienia procesu palenia, który jest procesem fizykochemicznym polegającym na reakcji łączenia się materiału palnego z tlenem z powietrza. Reakcji tej (zjawisku pożaru) towarzyszy wzrost temperatury, wydzielanie się ciepła, świecenia w postaci płomieni lub żaru, a także wydzielanie się produktów spalania w postaci dymu.

Tak więc, aby doszło do zaistnienia zjawiska pożaru muszą być spełnione trzy podstawowe warunki jednocześnie, a mianowicie:

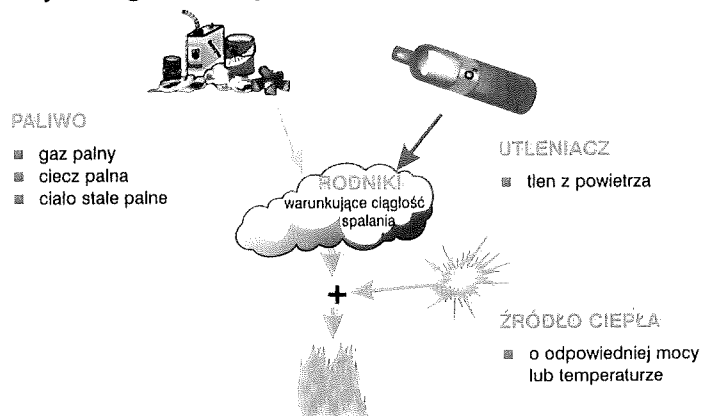
- ♦ tlen (który występuje w przyrodzie, a w przyrodzie stanowi ok. 21 % jego objętości),
- ♦ materiał palny (paliwo, gaz ciecz, ciało stałe),
- ♦ źródło zapłonu, którym może być każde źródło ciepła, czy też bodziec energetyczny.

Układ tych trzech zjawisk nazywany jest powszechnie układem palnym lub trójkątem ognia, który można zilustrować następująco:

Biorąc powyższy układ pod uwagę można powiedzieć, że zapobieganie możliwości powstania bądź rozprzestrzeniania się pożaru, a także jego likwidacji polega na **usunięciu (wyeliminowaniu) z układu jednego z trzech czynników.**

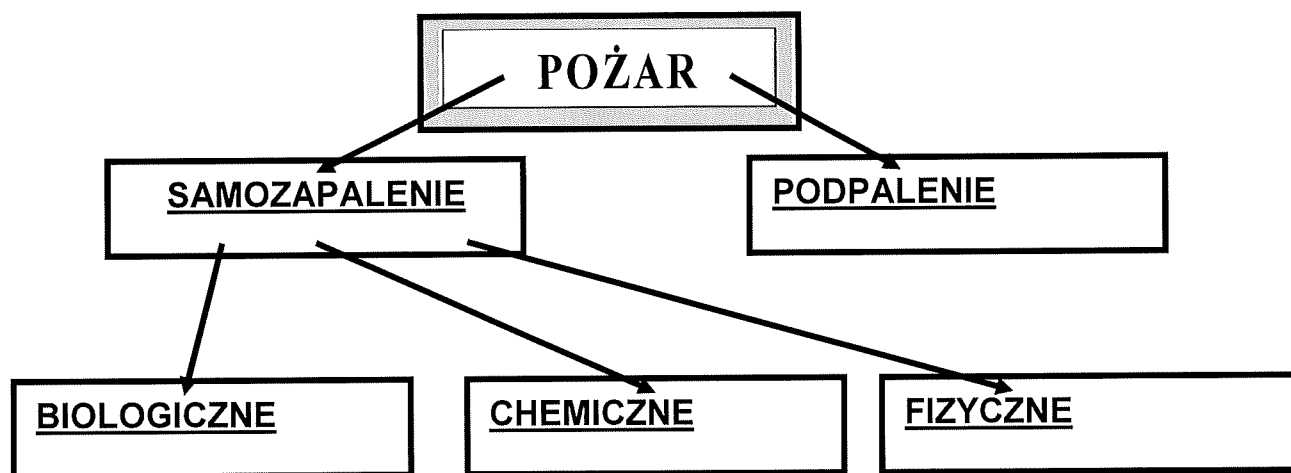
Czynnikiem wywołującym zapalenie jest energia cieplna powstająca w różnych procesach fizycznych i chemicznych jak np. tarcie, uderzanie, promieniowanie cieplne, przepływ prądu elektrycznego, reakcje chemiczne z wydzielaniem ciepła, itp.

Biorąc pod uwagę powyższe przyczyny powstawania pożarów można podzielić na dwie zasadnicze grupy ze względu na źródło:

- ♦ **podpalenia**, których skutkiem są pożary powstałe w wyniku bezpośredniego działania człowieka,
- ♦ **samozapalenia**, których skutkiem są pożary powstałe w wyniku procesów fizykochemicznych (często nie kontrolowanych przez człowieka).

Klasyfikację taką można zobrazować następującym schematem:

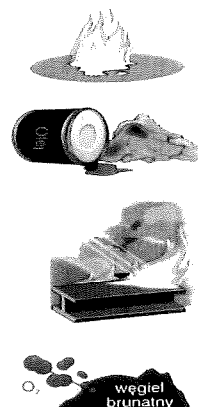

Źródłem zapłonu może być każdy impuls energetyczny o temperaturze powyżej 500 °C. Źródła zapłonu można sklasyfikować według następujących grup:

- ♦ otwarty płomień,
- ♦ gorące i żarzące się przedmioty,
- ♦ ciepło tarcia,
- ♦ ciepło reakcji chemicznych,
- ♦ iskry różnego pochodzenia.

Źródła zapalenia w zależności od czynnika inicjującego proces spalania mogą być **wewnętrzne i zewnętrzne.**

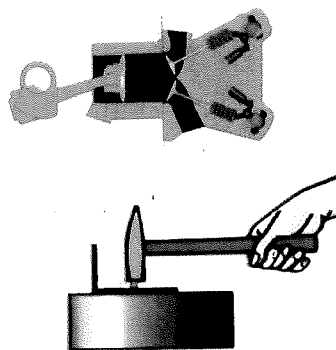
Źródła wewnętrzne to te, w których materiał palny samoistnie podwyższa swój poziom energetyczny (temperaturę) aż do momentu zaistnienia procesu spalania.

Źródła zewnętrzne to te, w których czynnik inicjujący proces spalania nie pochodzi od danego materiału ani nie jest z nim w żaden sposób związany aż do punktu zapalenia. Przykładem takiego zewnętrznego źródła zapalenia może być np. otwarty ogień (ognisko, płomień palnika, zapalona zapałka, itp.). Bardzo małe cząstki takich materiałów jak papier, zazwyczaj spalają się całkowicie, zanim opadną. Jednak w nielicznych przypadkach mogą bez udziału wiatru przenosić się na odległość nawet do 6 m, a małe fragmenty drewna, które pala się dłużej, mogą być przenoszone nawet do 12 m.

Przykładem mogą być iskry powstające podczas uderzania części metalowych o beton, kamień, metalu o metal a także powstające podczas szlifowania, cięcia. Są to bardzo małe fragmenty palącego się lub żarzącego stałego materiału palnego. Iskry mogą być przyczyną zapalenia gazów, par ciecży palnych oraz materiałów stałych. Powstawanie iskier jest szczególnie niebezpieczne w atmosferze łatwo zapalnych pyłów, par i gazów.

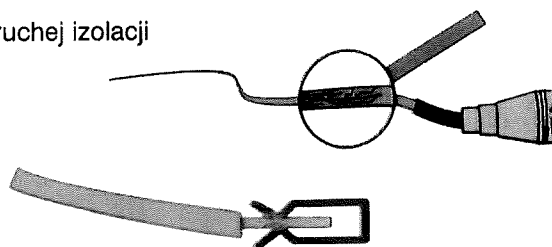
Natomiast iskry pochodzące z cięcia metali są zdolne zapalić materiał palny w promieniu 6-8 m.

Innym przykładem iskrzenia jest zjawisko powstające w instalacjach elektrycznych, np.:

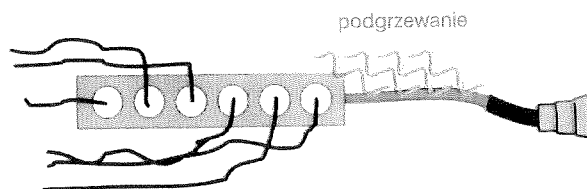
- instalacja jest niewłaściwie wykonana,
- instalacja jest przeciążona, w efekcie podłączenia odbiorników o zbyt dużej mocy lub podłączenia zbyt dużej liczby odbiorników do jednego obwodu elektrycznego,

Kruchej izolacji

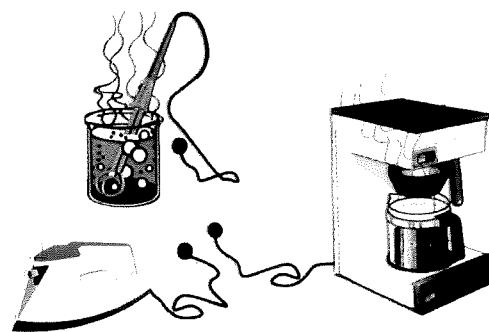
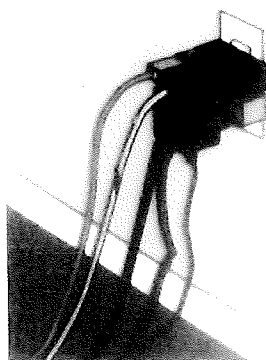
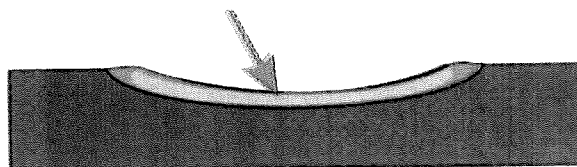
Obluzowanego połączenia

- przewody instalacji są uszkodzone,
- izolacja przewodów elektrycznych jest uszkodzona lub przemoknięta,
- przewody instalacji elektrycznej oraz osprzęt znajdują się na materiale palnym lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie,
- używania urządzeń i maszyn elektrycznych wykazujących usterki techniczne,
- urządzenia elektryczne zasilane są za pomocą prowizorycznych połączeń,

Przebiegi instalacji

Zgniecenia przewodów

Innym przykładem isker jako zewnętrznego źródła zapalenia są ładunki elektryczności statycznej, które występują niemal wszędzie np.

- przelewaniu, mieszaniu cieczy,
- rozwijaniu papieru, folii i tkanin,
- przecieraniu, przesiewaniu, mieleniu, ciał stałych i pyłów,
- przy przepływie i rozpylaniu cieczy lub ciał stałych rozdrobnionych (np. rozpylanie benzyny lub oleju opałowego lub transporcie pneumatycznym pyłów i trocin).

Wyładowania elektryczności statycznej są szczególnie niebezpieczne w atmosferze mieszanin par, gazów i pyłów, które z powietrzem tworzą mieszaninę wybuchową.

Wyładowania atmosferyczne, nazywane popularnie piorunami, też są źródłem pożarów. W swojej istocie wyładowanie atmosferyczne nie różni się od iskry elektrycznej, jest jednak nieporównywalnie ze względu na nagromadzony duży ładunek elektryczności statycznej. Natężenie prądu elektrycznego w wyładowaniu atmosferycznym dochodzi do 250.000 Amper, a ciało wytworzone przepływem prądu przez dany przedmiot jest wystarczające do jego zapalenia.

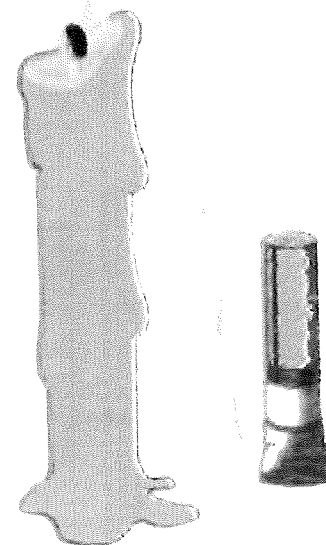

Najczęściej i najgroźniejszą przyczyną powstawania pożarów są **niedopałki papierosów**. Około 10 % ogólnej liczby pożarów ma swoją przyczynę w porzuconych niedopałkach papierosów, którego średnia temperatura żaru wynosi ok. 565 °C. Taka temperatura może spowodować zapalenie wielu materiałów palnych. Na skutek porzuconego niedopałka papierosa w obecności niektórych materiałów palnych:

- ◆ trociny tlą się od 2 do 3 godzin, po czym następuje zapalenie płomieniem,
- ◆ wióry drewniane zapalają się płomieniem po upływie 1-2 godzin,
- ◆ tkaniny z włókien naturalnych zapalają się po upływie ok. 45-50 minut, a z włókien sztucznych topią się,
- ◆ zawartość kosza na śmieci zapala się w czasie ok. od 5 do 60 minut,

Niedopałki papierosów stanowią niewielkie źródło ciepła i aby wywołały zapalenie materiał palny musi być nagromadzony w odpowiedniej ilości, a sam proces zapalenia musi mieć również odpowiednie warunki.

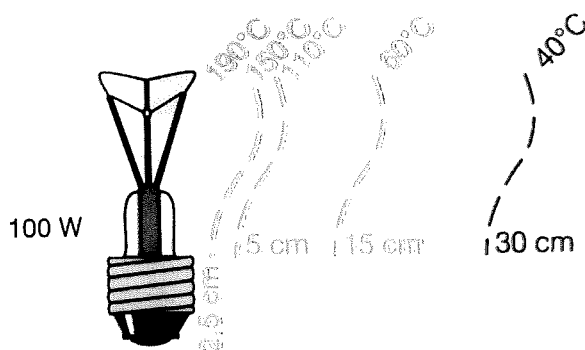
Przyczyną pożaru jest nieostrożne obchodzenie się z ogniem otwartym jak np. płomień świecy, zapalki, odpryski spawalnicze, żarzący się węgiel drzewny itp.

4.2. Potencjalne źródła powstania pożaru

Możliwość powstania pożaru jest bezpośrednio związana z następującymi działaniami, zaniedbaniami, brakami i usterkami:

1. Zbrodniczym podpaleniem,
2. Nieostrożnością osób przebywających w obiekcie na którą składają się:
  - pozostawienia bez nadzoru włączonych urządzeń elektrycznych a w szczególności tych, które w normalnych warunkach są nagrzewane oraz takich jak grzałki, czajniki, tostery, itp.
  - nie utrzymywanie w pomieszczeniach porządku i czystości oraz nagromadzenie odpadów technologicznych (pyłów, trocin, itp.),
  - zaproszenia ognia spowodowanego pozostawieniem żarzących się papierosów w sąsiedztwie materiałów palnych, nieprzestrzeganie przez pracowników zakazu palenia i używania otwartego ognia,
  - pozostawienie otwartego ognia (świeca, lampa, itp.) na podłożu palnym lub w sąsiedztwie materiałów palnych,
  - nieprzestrzegania obowiązku okresowego czyszczenia urządzeń wentylacyjno-odpylających,
  - prowadzenia bez należytej ostrożności prac konserwacyjno-remontowych z użyciem palników i urządzeń powodujących iskrzenie,
  - wady oraz brak prawidłowej konserwacji instalacji odprowadzających spaliny,
  - ustawianie urządzeń, których powierzchnie grzejne nagrzewają się do temperatury powyżej 100 °C w odległości mniejszej niż 0,5 m od materiałów palnych,

- lekceważenie postanowień instrukcji i wykonywanie na terenie budynku czynności mogących spowodować pożar.
3. Wadami i usterkami instalacji elektrycznej, szczególnie w przypadkach, gdy:
- instalacja jest niewłaściwie wykonana,
  - instalacja jest przeciążona, w efekcie podłączenia odbiorników o zbyt dużej mocy lub podłączenia zbyt dużej liczby odbiorników do jednego obwodu elektrycznego,
  - przewody instalacji są uszkodzone,
  - izolacja przewodów elektrycznych jest uszkodzona lub przemoknięta,
  - przewody instalacji elektrycznej oraz osprzęt znajdują się na materiale palnym lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie,
  - wykonywane są naprawy instalacji przez osoby nie posiadające wymaganych w tym zakresie uprawnień,
  - używania urządzeń i maszyn elektrycznych wykazujących usterki techniczne,
  - stosuje się nie oryginalne elementy czy osprzętu,
  - urządzenia elektryczne zasilane są za pomocą prowizorycznych połączeń,
  - nie usuwa się usterek instalacji stwierdzonych podczas badań i pomiarów,
  - brak okresowej i bieżącej konserwacji.
4. Wady i usterki instalacji odgromowej, szczególnie w przypadkach gdy:
- brak ciągłości połączeń zwodów i przewodów instalacji odgromowej,
  - przewody i zwody instalacji występują w sąsiedztwie materiałów palnych,
  - nie usuwa się usterek instalacji stwierdzonych podczas badań i pomiarów,
  - brak okresowej i bieżącej konserwacji.

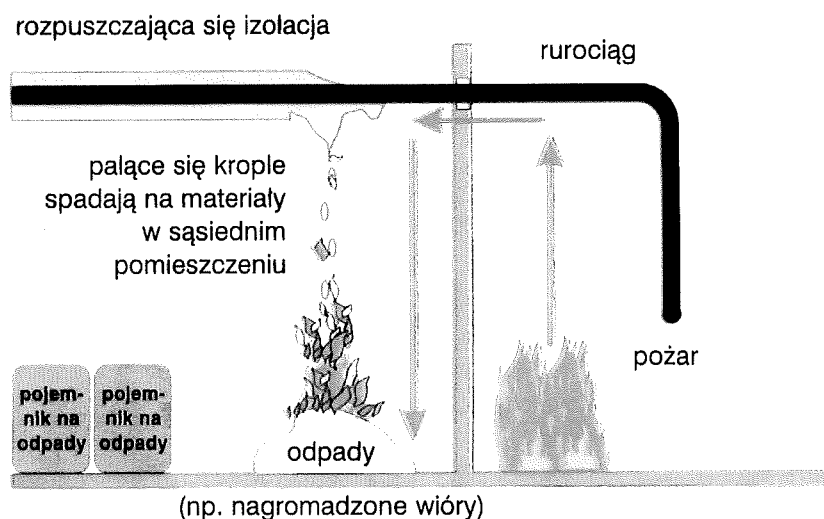
4.3. Przyczyny rozprzestrzeniania się pożaru.

Możliwość rozprzestrzeniania się ewentualnego pożaru w budynku może wynikać z następujących okoliczności:

1. Nagromadzenia znacznych ilości materiałów łatwo zapalnych,
2. Drewniana konstrukcja budynku nie zabezpieczona środkami ogniochronnymi oraz palny wystrój w pomieszczeniach biurowych,
3. palna izolacja przewodów elektrycznych,
4. palne elementy instalacji technologicznych,
5. Nieporządek na stanowisku pracy oraz nieprawidłowy dozór obiektów,
6. Ewentualnego braku lub nieprawidłowego rozmieszczenia etatowych ilości podręcznego sprzętu,
7. Niesprawności podręcznego sprzętu gaśniczego lub nieumiejętność użycia podręcznego sprzętu gaśniczego,
8. Opóźnionego zaalarmowania Państwowej Straży Pożarnej, będącego następstwem:
  - ewentualnych utrudnień w dostępie do aparatu telefonicznego

- prowadzenia nieudanej akcji gaśniczej przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego (przecenienia swoich możliwości) bez równoczesnego poinformowania Straży Pożarnej,
  - braku znajomości zasad alarmowania służb ratowniczych,
9. Opóźnionego podjęcia działań zmierzających do likwidacji źródła pożaru w zarodku, będącego efektem:
- braku koordynacji działań lub nieprawidłowego zachowania się,
  - braku umiejętności obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego,
10. Opóźnienie przystąpienia do akcji jednostek Straży Pożarnej będącego następstwem:
- nieprecyzyjnego określenia przez osobę zgłaszającą adresu obiektu w którym powstał pożar,
11. Utrudnionych warunków prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych, będących następstwem:
- braku efektywnej pomocy w prowadzeniu działań ratowniczych,
  - braku możliwości dojazdu do budynków stolarni,
  - niedostateczne zaopatrzenie wodne do zewnętrznego gaszenia pożaru.
12. Ponadto na szybkość rozprzestrzeniania się pożaru mogą mieć wpływ:
- brak przestrzegania postanowień instrukcji, regulaminów i przepisów z zakresu ochrony przeciwpożarowej obowiązujących w obiekcie,

4.4. Obowiązujące zakazy i nakazy na terenie obiektu.

Do podstawowych obowiązków wszystkich pracowników należy zapobieganie możliwości powstania pożaru. W tym celu konieczne jest przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych i postanowień zawartych w instrukcji.

Na terenie obiektu i na terenie przyległym do niego **zabronione** jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenienie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji, a w szczególności:

- * używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować pożar występujących materiałów palnych, szczególną uwagę należy zwrócić na zakaz palenia tytoniu,
- * garażowania pojazdów silnikowych (wózki widłowe, itp.) w innym pomieszczeniu niż garaż, jeżeli nie opróżniono zbiornika paliwa i nie odłączono od pojazdu akumulatora,

- * rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu oraz wykonywanie tych czynności na dachu,
- * przechowywanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
  - urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temp. Przekraczającej 100°C,
  - linii kablowych o napięciu 1 kV, przewodów uziemiających oraz odprowadzających instalacji odgromowej,
- * użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta,
- * stosowanie na osłony punktów oświetleniowych materiałów palnych,
- * instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, jak: wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem,
- * składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji,
- * ustawianie na drogach i wyjściach ewakuacyjnych, korytarzach, przejściach jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację (należy zwracać szczególną uwagę przy uzupełnianiu artykułów na regałach i pałkach z palet, które są ustawiane pomiędzy regałami zmniejszając szerokość przejścia i mogą utrudnić sprawną ewakuację, palety należy tak ustawiać, aby zapewnić przejście),
- * zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,
- * uniemożliwienie lub ograniczenie dostępu do: podręcznego sprzętu gaśniczego, szafek hydrantowych, wyjść ewakuacyjnych, wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego,
- * zakaz wstępu do pomieszczeń rozdzielni prądu, oprócz osób posiadających uprawnienia w zakresie obsługi i konserwacji urządzeń elektrycznych średniego napięcia,
- * ograniczania i blokowania dojazdu do obiektu dla Straży Pożarnej,

UWAGA:

Osoby zmykające pomieszczenia po zakończeniu pracy zobowiązane są:

- ◆ dokładnie sprawdzić czy nie został zaproszony ogień,
- ◆ wyłączyć wszystkie urządzenia elektryczne, które nie są przeznaczone do pracy w systemie ciągłym.

5. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU LUB INNEGO ZAGROŻENIA.

5.1. Zadania dla pracowników do czasu przybycia jednostki ratowniczo-gaśniczej straży pożarnej

W przypadku powstania pożaru w budynku lub oznak świadczących o możliwości powstania pożaru (zadymienie, zapach spalenizny, itp.), każdy pracownik obowiązany jest natychmiast i bez żadnej zwłoki:

- a/dokonać rozeznania i oceny stopnia występującego zagrożenia,
- b/zaalarmować **Burmistrza** oraz współpracowników,
- c/w przypadku poważnego zagrożenia, niezwłocznie zaalarmować jednostkę ratowniczo-gaśniczą PSP,
- d/podjąć wspólnie z innymi pracownikami lub osobami znajdującymi się na terenie obiektu, próbę opanowania pożaru w zarodku, podporządkowując się osobie kierującej akcją ratowniczą,
- e/po ogłoszeniu alarmu pożarowego wziąć udział w ewakuacji, zgodnie z obowiązującymi zasadami i poleceniami osoby kierującej akcją.

5.2. Zadania dla pracowników po przybyciu jednostki straży pożarnej

Po przybyciu na miejsce pożaru zaalarmowanej jednostki straży pożarnej do obowiązków pracowników należy:

- a/**Burmistrz** lub osoba upoważniona - kierująca akcją ratowniczą - w chwili przybycia straży pożarnej, zobowiązani są udzielić dowódcy jednostki straży pożarnej szczegółowych informacji o:
  - rodzaju występującego zagrożenia (pożar, inne niebezpieczeństwo) dla życia lub zdrowia osób,
  - zakresie przeprowadzonej ewakuacji ludzi i mienia,
  - kierunkach i możliwości rozwoju pożaru (zagrożenia), a także o innych istotnych elementach mających wpływ na przebieg akcji ratowniczej,
- b/**Burmistrz** lub osoba wyznaczona - zobowiązany jest do pozostawania do dyspozycji dowodzącego akcją strażaka, celem udzielania w trakcie akcji innych niezbędnych informacji i wyjaśnień, mogących przyczynić się do szybkiej, bezpiecznie i skutecznie prowadzonej akcji,
- c/wszyscy pracownicy winni ściśle stosować się do poleceń kierującego akcją,
- d/obowiązkiem pracowników jest wykonywanie pomocniczych czynności podczas akcji ratowniczej na polecenie kierującego akcją dowódcy straży pożarnej - bez podejmowania działań na własną rękę, które mogłyby przyczynić się do rozwoju pożaru

5.3. Zasady postępowania dla osób korzystających z obiektu

Do zadań osób korzystających z budynków **Urzędu**, należy:

- a/w przypadku zauważenia pożaru lub jego objawów (dym, swąd, itp.) natychmiast poinformować wszystkich zatrudnionych pracowników
- b/z chwilą ogłoszenia alarmu pożarowego lub ogłoszenia akcji ewakuacyjnej, niezwłocznie opuścić pomieszczenie/a i udać się w kierunku najbliższego wyjścia ewakuacyjnego,
- c/poinformować osoby nieświadome zagrożenia o ogłoszonym alarmie, podczas ewakuacji zachowywać spokój i opanowanie, nie wzniesąc paniki,
- d/nie podejmować żadnych działań na własną rękę bez uzgodnienia z osobą kierującą akcją ratowniczą.

5.4. Pouczenie o doborze środka gaśniczego do gaszenia pożaru

W przypadku powstania pożaru w budynku o możliwości ograniczenia wielkości zagrożenia, jak również wysokości strat z nim związanych, decyduje między innymi :

- szybkie wykrycie pożaru,
- zlokalizowanie przyczyny i źródła ognia,
- ugaszenie pożaru we wstępnej fazie rozwoju (zarodku), przed jego rozprzestrzenieniem się na cały budynek,

W tym celu niezbędna jest umiejętność doboru właściwego rodzaju środka gaśniczego - do rodzaju powstałego pożaru (rodzaju palących się materiałów), jak również umiejętne wykorzystanie gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych będących na terenie .

Dobór rodzaju gaśnic ze względu na zastosowany środek gaśniczy dokonany został z uwzględnieniem charakteru pomieszczeń, urządzeń i materiałów, które sprzęt ten ma zabezpieczać.

Poniżej kilka uwag o zasadach użycia właściwego środka gaśniczego:

- 1/Do gaszenia urządzeń i instalacji elektroenergetycznych będących pod napięciem - nie wolno używać : hydronetek wodnych, gaśnic pianowych, hydrantów wewnętrznych - ze względu na możliwość porażenia prądem elektrycznym,
- 2/W/w urządzenia ,instalacje i odbiorniki będące pod napięciem należy gasić przy użyciu agregatów bądź gaśnic śniegowych (CO₂) lub proszkowych,
- 3/Požary cieczy palnych i substancji stałych, topiących się wskutek ciepła (np. benzyna, oleje, tłuszcze, parafina, smoła itp.) - należy gasić przy użyciu gaśnic oraz agregatów proszkowych jak również śniegowych,
- 4/Požary palących gazów (metan, propan-butan, wodór ,itp.) - należy gasić przy użyciu gaśnic i agregatów proszkowych i śniegowych.
- 5/Požary urządzeń elektronicznych, informatycznych należy gasić przy użyciu gaśnic śniegowych **UGS-2X**.

6.SPOSOBY WYKONYWANIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM.

Do grupy prac niebezpiecznych pod względem pożarowym zalicza się prace prowadzone przy użyciu ognia otwartego bądź innych czynników energetycznych o wysokich parametrach temperaturowych i ciśnieniowych.

Prace niebezpieczne pod względem pożarowym, to prace prowadzone wewnątrz obiektu bądź na terenach przyległych z użyciem otwartego płomienia lub wykonywaniem czynności mogących powodować bezpośrednio niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu. (np. spawanie, cięcie – prace ślusarskie, lutowanie, nagrzewanie, smołowanie, itp.)

UWAGA !!!

Wykonywanie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym bez pisemnego zezwolenia jest **ZABRONIONE !**

6.1.Wskazania w zakresie przygotowania budynków i pomieszczeń do wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.

- 1/Budynek, pomieszczenia lub miejsca, w których prowadzone będą prace niebezpieczne pożarowo należy oczyścić z wszelkich materiałów palnych.
- 2/Palne przedmioty należy odsunąć na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo, a palne elementy konstrukcyjne zabezpieczyć /np. przez osłonięcie kocem azbestowym, arkuszami blachy/ - przed działaniem rozprysków spawalniczych ,itp.
- 3/Wszelkie kable, przewody elektryczne ,gazowe oraz instalacyjne z izolacją palną, powinny być zabezpieczone przed rozpryskami i uszkodzeniami.
- 4/W miejscach prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo (a zwłaszcza spawania) należy przygotować między innymi:
  - pojemniki metalowe wypełnione wodą na odpadki drutu spawalniczego i elektrod,
  - materiały izolacyjne i osłaniające niezbędne do zabezpieczenia toku prac spawalniczych,
  - gaśnice.
- 5/Dojścia do stanowisk spawania powinny być wolne oraz tak wybrane, aby można było szybko ewakuować osoby z miejsca objętego pożarem.

6.2.Nadzór nad miejscem prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.

Po zakończeniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym w budynku (pomieszczeniu) należy przeprowadzić dokładną kontrolę w rejonie tych prac i pomieszczeń sąsiednich, celem stwierdzenia:

- 1/czy nie pozostawiono tłących lub żarzących się cząsteczek na stanowisku pracy, w jego otoczeniu lub pomieszczeniach przyległych,
- 2/czy nie występują oznaki tlenia się materiałów bądź inne wskazujące na możliwości zaistnienia pożaru,
- 3/czy został zdemontowany sprzęt spawalniczy , wyłączony ze źródeł zasilania i właściwie zabezpieczony,

6.3.Gaśnice i środki gaśnicze w miejscu prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.

- 1/Każde stanowisko na którym prowadzone będą prace niebezpieczne pożarowo, powinno być wyposażone w sprawne gaśnice, umożliwiające likwidację wszelkich źródeł pożaru w zarodku.

- 2/Rodzaj oraz ilość gaśnic do zabezpieczenia miejsc prowadzonych prac niebezpiecznych pożarowo, każdorazowo po dokonaniu oceny występujących zagrożeń, określi Kierownik lub inna osoba wyznaczona,
- 3/Przy doborze gaśnic należy uwzględnić charakterystyki pożarowe środków gaśniczych zawartych w gaśnicach, jak również materiałów, które znajdują się w pobliżu wykonywanych prac,
- 4/Stanowisko prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym w obiektach, w których występują urządzenia elektroenergetyczne pod napięciem należy wyposażyć dodatkowo w gaśnicę proszkową lub śniegową.
- 5/Do gaszenia pożaru karbidu i wytwornic acetylenowych używać wyłącznie gaśnic proszkowych, koców gaśniczych oraz suchego piasku.
- 6/W przypadku zapalenia się butli z gazem technicznym, należy stosować gaśnice proszkowe, gaśnice śniegowe, koce gaśnicze, albo silne prądy wody.

6.4.Obowiązki pracowników.

- 1/Do obowiązków pracowników nadzorujących prace niebezpieczne pod względem pożarowym, należy:
  - znajomość przepisów przeciwpożarowych,
  - nadzór nad przestrzeganiem przepisów i zasad P.POŻ., podczas prac niebezpiecznych pod względem pożarowym,
  - sprawdzanie zabezpieczenia p.poż. stanowiska pracy,
  - wstrzymanie pracy z chwilą stwierdzenia niebezpieczeństwa powstania pożaru,
  - udział w kontroli stanowisk ,budyneków (pomieszczeń), po zakończeniu pracy.
- 2/Do obowiązków spawaczy należy:
  - znajomość obowiązujących przepisów przeciwpożarowych, obsługi gaśnic, zasad postępowania na wypadek zaistnienia pożaru,
  - ściśle przestrzeganie wytycznych zabezpieczenia p.poż. prac spawalniczych,
  - sprawdzenie czy stanowisko pracy jest wyposażone w gaśnice,
  - rozpoczęcie prac tylko po otrzymaniu zezwolenia przełożonego,
  - przerwanie pracy w przypadku zaistnienia warunków umożliwiających powstanie pożaru,
  - dokładne sprawdzenie stanowiska pracy po zakończeniu prac spawalniczych.

6.5.Zasady postępowania w przypadku powstania pożaru.

W przypadku powstania pożaru należy:

- 1/zaalarmować dostępnymi środkami najbliższą jednostkę straży pożarnej oraz współpracowników,
- 2/zorganizować ewakuację zagrożonych osób,
- 3/przystąpić do likwidacji pożaru przy pomocy dostępnych urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
- 4/usunąć z miejsca pożaru butle z gazami technicznymi, przenośne wytwornice acetylenowe i sprzęt spawalniczy,
- 5/z chwilą przybycia straży pożarnej podporządkować się dowódcy akcji gaśniczej.

Wszystkie czynności wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo powinny być prowadzone zgodnie z dokumentacją i odnotowane w książce wg wzorów które stanowią załączniki.

PRZYKŁADY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

	<p>Materiały palne, których usunięcie poza zasięg rozprysków spawalniczych jest niemożliwe, osłaniamy w sposób gwarantujący bezpieczeństwo:</p> <p>1 – ekran z materiału niepalnego -np. z blachy 2 – koc gaśniczy</p>
	<p>Z izolowanych rurociągów na których prowadzi się prace spawalnicze, należy usunąć izolację cieplną na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo, a w razie potrzeby (izolacja łatwo zapalna) chłodzić skutecznie, np. sposobem pokazanym na rysunku:</p> <p>1 – przewód doprowadzający wodę 2 – zwoje sznura</p>
	<p>Wszelkie szczeliny i otwory prowadzące do sąsiednich pomieszczeń i pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione za pomocą niepalnego materiału:</p> <p>1 - materiał niepalny</p>
	<p>Spawane przegrody, części maszyn i urządzeń oraz elementy konstrukcji budowlanych stykające się z materiałami palnymi lub przebiegające w pobliżu nich, należy skutecznie chłodzić:</p> <p>1 – przewód doprowadzający wodę 2 – zwoje sznura 3 – koc</p>
	<p>W zależności od ciśnienia pod jakim wykonywane są prace spawalnicze, należy zabezpieczyć przed przypadkowym zapaleniem wszystkie palne materiały w odległości minimum 10 m.</p>

7. EWAKUACJA LUDZI I MIENIA. SPOSOBY PRAKTYCZNEGO SPRAWDZANIA ORGANIZACJI WARUNKÓW EWAKUACJI

Ewakuacja ma na celu wyniesienie, wyprowadzenie lub wywiezienie poza strefę zagrożoną ludzi lub mienia.

Obowiązek zapewnienia osobom przebywającym w budynku bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia wynika bezpośrednio z art. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej¹ (Dz.U. z 2018 r., poz. 620 z późn. zm.).

Obowiązek ten wynika również z ustawy z dnia 7 lipca 1994r. "Prawo Budowlane"⁵. Zapewnienie bezpiecznej ewakuacji ludzi jest jednym z podstawowych elementów zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku.

Zagadnienie to jest szczególnie ważne w obiektach użyteczności publicznej, a zwłaszcza w budynkach, w których przebywają duże grupy ludzi.

Przez "odpowiednie warunki ewakuacji" rozumie się zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniających możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem.

Właściwe warunki ewakuacji polegają przede wszystkim na :

- zapewnieniu środków oraz określeniu sposobów szybkiego i skutecznego alarmowania,
- zapewnieniu odpowiednich parametrów i warunków technicznych poziomych i pionowych dróg ewakuacyjnych,
- zapewnieniu odpowiedniej liczby, szerokości i kierunków wyjść ewakuacyjnych,
- zapewnieniu w przypadkach określonych w przepisach - oświetlenia bezpieczeństwa, ewakuacyjnego, kierunkowego i przeszkodowego,
- wyposażenia w uzasadnionych przypadkach obiektów w urządzenia ratownicze,
- oznakowaniu dróg i wyjść ewakuacyjnych fotoluminescencyjnymi znakami bezpieczeństwa i ochrony przeciwpożarowej.
- organizacyjnym przygotowaniu do prowadzenia akcji ewakuacyjnej poprzez określenie zasad prowadzenia ewakuacji oraz zadań personelu w tym zakresie.

Obiekt UM ze względu na swoją funkcję zgodnie z § 209 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. należy zakwalifikować do kategorii zagrożenia ludzi ZL III, gdyż jest obiektem użyteczności publicznej.

Odpowiednie warunki ewakuacji polegają w szczególności na:

- ✓ zapewnieniu odpowiedniej ilości i szerokości wyjść,
- ✓ zapewnieniu dopuszczalnej długości dróg ewakuacyjnych,
- ✓ zapewnieniu odpowiedniej bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzielen dróg ewakuacyjnych,
- ✓ zabezpieczeniu dróg ewakuacyjnych przed zadymieniem.

Warunki ewakuacji

Bezpieczna ewakuacja ludzi z obiektu administracyjnego możliwa jest przy zachowaniu odpowiednich warunków techniczno-budowlanych dla dróg ewakuacyjnych i elementów wystroju wewnątrz oraz ustaleniu przedsięwzięć organizacyjnych.

⁵ Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2018 r., poz. 1202 z późn. zm.)

1. W zakresie przedsięwzięć organizacyjnych, Burmistrz powinien:

1. Ustalić różne warianty opuszczenia obiektu, zależne od możliwości powstania pożaru w poszczególnych jego częściach, uwzględniając kolejność opuszczania pomieszczeń, wyznaczyć osoby odpowiedzialne za przestrzeganie ustalonych scenariuszy postępowania,
2. Ustalić miejsce koncentracji osób ewakuowanych poza budynkiem administracyjnym z uwzględnieniem niekorzystnych warunków atmosferycznych oraz wyznaczyć osoby odpowiedzialne za zapewnienie opieki nad tymi osobami (odsyłanie ich do miejsca zamieszkania, w razie potrzeby zapewnić opiekę zdrowotną).
3. Wyznaczyć osoby odpowiedzialnych za:
  - otwarcie wszystkich wyjść ewakuacyjnych,
  - sprawdzenie czy wszystkie osoby opuściły ewakuowany rejon,
  - informowanie jednostek interwencyjnych (np. straży pożarnej, pogotowia ratunkowego, energetycznego czy gazowego) o lokalizacji wyłączników energii, zaworów gazowych, pomieszczeń w których mogą znajdować się uwięzieni ludzie lub materiały niebezpieczne pożarowo,
4. Określić rodzaj mienia podlegający ewakuacji (urządzenia, dokumentacja sprzęt, itp.) i miejsce jego składowania.

W pomieszczeniach budynku zabronione jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji, a w szczególności :

- ✓ składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji ;
- ✓ zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie;
- ✓ uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do urządzeń przeciwpożarowych, wyjść ewakuacyjnych, wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz głównych wyłączników prądu, podręcznego sprzętu gaśniczego.

2. Organizacja ewakuacji.**Ewakuacja ludzi**

W przypadku wystąpienia zagrożenia powodującego konieczność przeprowadzenia ewakuacji osób i mienia ze wszystkich obiektów **decyzję o podjęciu ewakuacji podejmuje Burmistrz lub osoba wyznaczona (edukator) biorąca udział w szkoleniu/imprezie/spotkaniu.**

Decyzja o zarządzeniu ewakuacji musi uwzględniać informacje o zakresie ewakuacji, liczbie osób przewidzianych do ewakuacji, sposobach i kolejności opuszczania obiektu, a także musi określać drogi i kierunki oraz przewidywać możliwość zakwaterowania osób ewakuowanych.

- Akcję ewakuacyjną prowadzi się poziomymi i pionowymi drogami komunikacji ogólnej (korytarze, wyjścia) oznakowanymi fotoluminescencyjnymi znakami ewakuacji.
- Ewakuacje prowadzi się jednocześnie z akcją gaśniczą przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego. Jeżeli prowadzenie równoległe tych działań nie jest możliwe zasadnicze siły i środki powinny być skierowane na ewakuację ludzi.
- Na wypadek powstania pożaru w którymkolwiek pomieszczeniu osoby znajdujące się w nim niezwłocznie opuszczają to pomieszczenie i wychodzą na zewnątrz budynku, zasady te obowiązują także te osoby, które znajdują się w rejonie zagrożonym pożarem. W rejonie pożaru mogą przebywać tylko te osoby , które uczestniczą w akcji ratowniczo-gaśniczej.

- Ewakuując ludzi należy spokojnym ale zdecydowanym i rzeczowym działaniem zapobiegać panice, organizować opuszczanie budynku w pierwszej kolejności dzieci i ich opiekunów oraz osoby starsze nie biorących udziału w akcji ratowniczo-gaśniczej, a w szczególności:
  - spokojnym głosem informować i wskazywać kierunki dróg ewakuacyjnych,
  - wzywać do zachowania spokoju,
  - roztoczyć opiekę nad ewentualnymi osobami poszkodowanymi w czasie pożaru,
  - sprawdzić czy wszystkie osoby opuściły pomieszczenia budynku.
- W przypadku zarządzenia ewakuacji głosem lub dzwonkiem obowiązują następujące zasady:
  - natychmiastowe przerwanie pracy,
  - zamykanie okien i drzwi pomiędzy pomieszczeniami oraz szaf i biurk,
  - wyłączenie z sieci wszystkich odbiorników prądu (czajniki, telewizory, radia, komputery itp.)
  - zabrać ze sobą wszystkie rzeczy osobiste,
  - opuścić pomieszczenie, pozamykać drzwi (klucz pozostawić w drzwiach),
  - udać się do wyjścia ewakuacyjnego wg oznakowania znakami ewakuacyjnymi lub innym zarządzonym przez Kierownika kierunku,
- Należy stosować zasadę szybkiego poszukiwania i ewakuowania ludzi z pomieszczeń, szczególnie zadymionych i dlatego przede wszystkim akcja gaśnicza powinna być skoncentrowana choć na chwilowym zmniejszeniu natężenia pożaru w miejscach największego zagrożenia i w pobliżu drzwi i okien przez które ewakuowani są ludzie.
- Osoby, które po wyjściu na drogi ewakuacyjne zauważą ich tarasowanie, co utrudniać może ewakuację, powinny sprzęt ten wynieść lub odsunąć na bok aby zapewnić płynność ewakuacji. W przypadku zadymienia dróg ewakuacyjnych korzystając ze świateł ewakuacyjnych lub bezpieczeństwa i znaków ewakuacyjnych, w pozycji pochylonej – przemieszczamy się do wyjść ewakuacyjnych w nie zadymioną część budynku lub na zewnątrz budynku.
- W trakcie ewakuacji należy przestrzegać następujących zasad:
  - po korytarzach i klatkach schodowych poruszać się zdecydowanie w ustalonym kierunku, nie biegać i nie wyprzedzać, w przypadkach kłopotliwych (zadymienia) poruszać się przy ścianach pochylając się, gdyż najbliżej podłogi powietrze jest stosunkowo najczystsze co ułatwia oddychanie,

- nie należy zatrzymywać się (bez potrzeby), ani przemieszczać się w kierunku przeciwnym do ewakuacji,
- osoby, które nie mogą poruszać się o własnych siłach powinny być wynoszone (np. na noszach, rękach czy krześle przez dwie osoby) i pozostawione pod opieką w bezpiecznym miejscu,

- osoby, które dotarły do ustalonego miejsca ewakuacji zbierają się tam w celu:
  - zapewnienia prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej przez straże pożarne,
  - sprawdzenie czy wszystkie osoby zostały ewakuowane (złożenie meldunku dla Kierownika o stanie osobowym oraz ewentualnych brakach pracowników,
  - uzyskanie ewentualnej pomocy medycznej,
  - uzyskanie zgody Burmistrza lub osoby wyznaczonej na ewentualne przemieszczanie się do wyznaczonego miejsca ewakuacji lub do miejsc zamieszkania.
- W trakcie prowadzonej ewakuacji wszystkie osoby opuszczające budynek lub udzielający pomocy w ewakuacji – są obowiązane podporządkować się KAR (kierownik akcji ratowniczej – strażak) oraz zachowania spokoju, w celu umożliwienia sprawnego przeprowadzenia ewakuacji.

Ewakuacja mienia.

Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi.

- Ewakuację mienia przeprowadza się jeżeli:
  - jest ono bezpośrednio zagrożone np. pożarem, zalaniem wodą itp. i nie można go zabezpieczyć w inny sposób,
  - utrudnia ono dostęp do źródła pożaru lub ułatwia jego rozprzestrzenianie się.
- Mienie ruchome należy ewakuować – jeżeli jest to możliwe i nie naraża życia i zdrowia osób to wykonujących lub ratownika – w pierwszej kolejności z pomieszczeń objętych pożarem i najbardziej nim zagrożonych.
- Ewakuowane przedmioty powinny być usuwane w miejsca bezpieczne w takie miejsce aby nie utrudniały prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych. Mienie powinno być zabezpieczone przed zniszczeniem lub kradzieżą.
- Ewakuację mienia rozpoczyna się od wynoszenia rzeczy i urządzeń o zasadniczym znaczeniu dla funkcjonowania **obiektu** (meble, wyposażenie, naczynia, sprzęt nagłaśniający i jeżeli znajduje się butla z gazem propan-butan itp.). Kolejność ewakuacji w konkretnej sytuacji ustala Kierownik wspólnie z kierującym działaniem ratowniczym.

7.1. Środki i sposoby ogłaszania alarmu o niebezpieczeństwie

W warunkach zagrożenia pożarowego ruch osób na skutek działania czynników natury psychologicznej i emocjonalnej staje się bardzo intensywny.

Z tego powodu bardzo ważnym zagadnieniem jest kwestia organizacji alarmowania o zaistniałym pożarze lub zagrożeniu zarówno pracowników jak i interesantów. Wybór środka i metody ogłaszania alarmu zależy od rozwiązań i możliwości technicznych istniejących w budynku oraz decyzji kierującego ewakuacją w zaistniałej sytuacji.

Alarmowanie o zagrożeniu należy podzielić na wewnętrzne i zewnętrzne:

ALARMOWANIE WEWNĘTRZNE

Zapewnienie alarmu wewnętrznego dotyczy:

- **środków alarmu pożarowego w budynku,**
- **sił i środków przewidzianych do nagłej ewakuacji.**

Środki alarmu wewnętrznego w budynku powinny być zapewnione przez zastosowanie jednego z następujących urządzeń :

a/ dzwonek alarmowych,

b/ głośników radiofonii alarmowej.

c/ gońców (osoby wyznaczone do ogłoszenia ewakuacji),

W przypadku braku w/w urządzeń, możliwe jest zastosowanie innego środka zapewniającego skuteczne alarmowania.

Urządzenia (środki alarmowania) powinny zapewnić słyszalność we wszystkich pomieszczeniach budynku, w których mogą przebywać ludzie.

Środki alarmowania wewnątrz budynku powinny być odpowiednio zabezpieczone przed użyciem ich przez osoby postronne.

Pamiętać należy o tym, że ogłoszenie alarmu musi być zawsze wykonane w sposób nie powodujący paniki. Decyzję o wszczęciu alarmu każdorazowo podjąć powinien Burmistrz, bądź osoba przez niego upoważniona.

ALARMOWANIE ZEWNĘTRZNE

Alarmowanie zewnętrzne dotyczy powiadamiania najbliższej jednostki straży pożarnej, pogotowia ratunkowego, Policji bądź innych instytucji (podmiotów) niezbędnych do podjęcia działań w związku z zaistniałym zagrożeniem.

W Urzędzie alarmowanie zewnętrzne realizowane jest przy pomocy telefonu.

Telefony alarmowe :

STRAŻ POŻARNA	-	998, lub 95 768 9810
POGOTOWIE RATUNKOWE	-	999, lub 91 888 4575
POLICJA	-	997, lub 95 765 9511

DODATKOWO NR 112 CPR - WSPÓLNY DLA WSZYSTKICH SŁUŻB RATOWNICZYCH.

Przy telefonicznym alarmowaniu straży pożarnej należy po zgłoszeniu się dyżurnego stanowiska kierowania straży pożarnej należy przekazać następujące dane :

- gdzie się pali (nazwa obiektu, adres) - Choszczno ul. Wolności nr 24,
- co się pali, - np. pali się pomieszczenie biurowe na III piętrze UM,
- czy istnieje dojazd do miejsca pożaru, istnieje utrudniony dojazd do UM,
- co jest bezpośrednio zagrożone pożarem, - cały obiekt Urzędu
- czy w pobliżu jest woda do gaszenia pożaru (hydrant podziemny i jezioro),
- swoje nazwisko i numer telefonu, z którego nadano zgłoszenie.

Po nadaniu meldunku słuchawkę należy odłożyć dopiero wówczas, gdy dyżurny straży pożarnej poleci się rozłączyć.

Przy każdym aparacie sieci telefonicznej zewnętrznej (końcowym) musi znajdować się w widocznym miejscu wywieszka (informacja) trwale umocowana - zawierająca numery telefonów alarmowych Straży Pożarnej, Pogotowia Ratunkowego, Policji itp. oraz zwięzła instrukcja zasad alarmowania.

Miejsce usytuowania telefonów alarmowych powinno być oznakowane pożarniczymi znakami informacyjnymi.

Wszyscy pracownicy powinni być przeszkoleni w zakresie zasad alarmowania wewnętrznego i zewnętrznego obowiązującego na terenie obiektu.

7.2. Prowadzenie ewakuacji zorganizowanej

1/Z chwilą powzięcia informacji (zauważenia) o występowaniu zagrożenia kierownik lub osoba przez niego wyznaczona zobowiązany jest ogłosić alarm. Z chwilą ogłoszenia alarmu pożarowego lub alarmu o innym zagrożeniu personel zobowiązany jest :

- natychmiast opuścić stanowiska pracy (pomieszczenia), wyłączając uprzednio wszystkie maszyny, urządzenia i odbiorniki energii elektrycznej włączone do sieci,
- dopilnować by pomieszczenia opuścili również wszystkie przebywające w nich osoby,
- kierować osoby nie będące pracownikami w kierunku wyjścia ewakuacyjnego.

2/Osoby wyznaczone do udziału w ewakuacji ludzi :

- zapewniają ciągły i uporządkowany ruch osób ewakuujących się, tak by drogi ewakuacyjne nie zostały zatarasowane,
- udzielają osobom z zewnątrz informacji o kierunku ewakuacji,
- prowadzą bieżące rozpoznanie, co do drożności dróg ewakuacyjnych (czy nie pojawił się dym, ogień lub inne zagrożenie),

3/**Burmistrz** lub osoba wyznaczona, kierują akcją do momentu opuszczenia budynków przez wszystkich ludzi lub do czasu przybycia pierwszej jednostki straży pożarnej.

4/Po zakończeniu akcji ewakuacyjnej - kierujący akcją oraz wyznaczone osoby, sprawdzają czy ktoś z osób przebywających na terenie Urzędu nie pozostał w budynku,

5/Po zakończeniu ewakuacji osób, dokonaniu oceny sytuacji na miejscu zdarzenia - kierujący akcją ewakuacyjną podejmuje decyzję o ewentualnej ewakuacji mienia.

6/Po przybyciu straży pożarnej, **Burmistrz** przekazuje kierowanie akcją dowódcy straży pożarnej, informując o sytuacji na miejscu zdarzenia i wszystkich istotnych szczegółach w tym m.in. :

- miejscu pożaru,
- rozmiarach pożaru,
- kierunku rozwoju pożaru,
- pomieszczeniach szczególnie niebezpiecznych,
- sposobie przeprowadzonej ewakuacji.

7/**Burmistrz** oraz personel , zobowiązani są do wykonywania czynności pomocniczych podczas akcji ratowniczej - zgodnie z poleceniami kierującego akcją lub dowódcy straży pożarnej.

Praktyczne sprawdzenie organizacji przebiega według ustaleń:

Lp.	Etapy ewakuacji	Kolejność wykonywania czynności	Osoby odpowiedzialne
1.	Ogłoszenie rozpoczęcia ewakuacji w budynku	Ogłoszenie alarmu głosem lub innymi dostępnymi środkami (dzwonkiem elektrycznym) najpewniejszą metodą poprzez gońca – osobę wyznaczoną z personelu pomocniczego, Alarmowanie straży pożarnej zgodnie z obowiązującą instrukcją (przy telefonie).	Burmistrz, Zastępca lub osoba wyznaczona lub odpowiedzialna za bezpieczeństwo obiektu.
		Wyłączenie dopływu prądu elektrycznego oraz odcięcie gazu ziemnego.	Osoba wyznaczona konserwator
		Natychmiastowe opuszczenie budynku wykorzystując poziome i pionowe drogi ewakuacyjne zgodnie z oznakowanymi kierunkami ewakuacji.	Wszystkie osoby przebywające w budynku.
		Zbiórka w miejscu wyznaczonym do ewakuacji, sprawdzenie listy obecności w dzienniku lekcyjnym, porównanie jej ze stanem faktycznym. Meldunek dla Burmistrza odnośnie ilości pracowników (zgodności lub niezgodności stanu osobowego z listą obecności). Oczekiwanie na dyspozycje przełożonych.	Wszystkie osoby przebywające w budynku.
2.	Przebieg ewakuacji ludzi	Kontrola prawidłowego przebiegu ewakuacji, w tym sprawdzenie czy wszystkie osoby opuściły zagrożoną kondygnację lub obiekt i udały się w ustalone bezpieczne miejsce ewakuacji ustalone na planie ewakuacji.	Burmistrz, Zastępca Naczelnicy Wydziałów lub osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo w budynku
3.	Gaszenie pożaru	Prowadzenie akcji gaśniczej przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego lub hydrantu do czasu przybycia jednostek Straży Pożarnej.	Osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo w budynku.
4.	Przyjęcie jednostek Straży Pożarnej	Wyjście przed budynek na parking przy MPGK oczekiwanie na przybycie jednostek straży pożarnej, pozostawanie w dyspozycji Burmistrza i dowodzącego akcją ratowniczo-gaśniczą. Nie utrudnianie prowadzenia akcji.	Burmistrz, Zastępca lub osoba wyznaczona lub odpowiedzialna za bezpieczeństwo obiektu.
5.	Odwołanie ewakuacji	Poinformowanie Naczelników Wydziałów i pracowników UM, którzy ewakuowali się z budynku o ustąpieniu zagrożenia i pozwolenie powrotu do pracy lub powrotu do domu.	Burmistrz, Zastępca lub osoba wyznaczona lub odpowiedzialna za bezpieczeństwo obiektu.

7.3. Prowadzenie ewakuacji indywidualnej

Ewakuację indywidualną przeprowadza się wówczas gdy zagrożenie (pożar) występuje w niewielkiej części budynku i nie istnieje groźba jego rozprzestrzeniania się na cały obiekt (np. pożar został zlokalizowany).

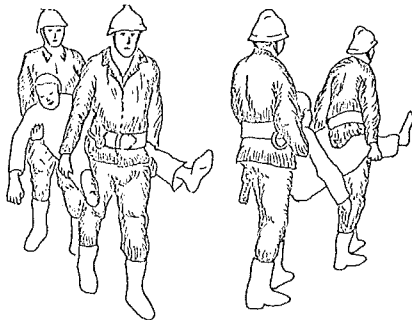
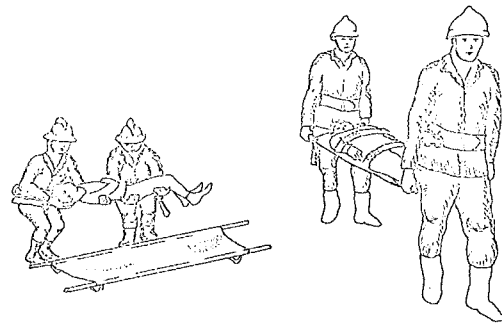
Ewakuacja indywidualna może mieć miejsce również wówczas gdy w obiekcie przebywa niewielka ilość osób.

Kolejność działań powinna być następująca:

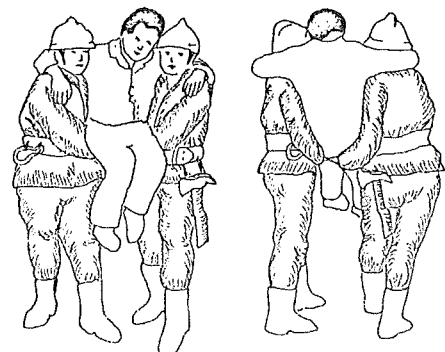
- 1/Po zauważeniu objawów pożaru (dym, płomień, zapach spalenizny) należy określić miejsce pożaru, jego rozmiar oraz ocenić możliwość jego rozprzestrzeniania się.
- 2/W przypadku stwierdzenia niewielkiego zagrożenia poinformować obecny w obiekcie personel celem ewakuacji tylko zagrożonej grupy osób w bezpieczne miejsce budynku oraz podjąć działania mające na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się pożaru przy pomocy dostępnych urządzeń przeciwpożarowych lub gaśnic..
- 3/W przypadku stwierdzenia konieczności przeprowadzenia ewakuacji całego budynku, postępować jak podczas ewakuacji zorganizowanej.
- 4/Po przybyciu jednostki straży pożarnej, przekazać informację o miejscu pożaru, sposobie przeprowadzonej ewakuacji oraz istotnych elementach mających wpływ na akcję ratowniczą - dowódcy jednostki straży pożarnej.

Sposoby ewakuacji ludzi:

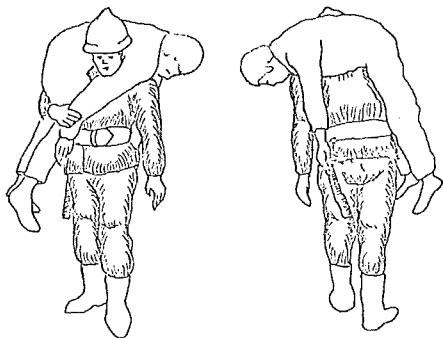
Przenoszenie przez dwie osoby przy użyciu noszy ratunkowych.

Przenoszenie przez dwie osoby chwytem „kończynowym”.

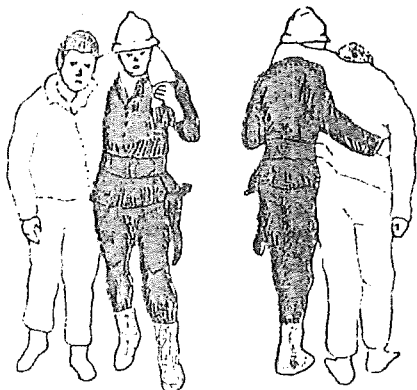
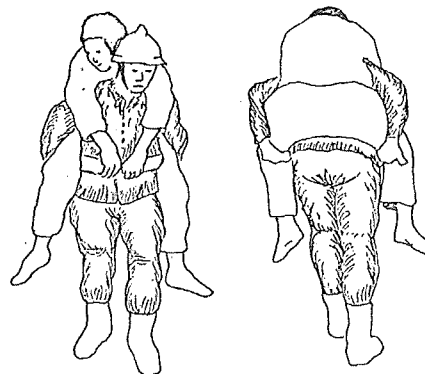
Przenoszenie przez dwie osoby metodą „stołeczka ręcznego”.

Wyprowadzanie przez jedną osobę.

Przenoszenie przez jedną osobę chwytem „strażackim”.

Przenoszenie przez jedną osobę chwytem „na barana”.

Wyprowadzanie przez jedną osobę.

PLANY EWAKUACJI WYWIESZONO NA POSZCZEGÓLNYCH KONDYGNACJACH W OBIEKCIE.

8. SPOSOBY ZAZNAJAMIANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU Z TREŚCIĄ PRZEDMIOTOWEJ INSTRUKCJI ORAZ PRZEPISAMI PRZECIWOŻAROWYMI.

Zgodnie z § 3 ust. 1 ustawy o ochronie przeciwpożarowej¹ każda osoba fizyczna i prawna obowiązana jest zabezpieczyć użytkowany obiekt przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem i ust. 2 w/w osoby ponoszą odpowiedzialność za naruszenie przepisów przeciwpożarowych.

Aby możliwe było skuteczne wypełnienie tego obowiązku pracownik powinien znać charakter i rodzaj występujących zagrożeń, zasady przeciwdziałania im oraz sposób postępowania w stanach zagrożenia. Nie bez znaczenia jest także odpowiednia motywacja, związana z poczuciem odpowiedzialności za bezpieczeństwo swoje, współpracowników, klientów oraz całego obiektu, a w tym własnego miejsca pracy. Zaznajamianie pracowników z przepisami przeciwpożarowymi odbywa się podczas organizowanych i prowadzonych szkoleń.

Obowiązek szkolenia przeciwpożarowego i ratowniczego dotyczy każdego pracownika i stałego użytkownika budynku, bez względu na sprawowaną funkcję i stanowisko służbowe, a wynika bezpośrednio z ustawy o ochronie przeciwpożarowej. Odpowiedzialnym za organizowanie szkoleń:

- wstępnych i okresowych szkoleń p-poż jest **Burmistrz** lub wyznaczona osoba w porozumieniu z Inspektorem ochrony przeciwpożarowej lub BHP.

8.1. Cele szkolenia przeciwpożarowego i ratowniczego:

- profilaktyka przeciwpożarowa – działanie i stosowanie środków przez pracowników zapobiegających powstawaniu zagrożeń,
- stosowanie podstawowych procedur ratownictwa osób, na których zapaliła się odzież i które odniosły obrażenia wskutek pożaru oraz zatrucia się dymami i gazami pożarowymi,
- profilaktyka ewakuacyjna - zachowanie warunków i natychmiastowe usuwanie wszelkich naruszeń mogących utrudnić lub uniemożliwić sprawną ewakuację,
- umiejętności gaszenia pożaru w zarodku i uniemożliwienie jego rozprzestrzeniania się,
- umiejętność współdziałania w akcji ratowniczej i gaśniczej z jednostkami Państwowej Straży Pożarnej.

8.2. Organizacja szkolenia przeciwpożarowego dotyczy:

- ustalenia grup szkoleniowych w zakresie zależnym od liczby osób spełniających różne funkcje,
- ustalenie programów wykładów i zajęć praktycznych dla danej grupy szkoleniowej,
- zapewnienie wykładowców mogących przeprowadzić szkolenie,
- zapewnienie miejsca przeprowadzenia szkolenia,
- zapewnienie pomocy szkoleniowych.

8.3. Zakres szkolenia przeciwpożarowego:

- **wstępne szkolenie informacyjne nowych pracowników w wymiarze 0,5 - 1 godz.**

- obejmujące:
- zapoznanie z podstawami użycia gaśnic, hydrantów wewnętrznych oraz o sposobach ewakuacji ludzi i mienia w przypadku powstania pożaru,
  - zaznajomienie z zagrożeniami pożarowymi występującymi w budynku,
  - zapoznanie z obowiązującymi przepisami i instrukcjami przeciwpożarowymi,
  - zapoznanie z ogólnymi warunkami bezpieczeństwa pożarowego.

- okresowe szkolenie instruktażowe organizowane, co najmniej raz na dwa lata:

- charakterystyka zagrożenia pożarowego obiektu – 0,5 godz.
- przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów, wymagania przeciwpożarowe mające na celu ograniczenie zagrożenia pożarowego – 0,5 do 1 godz.
- obowiązki w zakresie zapobiegania pożarom, środki gaśnicze, gaśnice podręczne i urządzenia przeciwpożarowe – 0,5 godz.
- zasady praktycznego użycia gaśnic i hydrantów wewnętrznych – 0,5 - 1 godz.
- zadania i obowiązki pracowników oraz stałych użytkowników budynku w przypadku powstania pożaru. Sposoby ewakuacji ludzi i mienia, drogi ewakuacyjne oraz zasady zachowania się podczas pożaru - 1 godz.

Łącznie 3-4 godzin

Programy szkolenia przeciwpożarowego mogą być włączone w pełnym wymiarze godzin do innych form szkolenia i doskonalenia zawodowego, np. bhp. Podane wyżej ramy czasowe prowadzonych szkoleń nie wynikają wprost z obowiązujących przepisów i są jedynie schematem orientacyjnym, tak więc mogą być modyfikowane przez prowadzącego szkolenie w zależności od potrzeb i jego uznania.

Istotnym elementem jest kwestia powierzania wykonywania czynności szkoleniowych osobom uprawnionym do tego rodzaju działań, zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami.

Uprawnionymi osobami do przeprowadzania czynności szkoleniowych w zakresie ochrony przeciwpożarowej są:

- oficerowie i aspiranci Państwowej Straży Pożarnej,
- inne osoby, które ukończyły kurs dla specjalistów lub inspektorów ochrony przeciwpożarowej zorganizowany przez ośrodek szkolenia lub szkołę Państwowej Straży Pożarnej i legitymują się zaświadczeniem o ukończeniu takiego kursu.

Na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy o ochronie przeciwpożarowej (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 620 ze zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10.11.2015 r. w sprawie wymagań kwalifikacyjnych oraz szkoleń dla strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej Dz. U. z 2015 poz. 1962.

8.4. Sposoby zaznajamiania pracowników oraz stałych użytkowników budynku z treścią niniejszej instrukcji.

Wymaga się aby każdy z pracowników oraz pozostałych stałych użytkowników budynku był co najmniej raz zapoznany z postanowieniami zawartymi w Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.

Podlegają oni również ponownemu zapoznaniu się z treścią instrukcji (lub jej właściwym fragmentem), w przypadku dokonania w niej jakichkolwiek zmian spowodowanych zmianami sposobu użytkowania obiektu, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

Każdy nowy pracownik lub stały użytkownik powinien być, przed przystąpieniem do pracy lub użytkowania obiektu, zapoznany z wymaganiami przeciwpożarowymi dla budynku zawartymi w instrukcji.

Dopuszczenie pracownika lub stałego użytkownika budynku do wykonywania czynności służbowych lub korzystania z budynku bez odbycia szkolenia wstępnego jest **NIEDOZWOLONE** !

Odpowiedzialnymi za zapoznanie pracowników oraz stałych użytkowników budynku z treścią niniejszej instrukcji, a także z zasadami rozmieszczenia i użycia gaśnic oraz urządzeń przeciwpożarowych jest Inspektor ochrony przeciwpożarowej.

8.5. Szkolenie osób nie będących pracownikami lub stałymi użytkownikami budynku.

Obowiązkiem Inspektora ochrony przeciwpożarowej jak wyżej jest zapoznanie z przepisami przeciwpożarowymi lub też postanowieniami niniejszej instrukcji pracowników przedsiębiorstw (firm) wykonujących jakiegokolwiek prace w obrębie budynku lub w jego pobliżu - np. przez dostarczenie do wglądu wyciągu z instrukcji oraz uzyskanie oświadczenia, poprzez dokonanie wpisu do listy osób zapoznanych z instrukcją.

„Listę osób zapoznanych z postanowieniami Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego”, będącą integralną częścią tej instrukcji, stanowi załącznik.

Wyjaśnienia z Komendy Głównej PSP: Zgodnie z § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109 poz. 719), szczegółowe warunki ochrony przeciwpożarowej dla obiektów zakładów pracy powinny zostać określone w instrukcji bezpieczeństwa pożarowego. Tym samym przedmiotowa instrukcja stanowi główny punkt odniesienia w kontekście zapoznania pracowników z przepisami przeciwpożarowymi.

Częstotliwość szkoleń lub też innych form zapoznawania pracowników z przepisami przeciwpożarowymi powinny zapewnić zaznajomienie się pracownika z przedmiotowymi przepisami przed podjęciem przez niego pracy oraz być powtarzane okresowo, z częstotliwością przyjętą w ramach funkcjonującego w danej instytucji systemu zarządzania bezpieczeństwem (instrukcja bezpieczeństwa pożarowego), zapewniająca ciągłość utrzymania odpowiedniego poziomu przygotowania personelu w zakresie zapobiegania zagrożeniom oraz właściwego zachowywania się na wypadek ich wystąpienia.

Punktem odniesienia w tym zakresie mogą być również wymagania dotyczące szkoleń, określone w przepisach bhp.

9. ZADANIA I OBOWIĄZKI PRACOWNIKÓW W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ.

Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2018 r., poz. 620 ze zm.z późn. zm.) obliguje zarządców i użytkowników budynków, obiektów lub terenów do ich zabezpieczenia przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem.

Zadania i obowiązki poszczególnych stanowisk pracy w tym zakresie przedstawiają się następująco:

9.1. Zadania i obowiązki Burmistrza

Do obowiązków **Burmistrza** w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy, w szczególności :

- 1/przestrzeganie przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- 2/wyposażenie budynku w urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
- 3/zapewnienie osobom przebywającym na terenie obiektu, bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji,
- 4/przygotowanie obiektu do prowadzenia akcji ratowniczej,
- 5/ustalenie sposobu postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- 6/wydawanie zarządzeń w oparciu o obowiązujące przepisy oraz realizowanie zaleceń pokontrolnych Państwowej Straży Pożarnej,
- 7/czuwanie nad przestrzeganiem przez podległy personel obowiązujących przepisów przeciwpożarowych,
- 8/zapewnienie obowiązkowego szkolenia pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 9/określenie zasad alarmowania pożarowego, prowadzenia akcji ewakuacyjnej oraz kierowanie akcją ewakuacyjną

9.2. Zadania i obowiązki sprzątaczek

Sprzątaczkę są zobowiązane przestrzegać następujących zasad :

- 1/nie przechowywać żadnych palnych elementów w pomieszczeniach,
- 2/nie używać do mycia podłóg benzyn, rozpuszczalników, itp.,
- 3/nie palić tytoniu w pomieszczeniach gospodarczych, magazynowych oraz tam gdzie jest to zabronione,
- 4/nie pozostawiać bez dozoru urządzeń elektrycznych włączonych do sieci,
- 5/zwracać uwagę na osoby palące tytoń, aby nie zaprószyli ognia,
- 6/nie składować przy urządzeniach ogrzewczych lub w ich pobliżu materiałów palnych,
- 7/znać obowiązujące przepisy ochrony przeciwpożarowej i przestrzegać je.

9.3. Zadania i obowiązki wszystkich pracowników

Wszyscy pracownicy ponoszą odpowiedzialność za realizację postanowień niniejszej instrukcji i przepisów przeciwpożarowych. W szczególności odpowiadają oni osobiście za zawinione straty z tytułu braku nadzoru lub nieprzestrzegania przepisów przeciwpożarowych, obowiązujących na jego stanowisku pracy.

Do podstawowych zadań i obowiązków każdego pracownika należy :

- 1/znajomość i przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych oraz postanowień niniejszej instrukcji,
- 2/zachowanie porządku i czystości na swoim stanowisku pracy,

- 3/wykonywanie swoich zadań w sposób zabezpieczający miejsce pracy przed pożarem i zniszczeniem,
- 4/branie udziału w szkoleniach przeciwpożarowych wg odrębnych przepisów,
- 5/sprawdzanie po zakończonej pracy pomieszczeń i stanowisk pracy , czy nie występuje tam zagrożenie pożarowe,
- 6/niezwłocznie usunąć nieprawidłowości w stanie zabezpieczenia przeciwpożarowego, względnie informować przełożonego o tych zagrożeniach ;
- 7/znac i przestrzegać „ instrukcję alarmową na wypadek pożaru”;
- 8/w przypadku powstania pożaru powiadomić o tym osoby znajdujące się w miejscu zagrożonym , straż pożarną i wziąć udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych ,
- 9/posiadać umiejętności obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz znać zasady gaszenia pożarów,
- 10/przestrzeganie postanowień instrukcji, wytycznych i regulaminów z zakresu bezpieczeństwa pożarowego.

9.4. Wskazania przeciwpożarowe dla użytkowników obiektów

- 1/Na terenie niedozwolone jest wykonywanie czynności mogących spowodować pożar oraz zaniedbywanie środków ostrożności zapobiegających powstaniu pożaru, a w szczególności:
  - a)rzucanie nie dogaszonych i papierosów do koszy z papierem i na odpadki, na podłogi i w kąty, pozostawiania niedopałków na stołach, szafach itp.,
  - b)palenia tytoniu w miejscach, w których jest ono zabronione,
  - c)przechowywania i używania materiałów i płynów łatwo zapalnych i wybuchowych w budynku np.: benzyny, nafty itp.,
  - d)korzystania z uszkodzonych urządzeń elektrycznych (oświetleniowych), samowolne naprawianie bezpieczników, przerabianie instalacji i urządzeń, stosowanie dodatkowych punktów czerpania energii elektrycznej oraz dekorowania i składowania w bezpośredniej odległości od punktów świetlnych materiałów palnych,
- 2/Przy każdorazowym opuszczeniu pomieszczenia (budynku) należy:
  - a)sprawdzić czy nie pozostawiono tłących się niedopałków papierosów lub czy nie zachodzi możliwość powstania pożaru z innych przyczyn,
  - b>wyłączyć wszelkie urządzenia (elektryczne, gazowe).
- 3/Osoby przebywające w obiekcie powinny wiedzieć, gdzie znajdują się najbliższe urządzenia przeciwpożarowe (gaśnice, hydranty) i znać sposób ich użycia. Ponadto powinny znać najkrótszą drogę i wyjścia ewakuacyjne z budynku.
- 4/ W przypadku zauważenia oznak powstania pożaru takich jak: dym, iskrzenie, zapach spalenizny natychmiast powiadomić przełożonego,
- 5/W przypadku powstania pożaru każda osoba, która go zauważy, obowiązana jest:
  - a)wszcząć alarm informując o miejscu pożaru, podczas alarmu nie należy jednak wywoływać paniki,
  - b)natychmiast zaalarmować osoby znajdujące się w strefie zagrożenia, kierownictwo , dyżurujących pracowników oraz ewentualnie STRAŻ POŻARNĄ - tel. 998, 112 lub 95 768 9810,
  - c)podporządkować się zarządzeniom wydanym w toku akcji ratunkowej przez pracowników obiektu oraz Straż Pożarną.
- 6/W czasie tłumienia pożaru w zarodku należy:
  - a)nie otwierać okien i drzwi w pomieszczeniach, w których się pali, względnie zamykać je - jeśli są otwarte,
  - b)nie używać wody ani gaśnic do gaszenia pożaru urządzeń elektrycznych znajdujących się pod napięciem, gdyż grozi to porażenie prądem.

7/Każda osoba przebywająca na terenie , zobowiązana jest do przestrzegania przepisów przeciwpożarowych i współdziałania w akcji zapobiegania pożarom.

Podstawy prawne odpowiedzialności karnej za zaniechania obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej przedstawia XI rozdział.

10. OZNAKOWANIE OBIEKTU ZNAKAMI I OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ EWAKUACYJNYMI.

1) Drogi i wyjścia ewakuacyjne należy oznakować fotoluminescencyjnymi znakami ewakuacji zgodnie z PN 92/N-01256/02 lub PN-EN ISO 7010:2012, sprzęt i środki przeciwpożarowe oznakować fotoluminescencyjnymi znakami ochrony przeciwpożarowej również zgodnie z PN EN ISO 7010.

2) W oznakowaniu zastosować:

- ramki,
- napisy.
- strzałki
- inne elementy graficzne.

3) Oznakowanie umieścić w widocznych miejscach zabezpieczonych przed działaniem osób trzecich.

4) Oznakowanie fotoluminescencyjne powinno:

- dostarczyć wyraźną i jednoznaczną informację o kierunku dojścia i drogi ewakuacyjnej,
- dawać ciągłe oznakowanie linii drogi, aby umożliwić bezpieczny ruch w kierunku zidentyfikowanych wyjść i przez wyjścia,
- identyfikować każde drzwi wyjściowe (ewakuacyjne),
- zaznaczyć zarys schodów i wszelkie inne zmiany w poziomie podłogi,
- oznaczyć (oświetlić) specyficzne niebezpieczeństwa takie jak niebezpieczne narożniki, krawędzie oraz elementy wystające lub sterczące,
- oznaczyć położenie sygnalizacji alarmu pożaru, podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych,
- wskazać drogi i główne bramy na terenach otwartych.

Znaki te umieszczać na ścianach, w miarę możliwości na wysokości 150 cm lub nad drogą ewakuacyjną na wysokości max. 200 cm.

Znaki ewakuacyjne są to znaki zapewniające wizualną informację o przebiegu wyznaczonej drogi ewakuacyjnej zarówno przy świetle dziennym, świetle sztucznym, jak również przy braku oświetlenia (po nagłym usunięciu źródła światła) wskutek zastosowania zjawiska fotoluminescencji.

Oznakowanie Urzędu Miejskiego w Choszcznie:

- ◆ znak drogi, przejścia, kierunki i wyjścia ewakuacyjne,
- ◆ znak podręczny sprzęt gaśniczy (gaśnice) i urządzenia przeciwpożarowe (hydranty wewnętrzne Ø 25) – rozmieszczenie sprzętu określono w III rozdz..
- ◆ znak główny wyłącznik prądu szafce energetycznej naprzeciw schodów na parterze.
- ◆ znak główny zawór gazu na szafce gazowej od strony parkingu.
- ◆ znaki zakaz palenia (z napisem) umieścić przy wejściach do obiektu w widocznych miejscach – 2 szt.,
- ◆ znak włączniki sterowania ręcznego okien oddymiających oraz włączniki ROP (ręczne ostrzegacze pożaru po ich zainstalowaniu),
- ◆ wywieszono instrukcje postępowania na wypadek powstania pożaru wraz z numerami alarmowymi umieścić na w punkcie przyjęć korespondencji i centrali telefonicznej na parterze oraz na każdym piętrze w widocznych miejscach i zapoznać z jej treścią wszystkich pracowników – 4 szt.,
- ◆ wywieszono instrukcje przeciwpożarową ogólną umieścić w holu wejściowym głównym do Urzędu Miejskiego w Choszcznie na ścianie w widocznym miejscu i zapoznać z jej treścią wszystkich pracowników – 1 szt,
- ◆ plany ewakuacji należy wywiesić na każdej kondygnacji w widocznych miejscach.

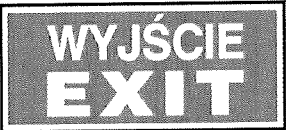
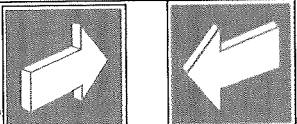
ZASTOSOWANE ZNAKI GRAFICZNE

Znaki ewakuacyjne – znaki informacyjne zapewniające wizualną informację o przebiegu wyznaczonej drogi ewakuacyjnej zarówno przy świetle dziennym, świetle sztucznym, jak również przy braku oświetlenia (po nagłym usunięciu źródła światła).

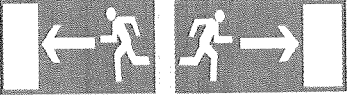

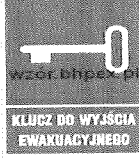
Znaki ewakuacji mają za zadanie:

- wskazać kierunek do wyjścia, które może być wykorzystane w przypadku zagrożenia,
- oznakowania wyjść używanych w przypadku zagrożenia,
- wskazać kierunek drogi ewakuacyjnej schodami w dół lub w górę.

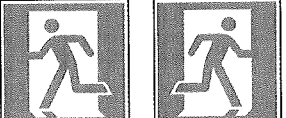
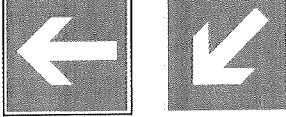

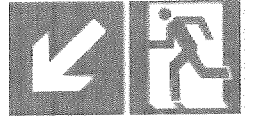

Znaki ewakuacji PN 97/N-01256/02

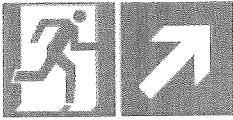

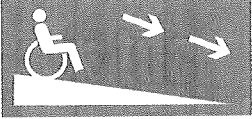
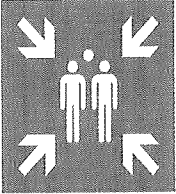
Znak	Funkcja znaku
 1E	Kierunek drogi ewakuacyjnej
 2E	Wyjście ewakuacyjne
 32 E	Wyjście ewakuacyjne
 13E 14E	

	Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej
	Miejsce zbiórki do ewakuacji
	Klucz do wyjścia ewakuacyjnego

Znaki ewakuacyjne wg PN-EN ISO 7010:2012

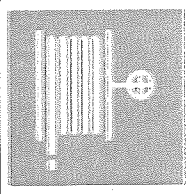
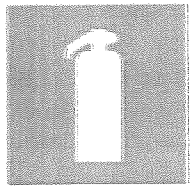
Znak	Funkcja znaku
	Znak wyjście ewakuacyjne (prawostronny)
	Znak wyjście ewakuacyjne (lewostronny)
	Oznaczenie drogi ewakuacyjnej do obszaru bezpiecznego. Wyjście ewakuacyjne (lewo, prawo stronne).
	Do wyznaczania kierunku ewakuacji (strzałka może być obrócona o wielokrotność kąta 90° w stosunku do pionu). Znak ten ma zastosowanie wyłącznie jako znak uzupełniający.
	Kierunek do ewakuacyjnego wyjścia w lewo
	Kierunek do ewakuacyjnego wyjścia w prawo
	Kierunek do wyjścia ewakuacyjnego w dół i w lewo
	Kierunek do wyjścia ewakuacyjnego w dół i w prawo

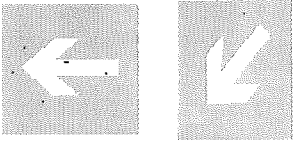
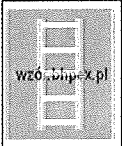
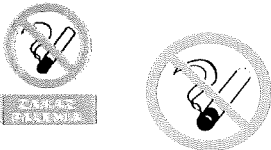
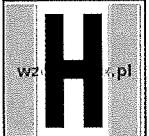

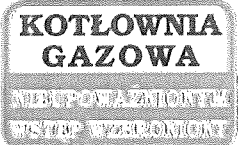
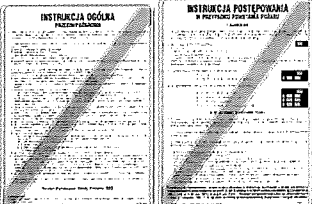
	Kierunek do wyjścia ewakuacyjnego w górę i w lewo
	Kierunek do wyjścia ewakuacyjnego w górę i w prawo
	Kierunek do wyjścia ewakuacyjnego w dół (prawostronny)
	Kierunek do wyjścia ewakuacyjnego w dół (lewostronny)
	Kierunek do podjazdu ewakuacyjnego dla osób niepełnosprawnych
	Miejsce zbiórki do ewakuacji

Znaki ochrony p-poż i bezpieczeństwa mają za zadanie podanie informacji o rozmieszczeniu i / lub rodzaju:

- urządzeń sygnalizacji pożarowej i sterowania ręcznego;
- drogi ewakuacyjnej;
- sprzętu pożarniczego;
- środków ograniczających rozwój pożaru;
- obszarów i materiałów o szczególnym zagrożeniu pożarowym.

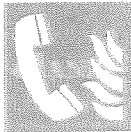
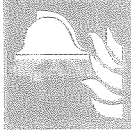
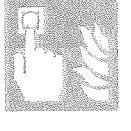

Znaki ochrony p-poż PN 97/N-01256/01

	Hydrant wewnętrzny
	Gaśnica lub agregat gaśniczy

	Telefon do użycia w stanie zagrożenia
	Kierunek do miejsca rozmieszczenia sprzętu gaśniczego i urządzeń p-poż lub urządzenia ostrzegającego
	Drabina pożarowa
	Palenie tytoniu zabronione
	Hydrant zewnętrzny tablica i znak przestrzenny
	Niebezpieczeństwo pożaru, materiały wybuchowe
	Przeciwożarowy wyłącznik prądu
	Kotłownia Nieupoważnionym wstęp wzbroniony
	Instrukcje p-poż

Znaki ochrony p-poż PN-EN ISO 7010:2012

	Hydrant wewnętrzny
---	--------------------

	Gaśnica lub agregat gaśniczy
	Telefon do użycia w stanie zagrożenia
	Zestaw sprzętu pożarniczego
	Znak alarm pożarowy
	Zakaz palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych.

Obiekt Urzędu Miejskiego w Choszczynie oznakowano znakami ewakuacji zgodnie z PN 92/N-01256/02, a sprzęt i środki przeciwpożarowe oznakowano znakami ochrony przeciwpożarowej zgodnie z PN 92/N-01256/01.

UWAGA !!!

Znaki ewakuacyjne i ochrony przeciwpożarowej należy zmienić na obowiązujące obecnie znaki zgodne z Normą PN-EN ISO 7010

11. FORMY I ŚRODKI PRAWNE KARANIA ZA ZANIEDBANIE OBOWIĄZKÓW W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ.

W myśl postanowień Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej¹ (Dz.U. Nr 81, poz. 351, tekst jednolity Dz.U. z 2009 r. nr 12 poz. 68 z późn. zm.), osoba fizyczna, osoba prawna, organizacja lub instytucja korzystające ze środowiska przyrodniczego, budynku lub terenu są zobowiązane zabezpieczać użytkowane środowisko, budynek, obiekt lub teren przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem.

Zaniedbanie obowiązków w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz wykroczenia przeciwko przepisom przeciwpożarowym, powodują odpowiedzialność karną oraz materialną osób naruszających te przepisy. Zakres stosowanych rodzajów kar jest szeroki; począwszy od kary nagany do kary pozbawienia wolności włącznie. Formy i środki prawne karania regulują niżej wyszczególnione akty prawne.

KODEKS WYKROCZEŃ.

Karze aresztu, grzywny albo karze nagany podlega ten:

1. Kto nieostrożnie obchodzi się z ogniem lub wykracza przeciwko przepisom dotyczącym zapobieganiem i zwalczaniem pożarów, w szczególności między innymi:
  - nie wyposaża budynku w odpowiednie urządzenia lub sprzęt przeciwpożarowy lub nie utrzymuje ich w stanie zdatnym do użytku,
  - utrudnia okresowe czyszczenie kominów lub nie dokonuje bez zwłoki naprawy komina lub wszelkich przewodów dymowych.
  - nie usuwa lub nie zabezpiecza w obrębie budynków, urządzeń lub materiałów stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru,
  - eksploatuje w niewłaściwy sposób urządzenia energetyczne lub ciepłe lub pozostawia je uszkodzone w stanie mogącym spowodować wybuch lub pożar.
2. Kto zostawia małoletniego do lat 7 w okolicznościach umożliwiających mu wzniesienie pożaru.
3. Kto nieostrożnie obchodzi się z materiałami wybuchowymi, łatwo zapalnymi substancjami promieniotwórczymi albo wykracza przeciwko przepisom o wyrobie, sprzedaży, przechowywaniu, używaniu lub przewożeniu takich materiałów.

KODEKS KARNY.

1. Karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3-ch podlega ten: kto spowoduje pożar, który zagraża życiu lub zdrowiu ludzi albo mieniu w znacznych rozmiarach. Jeżeli sprawca działał nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 8.
2. Karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8 podlega ten: kto spowoduje, w szczególności przez rażące naruszenie przepisów przeciwpożarowych; bezpośrednio niebezpieczeństwo pożaru. Jeżeli sprawca działał nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
3. Karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 5 podlega ten: kto przeszkadza działaniu mającemu na celu zapobieżenie niebezpieczeństwu powszechnemu dla życia lub zdrowia ludzkiego lub dla mienia w znacznych rozmiarach albo wbrew szczególnemu obowiązkowi nie przedsięwzię takiego działania.

KODEKS PRACY.

Pracownik, który na skutek nie wykonania lub nienależytego wykonania obowiązków pracowniczych ze swej winy wyrządził zakładowi pracy szkodę, ponosi odpowiedzialność materialną (Art.114).

Pracownik ponosi odpowiedzialność za szkodę z granicach rzeczywistej straty zakładu i tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego wynikła szkoda (Art.115).

Pracownik jest obowiązany w szczególności przepisów i zasad BHP oraz przepisów przeciwpożarowych (Art.101, § 2).

Za nie przestrzeganie przez pracownika ustalonego porządku i dyscypliny pracy, regulaminów i przepisów - w tym przepisów przeciwpożarowych stosuje się :

- 1.karę upomnienia,
- 2.karę nagany (Art.108, §1),

Za nie przestrzeganie przez pracownika uspołecznionego zakładu pracy przepisów przeciwpożarowych - stosuje się również karę pieniężną (Art.108, §2).

Karę stosuje właściciel zawiadamia o tym pracownika na piśmie. Odpis pisma składa się do akt osobowych pracownika (Art.110).

USTAWA O OCHRONIE PRZECIWPOŻAROWEJ.

Właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu lub terenu ponoszą odpowiedzialność za naruszenie przepisów przeciwpożarowych, w trybie i na zasadach określonych w w/w przepisach (Art.3, ust.2).

Strażacy Państwowej Straży Pożarnej w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów przeciwpożarowych, mają prawo do nakładania grzywny w drodze postępowania mandatowego (Art.11).

USTAWA O PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ.

Komendant Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej, w razie stwierdzenia naruszenia przepisów przeciwpożarowych, uprawniony jest do :

- 1/ Nakazania w drodze zarządcom , użytkownikom bądź kierującym kontrolowaną jednostką, organizacją usunięcie stwierdzonych uchybień w ustalonym terminie.
- 2/ Wstrzymania robót (prac) , gdy naruszanie przepisów przeciwpożarowych powoduje bezpośrednio niebezpieczeństwo powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, zakazania używania maszyn i urządzeń oraz środków transportu, eksploatacji pomieszczeń, obiektów lub ich części .

Decyzje, o których mowa w pkt.2 podlegają natychmiastowemu wykonaniu (Art. 26).

12. WNIOSKI I UWAGI KOŃCOWE.

1. Zgodnie z § 6 ust. 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. Nr 109, poz. 719 z 22.06.2010 r.) instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na 2 lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

Właściciel lub zarządca obiektu zawierającego strefą pożarową przeznaczoną dla ponad 50 osób, będących stałymi jej użytkownikami, zgodnie z par. 17 ust. 1 powinien co najmniej raz na dwa lata przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji powiadamiając o tym fakcie na tydzień przed właściwą terenowo Komendą Powiatową PSP (druk w załączeniu).

2. W ramach zapobiegania możliwości powstania pożaru należy zapewnić skuteczny nadzór nad przestrzeganiem terminowych czasookresów badań stanu technicznego:

-instalacji elektrycznych	nie rzadziej niż co 5 lat, chyba, że wykonujący pomiary zaleci inaczej
-instalacji odgromowej	nie rzadziej niż co 5 lat
-instalacji gazowej	nie rzadziej niż raz w roku
-instalacji hydrantów wewnętrznych	nie rzadziej niż raz w roku
-instalacji hydrantów zewnętrznych	nie rzadziej niż raz w roku
-gaśnic i agregatów gaśniczych	nie rzadziej niż raz w roku
-oświetlenia awaryjnego	nie rzadziej niż raz w roku
-klap dymowych	nie rzadziej niż raz w roku
-centrali sygnalizacji pożaru, czujek dymu	nie rzadziej niż raz w roku
-przegląd kominiarski instalacji wentylacyjno-kominowej	sprawdzenie stanu technicznego przewodów wykonuje kominiarz nie rzadziej niż raz w roku

3. W przypadku konieczności przeprowadzenia w budynku prac remontowych o charakterze niebezpiecznym pożarowo, należy przestrzegać zawartych w niniejszej instrukcji zasad prowadzenia tych prac.

4. W ramach okresowych szkoleń pracowników, należy zapoznać wszystkich z zasadami ogłaszania alarmu i prowadzenia ewakuacji osób i mienia, jak również z zadaniami określonymi dla nich na czas akcji ewakuacyjnej.

5. Z treścią niniejszej instrukcji bezpieczeństwa pożarowego należy zapoznać wszystkich pracowników, w ramach prowadzonego szkolenia okresowego z zagadnień przeciwpożarowych.

13. PODSTAWY OPRACOWANIA.

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2018 r. poz. 620).
2. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1204 ze zm.).
3. Ustawa Prawo budowlane z dnia 07 lipca 1994 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 1202 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy (Dz. U. z 2018 r., poz. 917).
5. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2017 r., poz. 2285 ze zm.).
6. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 r. nr 109, poz. 719).
7. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. z 2009 r. nr 124, poz. 1030).
8. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie wykazu wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, a także zasad wydawania dopuszczenia tych wyrobów do użytkowania (Dz. U. z 2007 r. Nr 143, poz. 1002 ze zm.).
9. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie Książki obiektu budowlanego (Dz. U. z 2003 r. Nr 120, poz. 1134).
10. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 2 grudnia 2015 r. w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2117).
11. Ramowe wytyczne Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej w sprawie zakresu tematycznego „Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego”.
12. PN - 92/N – 01255 Barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa.
13. PN-92/N–01256/01 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa
14. PN - 92/N – 01256/02 Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.
15. PN-EN ISO 7010:2012 Symbole graficzne Barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa.

14.ZAŁĄCZNIKI**Załącznik****PROTOKÓŁ nr .....**
zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pożarowo.

1. Nazwa i określenie pomieszczenia (stanowiska), w którym przewiduje się wykonywanie prac: .....
2. Charakterystyka (technologia) przewidzianych do realizacji prac: .....
3. Charakterystyka zagrożenia pożarowego, zagrożenia wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac: .....
4. Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac: .....
5. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczenia, stanowiska, urządzenia na okres wykonywania prac: .....
6. Ilość i rodzaje podręcznego sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac: .....
7. Środki i sposób alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w razie zaistnienia pożaru: .....
8. Osoby odpowiedzialne za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac: .....
9. Osoby odpowiedzialne za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac: .....
10. Osoby zobowiązane do przeprowadzania kontroli rejonu prac po ich zakończeniu (określenie ilości i częstotliwości kontroli): .....

Podpisy członków Komisji:
(imię, nazwisko i rodzaj
zajmowanego stanowiska)

Załącznik

Choszczno, dnia .....

ZEZWOLENIE nr .....
na prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo

1. Miejsce pracy: .....
(pomieszczenie, stanowisko, instalacja)
2. Rodzaj pracy: .....
3. Czas pracy: dnia ..... od godz. .... do godz. ....
4. Zagrożenie pożarowe (wybuchowe) w miejscu pracy: .....
5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru (wybuchu):
.....
6. Środki zabezpieczenia:
- a) przeciwpożarowe: .....
- b) bhp: .....
- c) inne: .....
7. Sposób wykonania pracy: .....
8. Odpowiedzialni za:
- a) przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac niebezpiecznych pożarowo:
Nazwisko	Wykonano .....
	Podpis .....
- b) wyłączenie spod napięcia:
Nazwisko	Wykonano .....
	Podpis .....
- c) dokonanie analizy stężenia par cieczy, gazów, pyłów:
Nazwisko	Wykonano .....
	Podpis .....
- W miejscu pracy nie występują niebezpieczne stężenia.
	Podpis .....
- d) stosowanie środków zabezpieczających organizację pracy i instruktaż:
Nazwisko	Przyjąłem do wykonania .....
	Podpis .....

UWAGA: niepotrzebne skreślić.

9. Zezwalam na rozpoczęcie prac: (zezwolenie może nastąpić po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w pkt 8).

.....
(podpis wypisującego) (podpis Przewodniczącego Komisji)

10. Pracę zakończono dnia ..... godz. ....
Wykonał .....

11. Stanowisko pracy i jego otoczenie sprawdzono i nie stwierdzono zaniedbań i okoliczności mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odebranie robót: ..... Skontrolował: .....

.....
(podpis) (podpis)

UWAGA: odbierający przekazuje zezwolenie Przewodniczącemu Komisji celem włączenia do akt.

Załącznik**Książka wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo.**

Lp.	Nazwa (określenie miejsca wykonywania prac)	Ocena zagrożenia pożarowego miejsca prac	Rodzaj podjętych działań zabezpieczających	Przebieg prac	Kontrola po zakończeniu prac (kto, kiedy)	Podpis

Załącznik

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU

I. ALARMOWANIE

1. Każdy kto zauważy nawet najmniejszy pożar obowiązany jest natychmiast zaalarmować:
    - straż pożarną - telefon 998, 112 lub 95 768 9810,
  2. Zachować spokój i nie dopuścić do paniki.
  3. Po uzyskaniu połączenia ze strażą pożarną należy wyraźnie podać:
    - gdzie się pali - dokładny adres budynku, instytucji, (UM, ul. Wolności nr 24),
    - co się pali - np. pali się w pomieszczeniu biurowym na III piętrze itp.,
    - czy istnieje zagrożenie życia ludzi zagrożone są osoby odcięte ogniem,
    - numer telefonu, z którego się mówi oraz swoje imię i nazwisko.
- UWAGA:** Odłożyć słuchawkę dopiero po otrzymaniu odpowiedzi, że straż pożarna przyjęła zgłoszenie. Odczekać chwilę przy telefonie na ewentualne sprawdzenie.
5. W razie potrzeby (nieszczęśliwy wypadek lub awaria) alarmować:

- STRAŻ POŻARNA	tel. 998, 95 768 9810
- POLICJA	tel. 997, 95 765 9511
- POGOTOWIE RATUNKOWE	tel. 999, 91 888 4575
- POGOTOWIE ENERGETYCZNE	tel. 991, 95 768 9300
- POGOTOWIE GAZOWE	tel. 992, 95 765 0054

II. AKCJA RATOWNICZO-GAŚNICZA

1. Równocześnie z alarmowaniem straży pożarnej należy przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego znajdującego się w pobliżu.
2. Do czasu przybycia straży pożarnej kierownictwo akcją sprawuje obecna na miejscu osoba, z racji pełnionych obowiązków służbowych odpowiedzialna za bezpieczeństwo osób i mienia w budynku.
3. Każda osoba przystępująca do akcji gaśniczo-ratowniczej powinna:
  - w pierwszej kolejności przystąpić do ratowania ludzi, przeprowadzając ewakuację z zagrożonego rejonu,
  - wyłączyć dopływ prądu elektrycznego i gazu do strefy pożaru. Nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem. Stosować gaśnice śniegowe, proszkowe.
  - usunąć z zasięgu ognia wszelkie materiały palne, a szczególnie butle z gazami sprężonymi, naczynia z płynami łatwo zapalnymi, cenne maszyny, urządzenia i ważne dokumenty,
  - nie otwierać bez wyraźnej potrzeby drzwi i okien do pomieszczeń, w których powstał pożar oraz wyłączyć wentylację ogólną.

III. ZABEZPIECZENIE POGORZELISKA

Burmistrz odpowiedzialny jest za:

- zabezpieczenie miejsca pożaru, wystawienie posterunku pogorzelowego w celu uniknięcia pożaru wtórnego lub nieszczęśliwego wypadku,
- przystąpienie do uporządkowania pogorzeliska po zakończeniu działalności komisji powołanej do stwierdzenia przyczyny powstania pożaru.

IV. UWAGI KOŃCOWE

Podstawa prawna: Ustawa o ochronie przeciwpożarowej¹ (Dz.U. z 2018 r., poz. 620).
Instrukcja niniejsza wchodzi w życie z dniem podpisania i obowiązuje wszystkich pracowników.

Choszczno, dnia, ...2019 r.

Burmistrz :

Załącznik

.....
pieczętka zakładu

Choszczno dnia, ... r.

.....
imię i nazwisko pracownika.....
stanowisko

O Ś W I A D C Z E N I E

Oświadczam, że zostałem /am/ zapoznany /a/ z przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązującymi na terenie Urzędu Miejskiego w Choszczynie, a w szczególności znane mi są zasady i sposoby:

1. Zapobiegania powstaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru na stanowisku pracy i w budynku Urzędu Miejskiego w Choszczynie,
2. Postępowanie na wypadek pożaru,
3. Ewakuacja ludzi i mienia z obiektu UM,
3. Użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych w miejscu pracy.

„Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego”, przyjmuję do wiadomości i zobowiązuję się przestrzegać jej postanowienia.

.....
podpis składającego oświadczenie.....
podpis prowadzącego szkolenie

Przyjęto do akt osobowych dnia .....

Załącznik

Protokół
z przeprowadzonych zapowiadzianych ćwiczeń ewakuacyjnych
w budynku Urzędu Miejskiego w Choszczynie.

1. Sporządził i kontrolował przebieg ćwiczeń:.....
.....
.....
2. Data przeprowadzenia ćwiczeń .....20..... r.
3. Założenia do ćwiczeń .....
.....
.....
3. Godzina ogłoszenia alarmu .....
- Sposób alarmowania
.....
.....
4. Godzina zakończenia ewakuacji .....
5. Ocena prawidłowości i zgodności postępowania personelu z Instrukcją bezpieczeństwa pożarowego .....
.....
.....
6. Utrudnienia podczas prowadzenia ewakuacji .....
.....
.....
7. Uwagi i wnioski .....
.....
.....
.....
8. .W ćwiczeniach brała/nie brała^{*)} udział Państwowa Straż Pożarna .....
- .....

.....
podpis funkcjonariusza PSP.....
podpis Burmistrza/osoby wyznaczonej

*)niepotrzebne skreślić

Załącznik

Choszczno, dnia ..... 20... r.

Znak pisma:

Pan

.....
Komendant Powiatowy
Państwowej Straży Pożarnej
w Choszczynie

Informuję, że w obiekcie Urzędu Miejskiego w Choszczynie przy ul. Wolności Nr 24 w dniu ..... 20... r. o godz. .... zgodnie z § 17 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów /Dz. U. Nr 109, poz. 719 z dnia 22.06.2010 r./ zostaną przeprowadzone ćwiczenia odnośnie praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji.

INSTRUKCJA
ALARMOWANIA STRAŻY POŻARNYCH
NA WYPADEK POWSTANIA POŻARU
DLA
URZĘDU MIEJSKIEGO
W CHOSZCZNI

Każdy, kto zauważy **POŻAR** zobowiązany jest do powiadomienia:

Państwowej Straży Pożarnej tel. 998 lub tel. 95-768-98-10
Stanowisko Kierowania Komendanta Powiatowego PSP w Choszcznie

DODATKOWY NUMER DO WSZYSTKICH SŁUŻB – TEL. 112

- co się pali i co jest zagrożone – (pali się biuro na III piętrze, zagrożeni są pracownicy UM),
- dokładny adres obiektu, nazwa zakładu - (Urząd Miejski w Choszcznie ul. Wolności Nr 24),
- nazwisko i imię osoby zgłaszającej oraz numer telefonu, z którego nadawany jest meldunek,

Uwaga!

Po podaniu meldunku i potwierdzeniu przez dyspozytora, że meldunek został przyjęty, należy oczekiwać przybycia straży pożarnej, w celu wskazania miejsca pożaru oraz udzielenia niezbędnych informacji dla dowódcy przybyłej jednostki straży pożarnej.

Wykaz telefonów alarmowych

STRAŻ POŻARNA	- 998 lub 95 768 - 98-10
POLICJA	- 997 lub 95 765 - 95-11
POGOTOWIE RATUNKOWE	- 999 lub 91 888 - 45-75
POGOTOWIE ENERGETYCZNE	- 991 lub 95 768 - 93-00
POGOTOWIE GAZOWE	- 992 lub 95 765 - 00-54

INSTRUKCJA
PRZECIWOPOŻAROWA
DLA
URZĘDU MIEJSKIEGO
W CHOSZCZNI

1. Wszystkie osoby (pracownicy) zobowiązane są do:

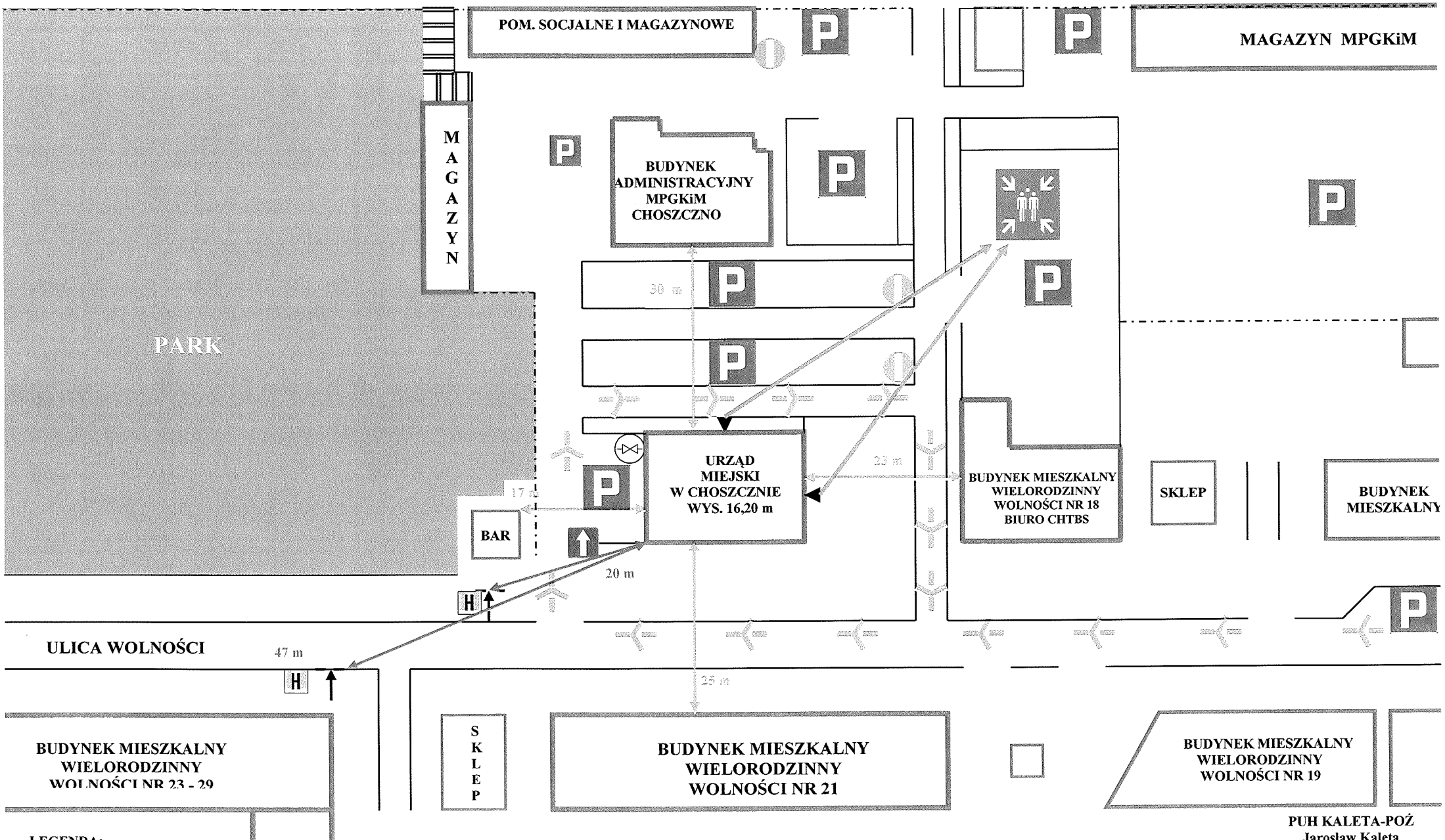
- dopilnowania przestrzegania przepisów przeciwpożarowych na terenie obiektu,
- utrzymania pomieszczeń w porządku i czystości, a urządzeń i instalacji w należyтым stanie technicznym,
- utrzymania w należyтым stanie przejść i wyjść ewakuacyjnych oraz dojść do podręcznego sprzętu gaśniczego i głównego wyłącznika prądu,
- zakazu palenia tytoniu i posługiwania się otwartym ogniem na terenie obiektu,
- opuszczając pomieszczenia sprawdzić, czy nie pozostawiono nie zgaszonych papierosów lub włączonych urządzeń elektrycznych.

2. W przypadku powstania - zauważenia pożaru na terenie obiektu **URZĘDU MIEJSKIEGO** należy zachować spokój, nie wywoływać paniki, zaalarmować osoby znajdujące się na terenie obiektu okrzykiem „pali się!”, zarządzić ewakuację ludzi oraz zaalarmować straż pożarną, przystąpić gaszenia pożaru za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego. Osoby, które nie biorą udziału w alarmowaniu przystępują do lokalizacji miejsca pożaru oraz ewakuacji, względnie udzielenia pomocy osobom zagrożonym. Po przybyciu straży pożarnej kierująca akcją gaśniczą osoba przekazuje niezbędne informacje dowódcy przybyłej jednostki straży. Obowiązkiem każdej osoby (pracownika) jest wykonywanie poleceń kierującego działaniami ratowniczo-gaśniczymi.

Choszczno, dnia ..... 2019 r.

.....
/nazwisko i imię/

PLAN SYTUACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO W CHOSZCZCZNO

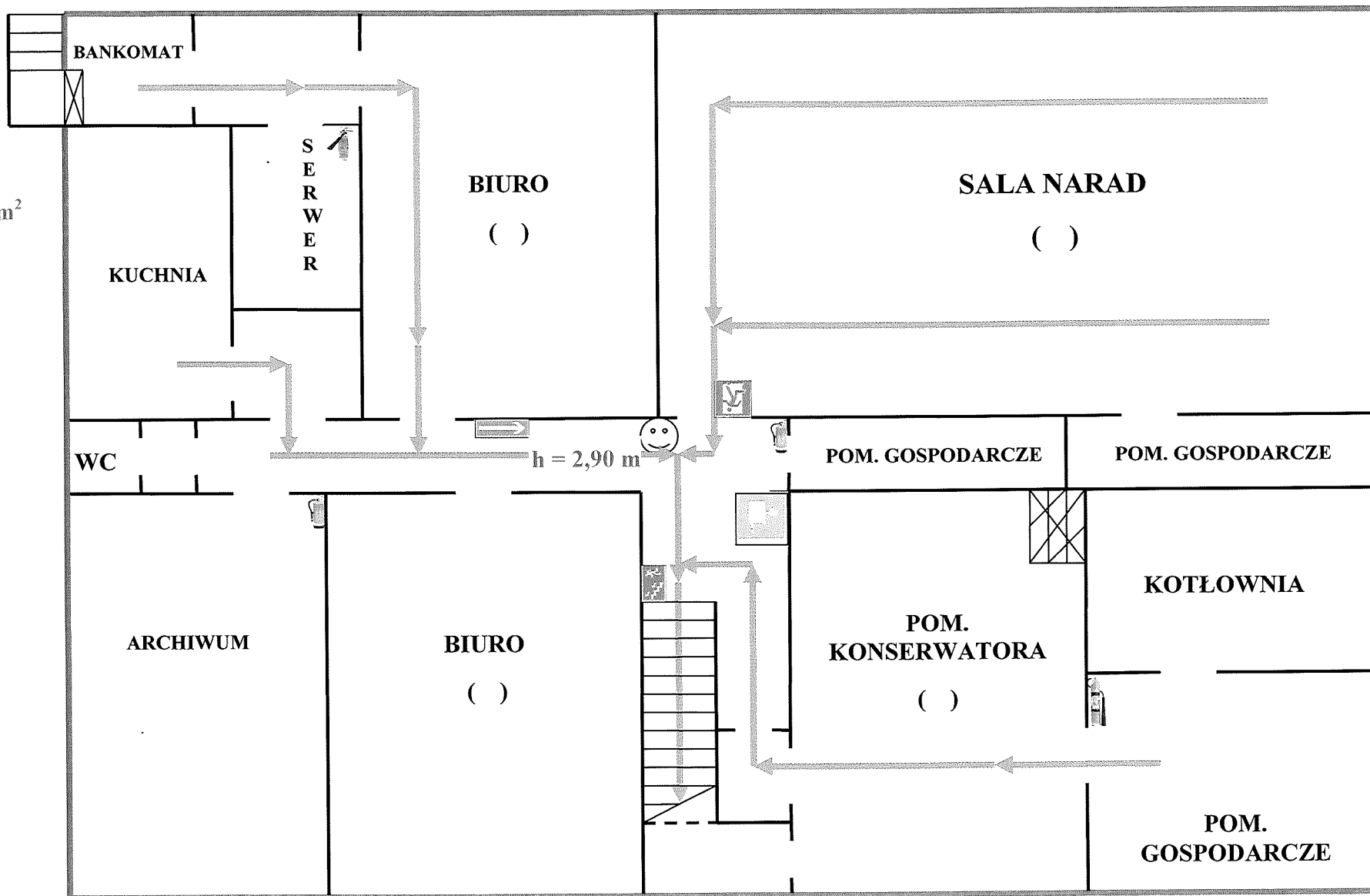
LEGENDA:

- ▶ - WEJŚCIE DO OBIEKTU,
- ↔ - DROGA POŻAROWA,
- ⊕ - GŁÓWNY WYŁĄCZNIK PRĄDU,
- ⊗ - GŁÓWNY ZAWÓR GAZU,
- ↑ H - HYDRANT PODZIEMNY

PUH KAŁETA-POŻ
 Jarosław Kaleta
 ul. Sucharskiego 3A
 73-200 Choszczno
 tel. 603641686

PLAN EWAKUACJI - PIŁONICY URZĘDU MIEJSKIEGO W CHOSZCZynie

POWIERZCHNIA
KONDYGNACJI 252,0 m²
ILOŚĆ OSÓB .....

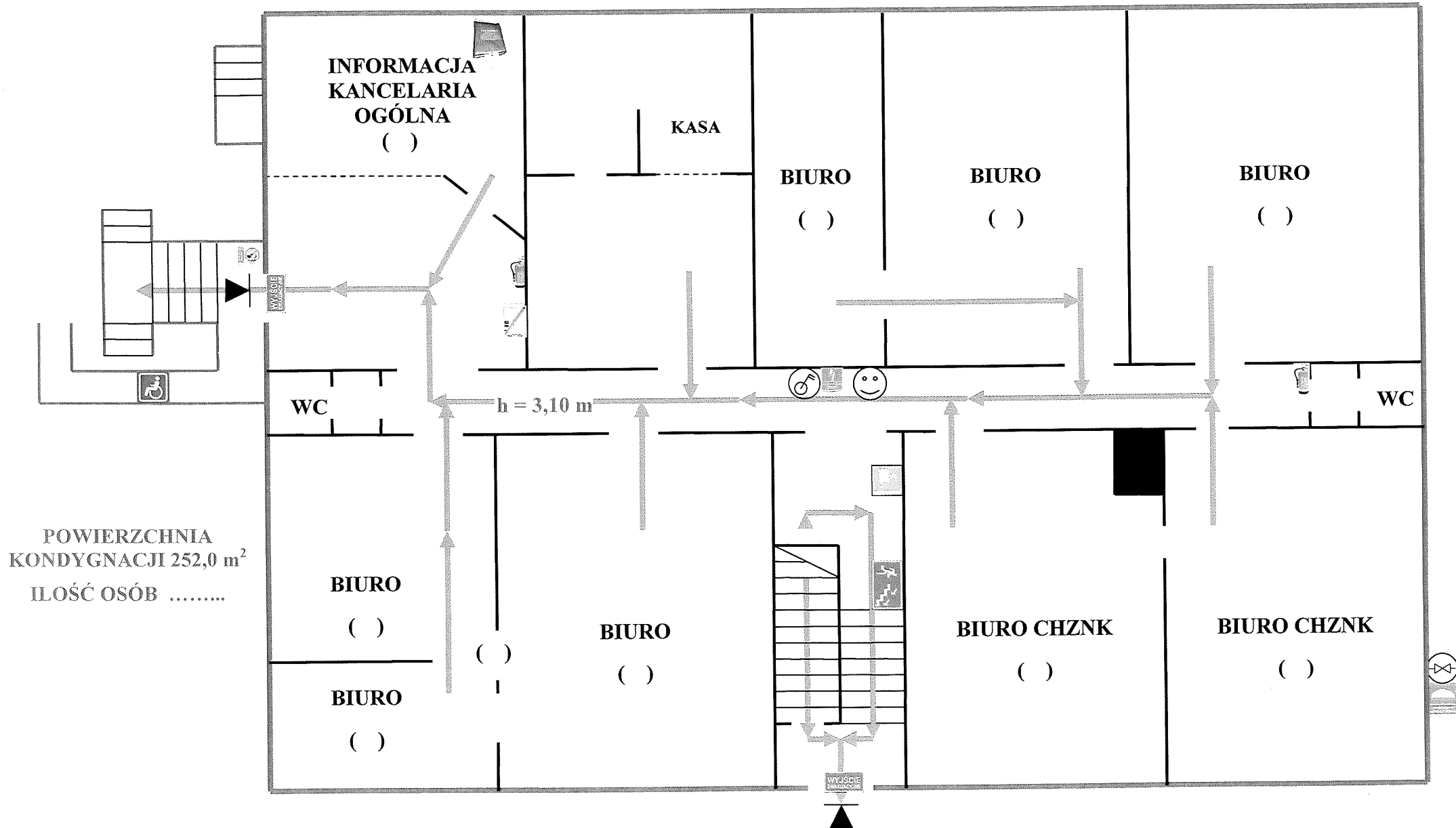

LEGENDA:

- WYJŚCIE EWAKUACYJNE,
- KIERUNEK DROGI EWAKUACYJNEJ,
- P-POŻ WYŁĄCZNIK PRĄDU,
- HYDRANT WEWNĘTRZNY Ø 25,
- GAŚNICA,
- GŁÓWNY ZAWÓR GAZU,
- ( ) - ILOŚĆ OSÓB W POMIESZCZENIU,
- TUTAJ TERAZ JESTEŚ (PLAN),

PUH KAŁETA-POŻ
Jarosław Kaleta
ul. Sucharskiego 3A
73-200 Choszczno
tel. 603641686

PLAN EWAKUACJI - PARTERU URZĘDU MIOJSKIEGO W CHOSZCZCZNE

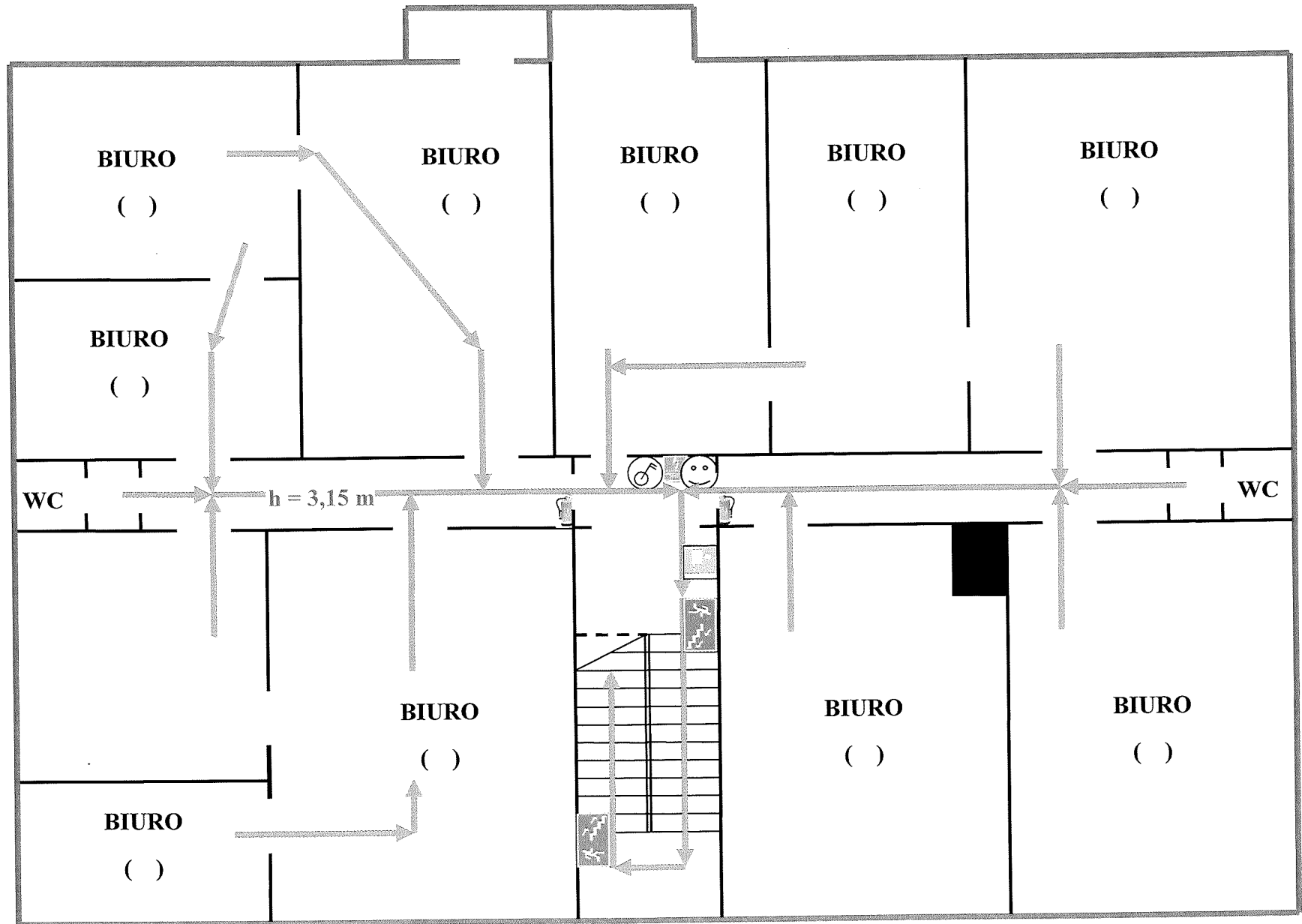
LEGENDA:

- ▶ - WYJŚCIE EWAKUACYJNE,   ← - KIERUNEK DROGI EWAKUACYJNEJ,   ☹ - P-POŻ WYŁĄCZNIK PRĄDU,   ☑ - HYDRANT WEWNĘTRZNY Ø 25,
- 🔥 - GAŚNICA,   ⛔ - GŁÓWNY ZAWÓR GAZU,   ( ) - ILOŚĆ OSÓB W POMIESZCZENIU,   😊 - TUTAJ TERAZ JESTEŚ (PLAN),

PUH KALETĄ-POŻ
Jarosław Kaleta
ul. Sucharskiego 3A
73-200 Choszczno
tel. 603641686

PLAN EWAKUACJI - II PIĘTRA URZĘDU MIOJSKIEGO W CHOSZCZCZNE

POWIERZCHNIA
KONDYGNACJI 252,0 m²
ILOŚĆ OSÓB .....

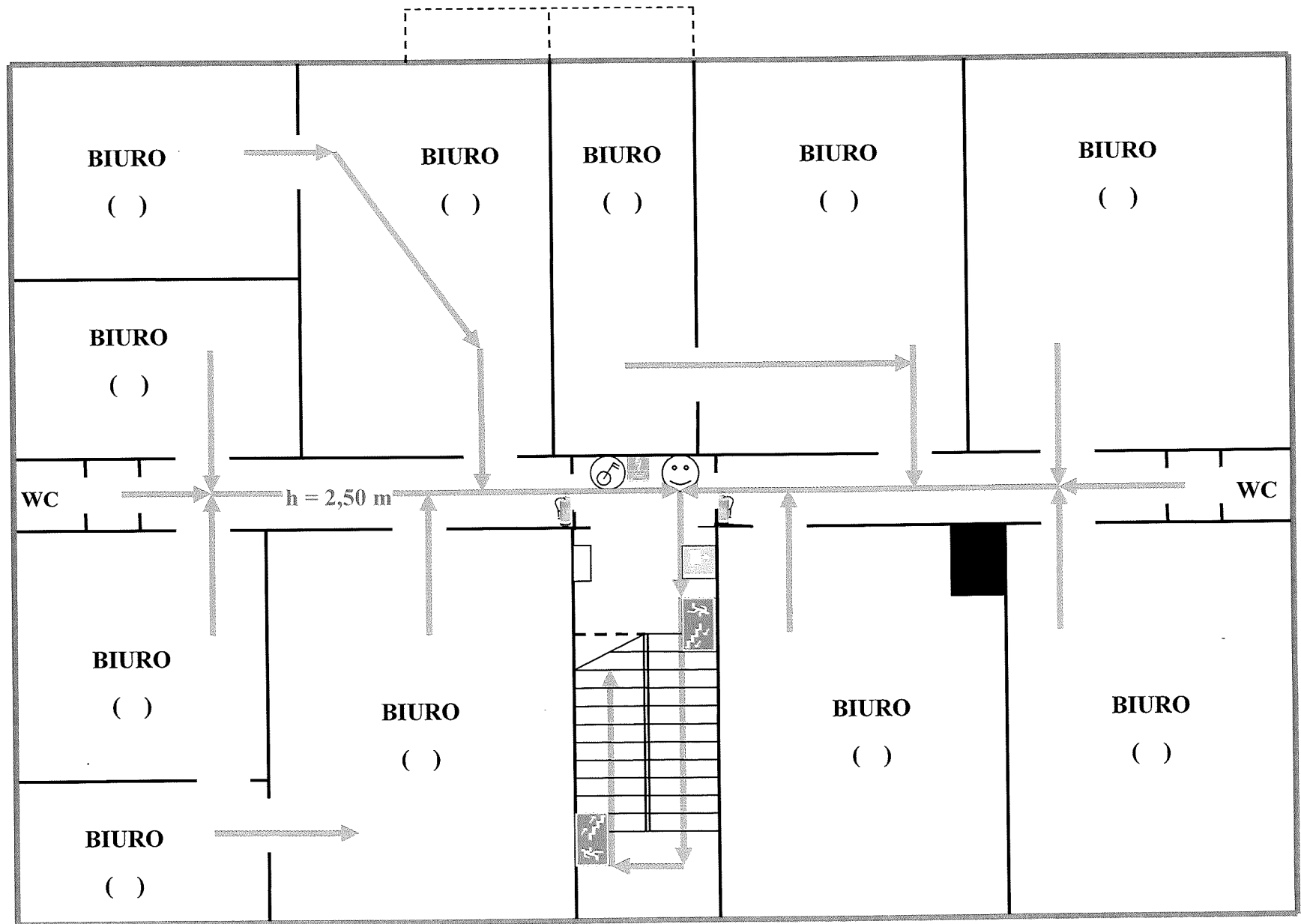
LEGENDA:

- ▶ - WYJŚCIE EWAKUACYJNE, → - KIERUNEK DROGI EWAKUACYJNEJ, - P-POŻ WYŁĄCZNIK PRĄDU, - HYDRANT WEWNĘTRZNY Ø 25,
- - GAŚNICA, ( ) - ILOŚĆ OSÓB W POMIESZCZENIU, 😊 - TUTAJ TERAZ JESTEŚ (PLAN),

PUH KALETA-POŻ
Jarosław Kaleta
ul. Sucharskiego 3A
73-200 Choszczno
tel. 603641686

PLAN EWAKUACJI - III PIĘTRO URZĘDU MIEJSKIEGO W CHOSZCZCZNE

POWIERZCHNIA
KONDYGNACJI 252,0 m²
ILOŚĆ OSÓB .....

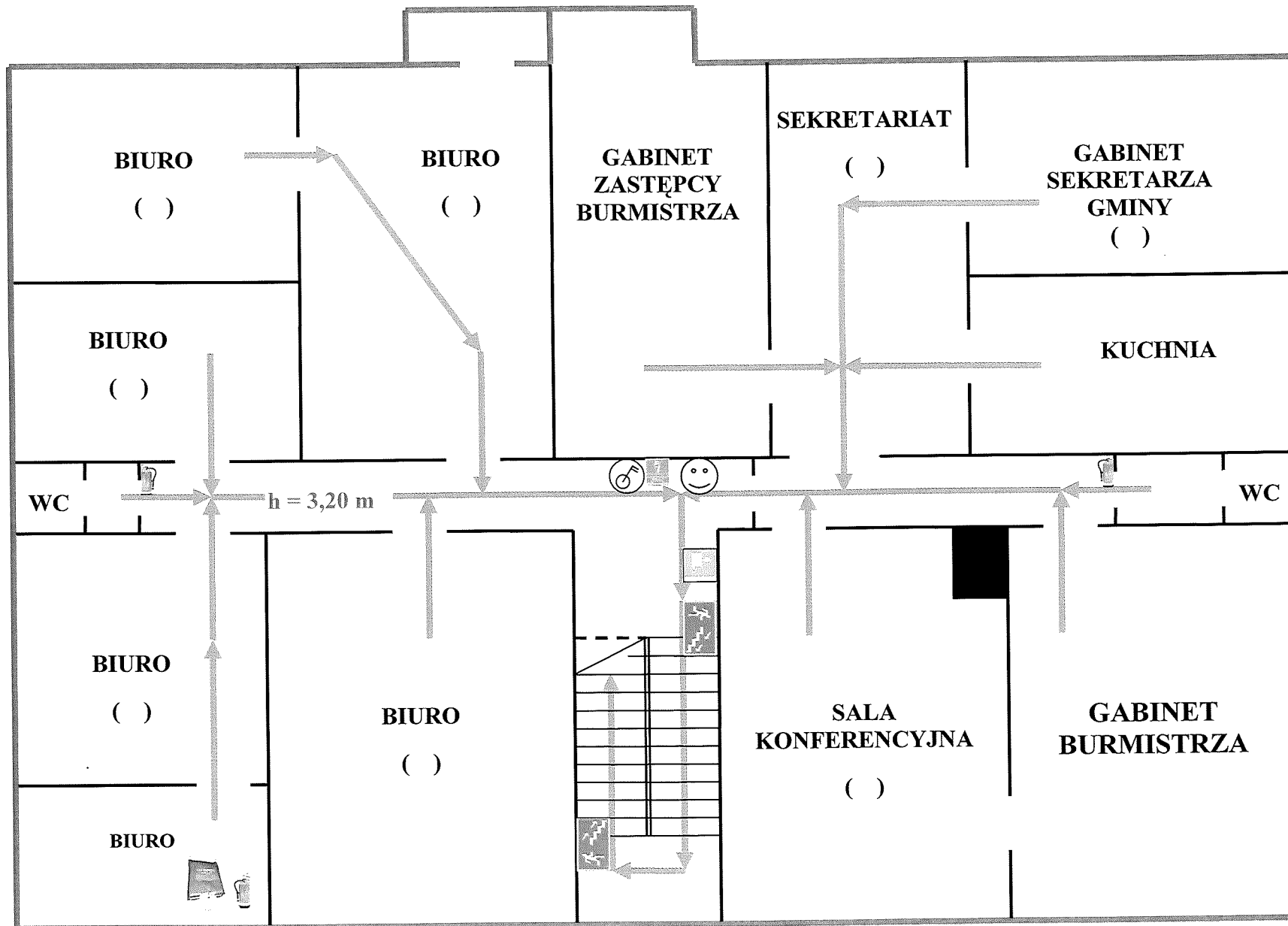
LEGENDA:

- - WYJŚCIE EWAKUACYJNE,
- - KIERUNEK DROGI EWAKUACYJNEJ,
-   - GŁÓWNY WYŁĄCZNIK PRĄDU,
- - HYDRANT WEWNĘTRZNY Ø 25,
- - GAŚNICA,
- ( ) - ILOŚĆ OSÓB W POMIESZCZENIU,
- - TUTAJ TERAZ JESTEŚ (PLAN).

PUH KALETA-POŻ
Jarosław Kaleta
ul. Sucharskiego 3A
73-200 Choszczno
tel. 603641686

PLAN EWAKUACJI - I PIĘTRO URZĘDU MIEJSKIEGO W CHOSZCZYNIE

POWIERZCHNIA
KONDYGNACJI 252,0 m²
ILOŚĆ OSÓB .....

LEGENDA:

- ▶ - WYJŚCIE EWAKUACYJNE, ← - KIERUNEK DROGI EWAKUACYJNEJ,   - P-POŻ WYŁĄCZNIK PRĄDU, - HYDRANT WEWNĘTRZNY Ø 25,
- - GAŚNICA, ( ) - ILOŚĆ OSÓB W POMIESZCZENIU, ☺ - TUTAJ TERAZ JESTEŚ (PLAN),

PUH KALETA-POŻ
Jarosław Kaleta
ul. Sucharskiego 3A
73-200 Choszczyno
tel. 603641686